

**T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
ANA BİLİM DALI**

**WEB TABANLI ÖĞRENME YÖNETİM SİSTEMİNE İLİŞKİN
ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Zeynel Abidin MISIRLI

Balıkesir, Haziran–2007

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BİLGİSAYAR VE ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ EĞİTİMİ
ANA BİLİM DALI

WEB TABANLI ÖĞRENME YÖNETİM SİSTEMİNE İLİŞKİN
ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Zeynel Abidin MISIRLI

Tez Danışmanı: Yard. Doç. Dr. Ayşen KARAMETE

Sınav Tarihi: 24.04.2007

Jüri Üyeleri: Yard. Doç. Dr. Ayşen KARAMETE (Danışman-BAÜ) *Hande*

Yard. Doç. Dr. Erol ASKER (BAÜ) *Erol Asker*

Yard. Doç. Dr. Erdoğan TEZCİ (BAÜ) *Erdoğan Tezci*

Balıkesir, Haziran-2007

ÖZET

WEB TABANLI ÖĞRENME YÖNETİM SİSTEMİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ VE ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Zeynel Abidin MISIRLI

**Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü,
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalı
(Yüksek Lisans Tezi/Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Ayşen KARAMETE)
Balıkesir, 2007**

İnternet'in eğitimde kullanılması ile yeni eğitsel kaynak ve imkanlar ortaya çıkmıştır. Bu çalışmanın amacı, açık kaynak kodlu öğrenim yönetim sistemlerinden biri olan Moodle'ı kullanarak öğrencilerin bir web destekli ortamda iletişim düzeyini, web ve bilgisayar hakkındaki duygularını ve memnuniyet düzeylerini incelemektir. Bu amaç doğrultusunda Eğitim Fakülteleri Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümlerinde okutulmakta olan İnternet Ortamında Yazarlık Dilleri ve Uygulamaları dersinin etkin ve verimli öğretimi amacıyla ders içerikleri ve çeşitli etkinlikler Moodle aracılığıyla Web ortamına aktarılmıştır. Yarıyıl sonunda örnekleme öğrencilere "Web Destekli Eğitimin Etkililiği" anketi araştırmacı tarafından düzenlenerek uygulanmıştır. Ayrıca öğretim üyeleri için görüşme formu hazırlanmıştır. Araştırmanın örneklemini Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği 2005–2006 Eğitim Öğretim yılı 3. sınıf öğrencilerinden 55 kişi ve Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesinde görev yapan 5 öğretim üyesi oluşturmuştur.

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu web destekli olarak verilen bu dersin gerekliliği ve öğrenmeyi olumlu etkilediği konusunda hemfikirdir. Geleneksel yöntemleri kullanarak bu dersi işlemenin öğrenciler tarafından tercih edilmediği, web destekli kursların öğrenciler için daha cazip olduğu yine çıkan sonuçlar arasındadır. Sonuçlar bilgisayar ve web hakkındaki öğrenci görüşlerinin olumlu olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin web destekli olarak verilen bu dersle ilgili iletişim düzeyleri, memnuniyet algıları nötrdür.

Öğretim üyelerinin tamamı web destekli öğrenmeden faydalanmayı düşünmekte ve Moodle gibi derslerin web destekli yürütüldüğü bir ortamda derslerini işlemek istemektedirler.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Web Destekli Eğitim, Öğrenim Yönetim Sistemleri, Moodle

ABSTRACT

OPINIONS OF STUDENTS AND LECTURERS ABOUT WEB BASED LEARNING MANAGEMENT SYSTEM

Zeynel Abidin MISIRLI

Balıkesir University, Institute of Science,

Department of Computer Education and Instructional Technology

(M.Sc. Thesis / Advisor: Assist. Prof. Dr. Ayşen KARAMETE)

Balıkesir, 2007

The use of the Internet in education revealed new educational sources and opportunities. The aim of this study is to analyze students' level of communication in a web supported environment, satisfaction and emotions about web and computers by using Moodle which is an open source learning management system. For effective and productive instruction of the Internet Authoring Languages and Applications lessons' contents are transferred to the web environment by using Moodle which is given in Computer Education and Instructional Technologies Department Of Education Faculties. At the end of the midterm the survey of the "Effectivity of the web supported learning" has been organized and applied to the students by the researcher. Interview forms are prepared for lecturers as well. The sample of the research is formed by 55 3rd class students in 2005 – 2006 school year in Balıkesir University Necatibey Faculty of Education Computer Education and Instructional Technologies Department and 5 lecturers at the Balıkesir University Necatibey Faculty of Education.

Most of the students have the same opinions about the necessity and its positive effect of the course that is given web supported. To take lessons by traditional methods is not preferred by students and also web supported courses are more attracting for students. Results show students' opinions about web and computers are positive. Students' levels of communication, perception of satisfaction are neutral in a course which is given as web supported.

All of the lecturers are willing to make use of web supported learning and they are willingly to make their lessons in an environment which is web supported like Moodle.

Key Words: Distance learning, Web Assisted Learning, Lms, Moodle

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	v
ŞEKİL LİSTESİ	vii
Tablo Listesi	ix
ÖNSÖZ	x
1. GİRİŞ	1
2. UZAKTAN EĞİTİM	2
2.1 Uzaktan Eğitimin Kuramsal Tabanı	3
2.2 Web Tabanlı Eğitim	6
2.2.1 Senkron İletişim	8
2.2.2 Asenkron İletişim	8
2.3 Web Destekli Eğitim	9
2.3.1 Web Destekli Öğretimin Kuramsal Tabanı	10
2.3.2 Yapılandırmacı Öğrenme Kuramı	13
2.3.3 Web Destekli Öğretimin Olumlu Yönleri ve Sınırlılıkları	15
2.3.4 Öğrenme ve Fikirlerin Paylaşımı	18
2.3.5 Fırsat Eşitliği	19
2.3.6 Zamandan Bağımsızlık	19
2.3.7 Mekandan Bağımsızlık	19
2.3.8 Platformdan Bağımsızlık	20
2.3.9 Eğitim Kalitesini Artırma	20
2.3.10 Esneklik	20
2.4 Dünyada Uzaktan Eğitim	20
2.5 Türkiye’de Uzaktan Eğitim	22
3. ÖĞRETİM YÖNETİM SİSTEMLERİ (Learning Managment Systems)	23
3.1 Açık Kaynak Kodlu Eğitim Yazılımları	24
3.1.1 OLAT	24
3.1.2 DOKEOS	25
3.1.3 dotLRN	26
3.1.4 Atutor	26
3.1.5 eXe	27
3.1.6 Fle3 Learning Environment	28
3.1.7 Claroline	28
4. MOODLE NEDİR?	31
4.1 Yeni Bir Hesap Yaratma	33
4.2 İçerik Yaratma ve Yönetme	34
4.3 Dosya Yönetim Araçları	42
4.4 Versiyonları Takip Etmek	43
4.5 İçeriği Verimli ve Etkili Olarak Ekleme	43
4.6 Dosya Boyutlarını Küçültmek	45
4.7 Yaratıcı İçerik	46
4.8 Ders Notlarını Yükleme	47
4.9 Diğer Web Sayfaları	47

4.10 Forum Kullanımı	47
4.11 Sınavlar	48
4.11.1 Sınav Gövdesini Oluşturmak	48
4.11.2 Sınav Özellikleri	49
4.11.3 Sınav İçin Sorular Yaratmak	51
4.11.4 Moodle Sınavlarına Eklenebilecek Soru Tipleri.....	53
4.11.5 Soruları Dosyadan Yükleme	55
4.11.6 Sınava Soru Ekleme:	55
4.12 Ödevler	57
4.12.1 Ödev Oluşturma.....	57
4.12.2 Ödevleri Verimli Hale Getirme	59
4.13 Journal.....	60
4.14 Sözlük.....	60
4.15 Notlar ve Ölçekler.....	60
4.16 Moodle Yönetimi.....	63
4.16.1 Kullanıcılar	65
4.16.2 Dersler	67
5. YÖNTEM.....	69
5.1 Araştırmanın Önemi	69
5.2 Araştırmanın Amacı	71
5.3 Araştırma Problem ve Alt Problemleri	71
5.4 Evren ve Örneklem.....	72
5.5 Araştırma Modeli	72
5.6 Veri Toplama Araçları	72
5.6.1 Öğretim Üyesi Görüşme Formu	72
5.6.2 Web Destekli Öğretimin Etkililiği Anketi	72
5.7 Verilerin Analizi	73
5.8 Sınırlılıklar ve Sayıtlılar	73
5.8.1 Sınırlılıklar.....	73
5.8.2 Sayıtlılar.....	74
6. BULGULAR ve YORUM	75
6.1 Öğrencilerle İlgili Demografik Bilgiler.....	75
6.2 Öğrencilerin Bilgisayarla İlgili Hisleri İle İlgili Bulgular.....	78
6.3 Öğrencilerin Web’le İlgili Hisleri İle İlgili Bulgular	79
6.4 Öğrencilerin Web Destekli Bir Derste Çevrimiçi Ders Desteği Hakkındaki Algıları	82
6.5 Öğrencilerin Web Destekli Bir Derste İletişim Hakkında Algıları	84
6.6 Web Destekli Olarak Verilen Bu Ders İle İlgili Öğrencilerin Beklentileri.....	86
6.7 Web Destekli Olarak Verilen Bu Ders İle İlgili Öğretim Üyelerinin Görüşleri.....	90
7. SONUÇ VE ÖNERİLER	93
“EK A. Web Destekli Öğretimin Etkililiği Öğretim Üyesi Görüşme Formu”	96
“EK B. Web Destekli Öğretimin Etkililiği Öğrenci Anketi”	98
KAYNAKÇA	105

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 2.1	Doğrusal yapı	10
Şekil 2.2	Dallanmış yapı	11
Şekil 2.3	Swan (2003)'e göre arayüz ile etkileşim	13
Şekil 3.1	Olat giriş sayfasından bir görünüm	25
Şekil 3.2	Dokeos'ta bir dilbilgisi testi	25
Şekil 3.3	Dotlrn öğrenme yönetim sisteminde bulunan etkinliklerden bazılarını gösteren web sayfası	26
Şekil 3.4	Atutor öğrenim yönetim sistemine eğitmen olarak girildiğinde karşılaşılan ekran görüntüsü	27
Şekil 3.5	Firefox tabanlı çalışan exe'den bir görünüm	28
Şekil 3.6	Claronline'da verilmiş bir matematik ödevi	29
Şekil 4.1	Moodle'ın giriş sayfasından bir görünüm	33
Şekil 4.2	Yeni bir kullanıcı hesabı yaratma	34
Şekil 4.3	Yönetim panelinde bulunan düzenlemeyi aç düğmesi	34
Şekil 4.4	Yeni bir kaynak ekleme	35
Şekil 4.5	Düz metin dosyası ekleme	35
Şekil 4.6	Düz metin dosyası düzenleme ekranı	36
Şekil 4.7	Moodle html editörü	37
Şekil 4.8	Bir dosya veya siteye bağlantı (link) eklemek	37
Şekil 4.9	Bir dizin ekleme	38
Şekil 4.10	Ekelenen dizinin içindeki dosyalar	39
Şekil 4.11	Diğer web sitelerine link vermek	39
Şekil 4.12	Başka web sitelerine bağlantı verirken kullanılan parametreler	40
Şekil 4.13	Diğer sunuculara parametreleri kullanarak veri gönderme	41
Şekil 4.14	Dosyalarla yapılabilecek eylemler	42
Şekil 4.15	Yeni bir sınav ekleme	49
Şekil 4.16	Sınavlar için kategori ekleme	52
Şekil 4.17	Çoktan seçmeli soru eklemek	53
Şekil 4.18	Kısa cevaplı soru örneği	54
Şekil 4.19	Nümerik soru örneği	54
Şekil 4.20	Sınav sorularını düzenleme	56
Şekil 4.21	Sınav sorularını önizleme penceresi	56

Şekil 4.22	Yeni bir ödev ekleme	58
Şekil 4.23	Notları bilgisayara kaydetme	61
Şekil 4.24	Not istisnaları	62
Şekil 4.25	Öğrenci notlarının görüntülenmesi	62
Şekil 4.26	Moodle yönetim panelinin görünüşü	70

Tablo Listesi

Tablo 2.1	Web destekli eğitim ile geleneksel sınıf eğitimlerinin karşılaştırılması	17
Tablo 3.1	Farklı öğrenim yönetim sistemlerinin karşılaştırılması	30
Tablo 6.1	Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş değişkenine göre frekans dağılımları	75
Tablo 6.2	Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre frekans dağılımları	76
Tablo 6.3	Anne ve babanın eğitim durumuyla ilgili frekans dağılımları	76
Tablo 6.4	Anne ve babanın çalışma durumu ile ilgili frekans dağılımları	77
Tablo 6.5	Evde bilgisayarın olup olmadığı, bilgisayar kullanılan yer, bilgisayar kullanım sıklığına ait dağılımlar	77
Tablo 6.6	Anne ve babanın bilgisayar kullanma durumuna ait dağılımlar	78
Tablo 6.7	Öğrencilerin bilgisayar ile ilgili hislerine ait dağılımlar	79
Tablo 6.8	Öğrencilerin web ile ilgili hislerine ait dağılımlar	79
Tablo 6.9	Öğrenme aktivitelerine katılım ile ilgili dağılımlar	80
Tablo 6.10	İnternet bağlantısı ile ilgili problemlere ait dağılımlar	81
Tablo 6.11	Öğrencilerin sanal sınıf deneyimleriyle ilgili dağılımlar	82
Tablo 6.12	Kullanıcıların web destekli bir dersteki çevrimiçi ders desteği hakkındaki algılarına ait dağılımlar bölüm 1	83
Tablo 6.13	Kullanıcıların web destekli bir dersteki çevrimiçi ders desteği hakkındaki algılarına ait dağılımlar bölüm 2	84
Tablo 6.14	Öğrencilerin web destekli bir derste iletişim hakkında algılarına ait dağılımlar	85
Tablo 6.15	Web destekli olarak verilen bu derste öğrencilerin beklentileri ile ilgili dağılımlar	88
Tablo 6.16	Web destekli olarak verilen bu derste öğretim üyelerinin beklentileri ile ilgili dağılımlar	91

ÖNSÖZ

İlk olarak tez danışmanım olan Yard. Doç Dr. Ayşen Karamete'ye desteğinden, sabrından ve bana yaptığı rehberlikten ötürü teşekkürlerimi sunuyorum.

Oda arkadaşlarım olan Serkan ÇANKAYA ve Eyüp YÜNKÜL'e desteklerinden ve yardımlarından ötürü teşekkür ederim.

Son olarak beni her zaman destekleyen aileme teşekkür ederim.

Balıkesir, 2007

Zeynel Abidin MISIRLI

1. GİRİŞ

Eğitimde bilgisayar ve iletişim teknolojilerinin kullanılması ile beraber Web destekli uzaktan öğretim ve sınıfta Web'in kullanımı konularındaki çalışmalar önem kazanmaktadır. Bu çalışmada, Web'den yararlanarak İnternet Ortamında Yazarlık Dilleri Ve Uygulamaları dersinin etkin ve verimli öğretilimi amacıyla ders içerikleri ve çeşitli etkinlikler Web'e aktarılmış ve uygulamaya konulmuştur.

Seal ve Przasyski (2001)'e göre sınıf içerisinde bilgisayar kullanımının artması, daha geniş kitlelere eğitim verilmesi, bilgiye kolay ve rahat bir şekilde ulaşılabilmesi, Web destekli öğretim modelini ortaya çıkarmıştır [Aktaran: 1].

Skolnik (1998)'e göre yirmi birinci yüzyılda öğretim paradigması öğrenme paradigması olarak değişmektedir. Öğrenme paradigmasında öğrenciler keşfeden kendi bilgilerini yapılandıran ve öğrenmeye aktif olarak katılan bireylerdir [Aktaran: 1].

şentürk (1999)'e göre web destekli öğretim, gerektiği yerde ve uygun kullanılabilirdiği takdirde, eğitim-öğretim ortamını zenginleştirebilecek bir alternatif olarak görülmektedir. Günümüzde eğitimin yaygınlaştırılması, devamlılığın sağlanması, kalitenin yükselmesi ve maliyetin düşürölmesi için bilişim teknolojilerinin kullanılması uygundur [2].

Web destekli öğretim ile ilgili Türkiye'de gerçekleştirilen çalışmalar, özellikle akademik alanda gözlenmektedir. ODTÜ, İT ve Boğaziçi Üniversitelerinin sanal kampuslerinde sertifika programları ve çeşitli ders içerikleri sunulmaktadır.

ODTÜ, İDEA (İnternete Dayalı Eğitim_Asenkron) ile 1998 yılında İnternet üzerinden öğrenme modelini uygulamaya başlamıştır. Zaman ve mekandan bağımsız bir eğitim anlayışı getiren bu uygulamada, katılımcılar dersleri diledikleri zamanda, herhangi bir bilgisayardan İnternet'e bağlanarak

izleyebilmektedir. Her dönem sonunda ODTÜ'de bir günlük yüz yüze eğitimin ardından sınavlarda başarılı olan katılımcılar, ilgili alanlara yönelik sertifika almaya hak kazanmaktadır. ODTÜ, Sanal Üniversite denemesine, İnternet üzerinden dil eğitimi vererek başlamıştır [3].

2. UZAKTAN EĞİTİM

Uzaktan eğitim veya uzaktan öğretim fiziksel olarak eğitim merkezinde bulunmayan öğrencilere eğitim/öğretim hizmeti ulaştırmak için etkin eğitim sistemleri tasarlamaya odaklanmış bir eğitim alanıdır. Böylece öğretmenler ve öğrenciler asenkron uzaktan eğitim (kendi seçtiği zamanlarda basılı veya elektronik ortamların el değiştirmesi) veya senkron uzaktan eğitim (eş zamanlı iletişimi sağlayan teknolojiler ile etkileşim) yöntemlerinden uygun ve mümkün olanını kullanarak eğitim çalışmalarını yürütebilirler.

Volery ve Lord (2000) uzaktan eğitimi, aynı zamanda, aynı mekanda, yüz yüze eğitim ortamı olan klasik sınıfın yerini alacak bir eğitim yaklaşımı olarak tanımlamaktadır [4].

İşman (1998)'a göre uzaktan eğitim; farklı ortamlarda bulunan öğrenci ve öğretmenlerin, öğrenme ve öğretme faaliyetlerini, iletişim teknolojileri ve posta hizmetleri ile gerçekleştirdikleri bir eğitim sistemi modelini ifade eder [5].

United States Distance Learning Association (USDLA, 2004)'ın tanımı da şu şekildedir:

"Uzaktan eğitim uydu, video, ses, grafik, bilgisayar, çoklu ortam teknolojisi gibi araçların yardımıyla, eğitimin uzaktaki öğrencilere ulaştırılmasıdır. USDLA, öğretmen ve öğrencinin birbirlerinden coğrafi olarak uzak olduğunu belirterek bu eğitim programında elektronik araçların ya da yazılı materyal ve basılı malzemelerinin kullanılması gerektiğinin belirtir. Uzaktan eğitim;

öğretmenleri içine alan öğretim ile öğrencileri içine alan öğrenim olmak üzere iki temel bölümden oluşmaktadır" [6].

Günümüzde yaygın bir eğitim modeli olan uzaktan eğitim ile ilgili yapılan tanımlardan çıkarılan sonuç, böyle bir eğitimde öğretmen ve öğrencinin birbirinden uzakta olması, farklı zaman ve mekanlarda bulunabilmesi, bilgi ve iletişim teknolojilerinin sağladığı multimedia desteğinin bulunmasıdır.

Dünyada ilk uzaktan eğitim İngiltere’de mektup yoluyla yapılmıştır. Moore’a göre uzaktan eğitimde iletişimin üç elemanı vardır: öğrenen, öğretmen ve iletişim metodu. İletişim metodu öğrenen ile öğretene arasındaki bağıdır. Bu bağ ya da ortam teknolojinin herhangi bir biçimi ile olmaktadır. Bu; posta, radyo, TV yayını, bilgisayar ağı olabilir. Basılı materyal, ses, görüntü ve grafik uzaktan eğitim için kullanılan ürünlerdir.

DeLima (1999)’a göre sınıfta öğrenme kaybolmazken, giderek artan sayıda insan, geleneksel öğrenmenin tamamlayıcısı olarak interneti seçmektedir [Aktaran: 7] .

Özaygen (2000)’e göre uzaktan eğitimle yüz yüze eğitimi karşılaştıran araştırmalarda etki bakımından ikisi arasında fark olmamakla birlikte, verilen derse uygun olması koşuluyla internet tabanlı eğitim, yüz yüze eğitimin yerini alan bir köprü görevi görür [8].

2.1 Uzaktan Eğitimin Kuramsal Tabanı

Eğitim sektöründe, her geçen gün öğretilmesi ve öğrenilmesi gereken bilgilerin miktarı artmakta, buna karşılık da, eğitime ayrılan kaynaklarda gözle görülür bir değişiklik olmamaktadır. Yani, daha fazla eğitim, daha az bütçelerle karşılanmak durumundadır. Uzaktan eğitim, bu sorunu aşmak için üzerine çalışılması gereken bir eğitim yöntemidir. Kullanılan yöntemler ne olursa olsun bu eğitim türünde değişmeyen boyut mesafedir. Uzaktan eğitimde çeşitli teknolojik imkanlardan faydalanılır.

Yalın (2001) uzaktan öğretimin amaçlarını şu şekilde sıralamıştır;

- Örgün eğitim ile ulaştırılamıyacak büyüklükteki kitlelere eğitim hizmeti götürülebilmek.
- İnsanların önemli haklarından biri olan eğitimde fırsat ve imkan eşitliğini sağlayabilmek.
- Gerek bilgi tabanını oluşturmada gerekse öğretim yöntemlerinin geliştirilmesinde bölgesel uzmanlarla yetinmek yerine farklı mekanlardaki uzmanlardan yararlanmak.
- Eğitim sürecinin gerçekleşmesinde uzaklık boyutunu ortadan kaldırabilmek.
- Bireysel farklılıkların öğrenmeyi engellemesi ihtimalini ortadan kaldırmak.
- Birey başına düşen ve toplam eğitim maliyetlerini düşürmek.
- Klasik dersane ortamının getirebileceği psikolojik baskıları yok etmek.
- Öğrenme sürecinde öğrencileri kısmen kendi haline bırakabilen uzaktan eğitim öğrencileri daha fazla aktif hale getirebilmektedir. Bu yönden uzaktan eğitim fayda sağlamaktadır.
- Öğrenme fırsatlarını ve alternatiflerini arttırabilmek [9].

Uzaktan Öğretimin avantajları da şu şekilde sıralanabilir:

- Artan eğitim fırsatları
- Farklı coğrafik konumlarda bulunan daha fazla kişiye gereken eğitimin zamanında verilmesi
- Çok farklı yerlerde olabilen konu uzmanları gerçek zamanda erişim
- Eğitim medya ve metotlarında artan esneklik
- Öğretmen ve eğitim medya kaynaklarının paylaşımındaki artış
- Öğrencinin çalıştığı yerde eğitilmesinin sağlanması ile artan üretkenlik
- Öğrenci yolculukları ve masraflarında azalma
- Eğitim ortamı ile gerçek çalışma ortamı arasındaki farklılığının azalması
- Eğitim masraflarında önemli ölçüde azalma

- Öğrencilerin derslere erişimini kolaylaştırma
- Bilgiye erişimin hızlanması ve kolaylaşması
- Eğitim materyallerinin dağıtımının hızlanması [9].

Uzaktan Öğretimin dezavantajları da şöyledir:

- Çoğu eğitimci için eğitimin vazgeçilmezi olan, öğretmenle öğrencinin göz temaslarının olmaması,
- Her dersin uzaktan eğitimle verilmek istenmesi ve bunun sonucunda uzaktan eğitime uygun olmayan derslerin uzaktan eğitim ile verilmesiyle dersin etkili olmaması,
- Geleneksel sistemdeki gibi öğretmenlerin öğrencileri kontrol edememeleri ve kontrol mekanizmasının sadece sınavlarla işlemesi,
- Daha geniş kitlelere ulaşıldığı için bireysel farklılıkların en üst düzeyde olacağını düşünürsek, ders içeriklerinin, materyallerin ve programların hazırlanması için daha fazla emek, zaman ve titizliğe ihtiyaç duyulması,
- Öğrencilerin çokluğu ve çok çeşitli mekanlardan olması planlamayı ve koordinasyonu daha zor ve karmaşık hale sokması,
- Yüz yüze eğitimdeki gibi öğrenme sürecinde karşılaşılan öğrenme güçlüklerinin zamanında giderilememesi ve bu durumun meydana getirdiği kopukluk ve sorunlar,
- Sürekli sınıf ortamında öğrenim görmüş öğrencilerin bireysel ders çalışma konusunda sıkıntı çekmesi ve bu durumun meydana getirdiği planlama zorluğu,
- Uygulamalı derslerin gerektirdiği laboratuvar, atölye gibi sağlanamamasından kaynaklanan sınırlılıklar, Öğrenci sayısı, bölge farklılıkları, maddi kaynaklar ve kültür farklılıklarından iletişim sınırlılıklarıdır [10].

2.2 Web Tabanlı Eğitim

Web üzerinden öğretime genel olarak “Web Tabanlı Öğretim” adı verilmektedir [11]. Web tabanlı öğretim öğrenme çevresini desteklemenin etkili bir yoludur [12].

Oliver ve diğerleri (1999)’ne göre www; kolaylıkla ulaşılabilen, esnek depolama ve görüntüleme seçeneklerini destekleyebilen, kolay, oldukça güçlü bir yayınlama biçimi sağlayabilen ve hipermedya unsurlarını kapsayabilen bir öğretim ortamıdır [13].

Kaya (2002)’ya göre geleneksel ortamda sunulan derslerin İnternet olanaklarının kullanılması ile zenginleştirilmesi şeklinde tanımlanan eğitime, internet yoluyla eğitim veya web üzerinden eğitim adı verilmektedir [14].

Geleneksel eğitimin, öğrencilerin öğrenme yetenekleri, bilgi seviyeleri, akademik altyapıları ve hedefleri arasındaki farkları temel alan bir yapı ve süreçte sahip olmadığı söylenebilir [15]. Yiğit ve diğerleri (2000)’ne göre internet ve web üzerinden yapılan bazı yeni eğitim uygulamaları ise, eğitimde yer ve zamana ilişkin sınırlılıkları ortadan kaldırmış, öğrencinin istediği zaman, istediği yerden bilgiye erişmesine olanak sağlamıştır [16].

Casey (1998)’e göre eğitimde web uygulamalarının pek çok yararı vardır. Web’in en kolay kullanımı geleneksel olarak sunulan dersler için bilgiyi depolamanın en uygun olduğu yer olmasıdır. Örneğin ders kapsamında kullanılmak üzere öğrencilerin ders notları, pratik sınavlar, öğrencinin yapması gerekenler, projeler gibi çeşitli kaynaklar kullanılabilir. Ancak, web teknolojisinin temel yararı öğrenmeyi ve bilgiyi yeniden yapılandırmak için yeni olanaklar sunması, öğrenciler ve öğrenci ile öğretmen arasında iletişimi ve işbirliğini artırması ve bunun doğal sonucu olarak eğitimde niteliğin artırılmasına katkı sağlamasıdır [17].

Günümüzdeki eğitim anlayışına göre öğretmenlerin asıl görevi öğrencilere bilgi aktarımından daha çok öğrencilerin edindikleri bilgilerden yeni bilgilere nasıl ulaşabilecekleri, bilgileri nasıl analiz, sentez ve

yorumlayacaklarını öğretmektir. Bu bakımdan bilgiye ulaşma ve yeni bilgilerin üretilmesi günümüzde önem kazanan faktörler olarak karşımıza çıkmaktadır.

Bilgiye erişmenin en basit, en kolay yolu interneti kullanma olarak karşımıza çıkmaktadır. İnternetin sahip olduğu renkler, grafikler, resimler, sesler ve animasyonlar sayesinde bilgiye erişme daha mükemmel ve daha kalıcı olmaktadır. Dahası Web tabanlı eğitim sistemleri her yaştan ve her seviyedeki öğrenciler için alternatif ve interaktif bir öğrenme kaynağıdır.

Duffy (1997)'ye göre Web Tabanlı Eğitim, öğrenciler için www (World Wide Web) üzerinden verilen her çeşit eğitim olarak tanımlanabilir. Bu eğitim bilgisayar tabanlı, bilgisayar yönetimli, öğretici yönetimli veya bunların bir kombinasyonu şeklinde olabilir [18]. Web Tabanlı Eğitim (Web Based Training) ile ilgili aynı amaca giden fakat farklı başlıklar altında ortaya çıkmış kavramlar görülmektedir. Bu farklılıklar düşünsel anlamda bir farklılığın değil, sadece konunun yeni olduğunun ve dolayısıyla ortak kabul görmüş standartlara henüz ulaşamadığının göstergesidir. Özellikle İnternete Dayalı Uzaktan Eğitim (Internet Based Distance Education), Web Tabanlı Öğrenme (Web Based Learning) ve E-Öğrenme (E-Learning) kavramlarıyla ifade edilmek istenenler temelde çok benzer düşüncelerdir. Mutlaka tanım yapmak gerekirse "uzaktan eğitim yapmak amacıyla her türlü internet olanaklarının kullanılması " Web Tabanlı Öğretim veya İnternet Tabanlı Uzaktan Eğitim, olarak ifade edilebilir. Bu tür bir öğrenmeye de Web Tabanlı Öğrenme veya E-Öğrenme denilmektedir.

Locatis ve Weisberg (1997)'e göre öğrenme aynı zamanda farklı yerlerde, farklı zamanlarda aynı yerde, farklı zamanlarda farklı yerlerde gerçekleşebilir [Aktaran: 19].

2.2.1 Senkron İletişim

Senkron iletişim eş zamanlı olarak bir grup öğrenci ve konu öğretmenin, canlı olarak bilgisayar ortamında, bir sınıfta buluşmalarıdır. Eğer öğrenciler diğer öğrencileri ve öğretmenleri görüp duyabiliyorsa eşzamanlı bir iletişim vardır.

Murphy ve Collins (1997)'e göre chat odaları, etkileşimli televizyon ve telekonferans sistemleri senkron iletişime örnek olarak gösterilebilir [20].

2.2.2 Asenkron İletişim

Asynchronous Learning Network veya Asenkron Öğrenme Ağı (ALN) bilgisayar ağını kullanarak herhangi bir zaman ya da herhangi bir yer için tasarlanmıştır [21]. Bilgisayar ağları öğrenci-öğrenci, öğrenci-öğretmen etkileşimini kesilme olmadan sağlar. Katılımcıların yorum ve önerilere anlık cevaplar beklemedikleri durumlarda asenkron iletişim kullanılır. Öğrenciler ve öğretmenler e-mail, bülten tahtaları veya diğer değiş tokuş biçimlerini, yorumlarını saklamak ve daha sonra göz atmak için kullanırlar. Öğretmenler öğrencilerle iletişim kurmak için e-posta, veya öğrencilerin tamamına ulaşabilmek için e-mail listelerini kullanabilirler.

Mayadas (1997)'a göre bülten tahtalarını kullanarak sınıf üyeleri toplanıp çalışma grupları oluşturabilirler, profesyonel ilişkiler kurarlar, sınıfta bahsedilen konuları tartışır ve sürekli devam edecek bir sınıf gibi davranırlar [22].

Sohbet oturumları kullanıcıların bir sunucuya bağlanarak ortak görülebilen bir alana kısa mesaj göndermelerini sağlar. Böyle bir sohbette ortak olarak görülebilen alana yazılan yazıları görenler ve bu yazılara kendi yorumlarını eklemek için mesaj yazarlar vardır. IRC, ICQ, LotusNotes veya işletim sistemlerinin içinde gömülü olarak gelen birçok mesajlaşma servisi mevcuttur [20]. Aynı anda çevrimiçi olan kullanıcılar fikir alışverişinde bulunabilirler.

2.3 Web Destekli Eğitim

Relan ve Gilanni'ye göre içinde bulunduğumuz yüzyılın en önemli buluşlarından biri olan World Wide Web, 1990'larda ortaya çıkmıştır ve tahmin edilenden çok daha fazla büyümüştür [Aktaran: 23]. Crossman'a göre (1997) bu umulmadık artış "şaşırtıcıydı". Çalışmasında 1991–1996 yılları arasında bilgisayar ağları ve hizmet veren bilgisayarların sayısında 25-26 kat arttığını belirtmiştir [24]. Bu artışla www'nin büyüyen, güçlü, küresel, etkileşimli ve bilgi paylaşımı için dinamik bir ortam haline getirmiştir

Odabaşı (1997)'na göre dünyada pek çok ülkede Web'in eğitimde kullanılması konusunda önemli çalışmalar yapılmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri bilgisayarı eğitimde kullanma konusunda öncü ülkelerden biridir [25]. Nitekim Amerika Birleşik Devletleri'nde 1996 yılında "Amerika'daki her sınıf mutlaka bilgi ağına bağlı olmalıdır" kararı alınmıştır [Reinig,1998, Aktaran: 1]. Web tabanlı öğrenmenin en önemli özelliklerinin, öğrenme topluluğunun üyelerinin bilgi ve becerilerini paylaşmak, gerekli kaynaklara nasıl ulaşılacağını öğrenmek, yeni bilgiler üretmek için bir araya gelmeleri olduğuna işaret etmişlerdir. Bu yeni kavramın var olan sistemden farklı olduğunu belirtmiş ve var olan müfredat ve öğretime bu değişikliklerin eklendiğini ve zamanla kabul göreceğini belirtmiştir.

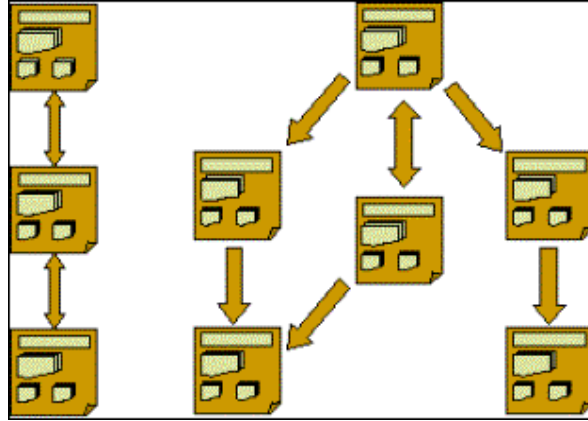
Bazı eğitimler için tek başına Web Tabanlı Öğrenme eğitimi yeterli ve etkiliyken bazı eğitimlerde destekleyici olarak kullanılabilir. Sınıf içi eğitimi desteklemek amacıyla internet üzerinden yapılan etkinliklere Web Destekli Eğitim (Web Assisted Education) veya Harmanlanmış Eğitim (Blended Learning) denilmektedir. Bu modele dayalı olarak derslerin hazırlanmasında ve uygulanmasında bir yandan teknolojinin sağladığı olanaklardan yararlanılmakta, diğer taraftan ise belli becerilerin öğretilmesinde vazgeçilmez olarak kabul edilen geleneksel sınıf etkinliklerine yer verilmektedir. Web Destekli Öğrenme modeliyle, aktif öğrenmeyi sağlayıcı internet temelli materyallerinin kullanılmasıyla eğitimde zaman, mekan ve yöntem sınırlamaları ortadan kaldırılmakta; sınıf içi uygulamalarla ise eğitimin sosyal boyutu, öğrenciler ve öğretmenler arası paylaşım ve etkileşim

güçlendirilmektedir. Dolayısıyla Web Destekli öğrenme çevresinde eğitsel amaç için sınıf ortamı etkinlikleri ve İnternet tabanlı teknolojinin farklı şekilleri karıştırılarak; yüz yüze eğitim (sınıf ortamı, sunumlar vs.), elektronik kaynak materyal kullanımı ve etkileşimli eğitim uygulamalarının birlikte yürütülmesi amaçlanmaktadır.

2.3.1 Web Destekli Öğretimin Kuramsal Tabanı

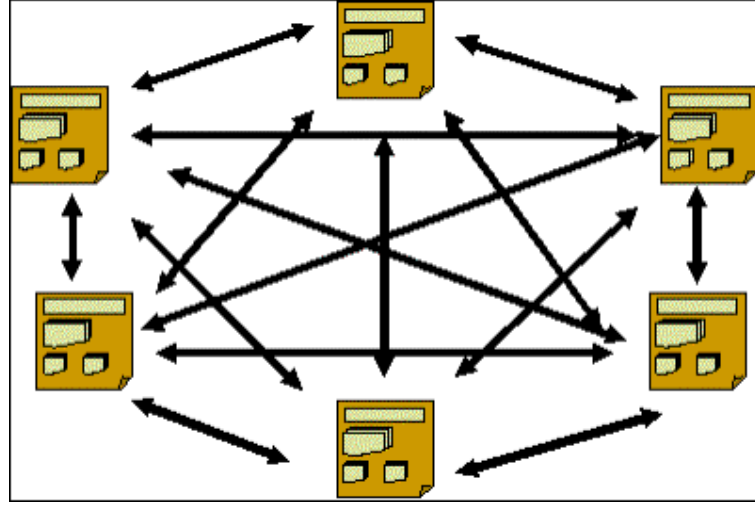
Web Destekli Eğitim kavramının ardında, bilgisayar destekli eğitim yer almaktadır. Bilgisayar destekli eğitimin geçmişi ise “doğrusal programlar” ile 1950'lere “dallanmış programlar” ile 1960'lara kadar gitmektedir.

Tahmin edilebilir kullanıcı etkileşimleri varsa yani bir sonraki yapılacak hareket belli ise doğrusal yapılar (Linear Structure) kullanılır.

Şekil 2.1. Doğrusal Yapı

1960'lardaki sistemler temel olarak olguları öğretmek ve alıştırmaya ve uygulamalar için tasarlanmışlardı, bu tip yazılımlar sayfa çevirme mimarisi olarak tanımlanmıştır (page turning architecture), çünkü öğrenci için tek etkileşim sonraki sayfaya geçerken bir düğmeye basmaktan ibaretti. Beşiroğlu (2001)'e göre bu yapı öğrenene bilgi adımlarının hızının kontrolünü verirken, bazı avantajlarının yanı sıra zaman zaman geleneksel sınıf deneyiminden bir adım geri plana düştüğü görülmektedir [7].

Şekil 2.2. Dallanmış Yapı

Bilgisayar Destekli Öğretim uygulamaları teknoloji geliştikçe olgunlaşmış, konu anlatımlarına grafikler, test ve alıştırmalar eklenmiştir. Bu durum öğrencilere daha fazla kontrol imkanı verdi ve bilgisayar destekli öğretim programlarını cazip hale getirmiştir.

Ses, video, animasyon, grafik ve hipermetin linklerinin bir arada bulunduğu sistemler, öğrenene ilgilendiği konu başlıklarında gezinme imkanı verir. Böylece öğrenen tarafından sadece ilerleme hızı değil aynı zamanda dersin içeriği ve sırasının kontrolü de verilmiş olur. Prensky M. (2000)'e göre dallanmış yapı (paralell processing) öğrencinin ödev yapması, televizyon izlemesi ve walkman dinlemesi gibi birçok işi aynı anda yapmasıdır [26].

İletişim alanındaki gelişmeler uzaktan eğitim alanında değişime neden olmuştur. Saba (2000)'ya göre geçtiğimiz yıllarda uzaktan eğitim alanındaki araştırmalar yönetim, maliyetin düşürülmesi, öğretimsel tasarım, yasal, sosyal konular gibi kuramsal esasları içermeyen konular üzerine odaklanmıştır [27].

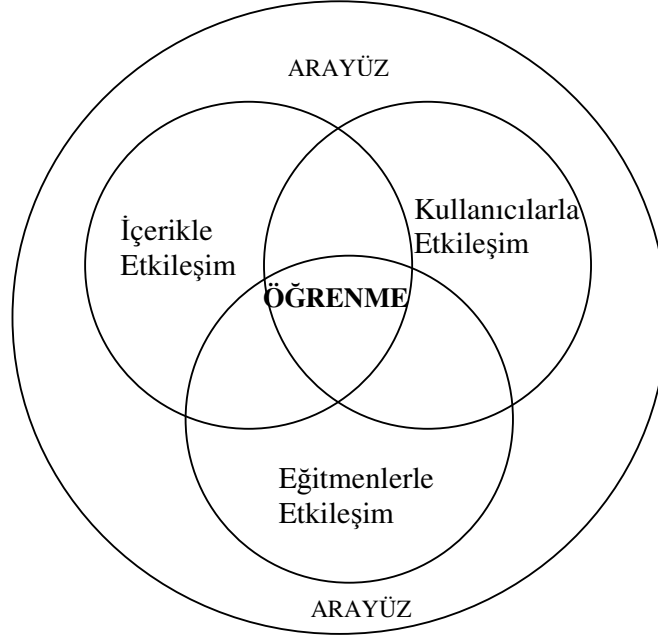
Moore & Kearsley (1996)'ya göre uzaktan eğitimde yapılan işi (transaction) birinin diğerinden ayrı olduğu ortamlarda, özel öğrenme ve öğretme davranışlarını içeren, öğretmen ve öğrenciler arasındaki karşılıklı etkileşim olarak tanımlamaktadırlar [Aktaran: 23].

Uzaklığı iletişim boşluğuna yol açan fiziksel uzaklık ve eğitmen ve öğrenciler arasında olası yanlış anlamalara izin verecek psikolojik boşluk olarak tanımlamışlardır

Moore & Kearsley (1996) uzaktan öğretim ortamına etki eden etmenleri şu şekilde tanımlamışlardır; diyalog, dersin yapısı ve öğrencinin özerkliği. Bu üç etkileşim türünün uzaktan öğretim ortamları kadar önemli olduğunu belirtmişlerdir.

- Öğrenci – Eğitmen etkileşimi
- Öğrenci – İçerik etkileşimi
- Öğrenci – Öğrenci etkileşimi [Aktaran: 23].

Moore & Kearsley'in bu tanımlarının üstünden çok fazla zaman geçmeden Hillman, Willis ve Gunawardena (1994) yeni ve gelişmekte olan teknolojilerin en az 4 tane etkileşim içerdiğini belirtmişlerdir [23,28]. Yukarıda bahsedilen üç etkileşimden farklı olarak öğrenci – ara yüz etkileşiminden öğrencinin teknolojiyle etkileşimi olarak bahsetmişlerdir. Belki de 10 yıl sonra ara yüzler etkileşim için şu an oldukları gibi birer engel olmayacaktır, ama günümüzde açıkça görülmektedir ki bahsedilen üç etkileşimin niteliği ara yüz etkileşiminden etkilenmektedir.

Şekil 2.3. Swan (2003)'a göre ara yüz ile etkileşimin şematik gösterimi.

2.3.2 Yapılandırmacı Öğrenme Kuramı

Yapılandırmacı, öğrenmenin nasıl gerçekleştiğini açıklamaya çalışan bir kuramdır. Yapılandırmacılara göre, öğrenciler öğretmen ya da teknoloji tarafından bilginin aktarımı yoluyla öğrenmezler. Çünkü Yapılandırmacılar, bilginin ve doğruların insanlar tarafından yapılandırıldığına ve insan zihninin dışında var olmadığına inanmaktadırlar [18, 29].

Yapılandırmacılığa göre öğretim, belli bir bilgi kümesini aktarmak değildir ve önemli olan öğrenenlerin kendi bilgilerini (anlamalarını) yapılandırmalarını sağlayacak zengin öğrenme ortamları sağlamaktır. "Öğrenenlerin kendi öğrenmelerini kontrol etmesi" eğitimde yapılandırmacı yaklaşımın özünü oluşturur.

Yapılandırmacılığın felsefi temelleri, şu şekilde özetlenebilir:

1. Yapılandırmacılığa göre bilgi yapılandırılır, aktarılamaz.

Yapılandırıcılığa göre öğretme, öğrenenlerin kendi anlamlarını yapılandırmaları için deneyimler geçirmesini sağlayarak, yardım ve kılavuzluk etme sürecidir.

2. Bilgiyi yapılandırma deneyimlerin/etkinliklerin sonucunda olduğu için bilgi etkinliklerin içerisine yerleştirilir.

Öğreneceğimiz şeyle ilgili ne kadar çok etkileşimli ve doğrudan deneyimlerde bulunursak o kadar çok bilgi yapılandırırız [30].

3. Alkan ve arkadaşları (1995)'e göre Yapılandırıcılık, gerçek hayatla ilişkilendirilmemiş hiçbir bilginin öğrenen için anlamlı olmayacağını dolayısıyla kalıcı bir şekilde öğrenilemeyeceğini savunur. Öğrenenler gerçek yaşamla ilişkisi koparılmış bilgileri anlama, kullanma ve başka durumlara transfer etmede güçlüklerle karşılaşır [32].

4. Tek bir mutlak gerçeklik yerine, bireysel bakış açılarının kişilerde oluşturduğu çoklu gerçeklik vardır.

5. Bilgiyi yapılandırma öğrenilen şeyin açık bir şekilde ifadesini, sunumunu veya açıklanmasını gerektirir.

6. Anlam başkalarıyla paylaşılabilir, başkalarıyla konuşarak anlam yapılandırılması meydana gelebilir. İnsan sosyal bir varlıktır. Sosyal Yapılandırıcıların iddialarına göre anlam yapılandırma, insanların birbirleriyle konuşmalarıyla oluşan bir anlaşma sürecidir [30].

Yapılandırıcılığa göre tasarlanacak olan şey, öğrenme çevresi ve etkileşimdir (öğretim döngüsü değil). Yapılandırıcı öğrenme çevreleri öğrenciye bilgi aktarma işlevini görmezler, aksine öğrencinin bilgiyi yapılandırmasını destekleyecek olanaklar sunarlar [32].

Yapılandırıcı öğrenme kuramında, öğrenenin rolleri şu şekilde sıralanmaktadır:

1) Aktif öğrenen: Bilgi ve anlam aktif olarak kazanılır.

- 2) Sosyal öğrenen: Bilgi ve anlam sosyal olarak yapılandırılır.
- 3) Yaratıcı öğrenen: Bilgi ve anlam yaratılır veya yeniden yaratılır

33.

2.3.3 Web Destekli Öğretimin Olumlu Yönleri ve Sınırlılıkları

Boisvert (2000)'e göre İnternet'in eğitimde kullanılması ile yeni eğitsel kaynak ve imkanlar ortaya çıkmaktadır. Eğitsel kaynak ve imkanlardan yararlanan kitle, teknolojiyi yakından takip eden ve Web destekli öğretim ile ilgili çalışmalar yapan fakülte ve okullarla sınırlı değildir. Web'i kullanan, yaşam boyu öğrenme gereksinimi duyan kitleler Web destekli öğretim kapsamında düşünülmektedir [Aktaran: 1].

Bento ve Bento (2000)'e göre ortaöğretim ve üniversiteler iki büyük kuvvetin birleşimi ile değişime uğramaktadır: yaşam boyu öğrenme gereksinimi ve İnternet'in ve onun grafik ara yüzü Web'in teknolojik gelişimi İnternet ve Web, öğrencilere sürekli genişleyen bilgi denizinden bilgi çıkarmak için gerekli araçları ve motivasyonu vermektedir [34]. Öğrenciler, İnternet aracılığı ile farklı yorumlarla tanışabilmekte, analiz ve sentez yapabilmektedir.

Nemlioğlu (2000)'na göre geleneksel öğretim metotları ile öğretim süreçlerini devam ettiren okullarda yeni teknolojinin kullanımı konusunda kararsızlıklar yaşanmaktadır. Bir taraftan geleneksel öğretim metotlarını korumak ister iken, diğer taraftan İnternet'i denemek için kendilerinden ve başkalarından gelen baskı altındadırlar. Bilgiyi aktaran öğretmenin yerini artık, bilgiye ulaşmada öğrenciye yol gösteren öğretmen almıştır. Bu yaklaşım; öğrenciye yeni öğretim materyali vermeyi, daha iyi bir öğrenme ortamı geliştirmeyi, öğrencinin ilgisini çekmeyi ve öğretmenin değişimini gerektirmektedir [35].

Xenos (2004)'a göre web destekli derslerde öğretmen, öğrenci ve ders arasında ara yüz rolünü oynamaktadır. Öğretmenin temel rolünü, öğrencilerin ihtiyaçlarını ve yeteneklerini izleme ve doğru tercihler yapmaları

için onlara rehberlik etme oluşturmaktadır. Bilgisayar tabanlı derslerde, öğrenciye web sitesi yoluyla çok çeşitli eğitim materyalleri sunulmaktadır. Burada, öğretmenin, geleneksel “öğretim” rolü önemini yitirmekte, önerilen çeşitli eğitim materyalleri içinden öğrencinin kendisi için en uygununu seçmede rehberlik, sorunları çözebileceğine dair cesaretlendirme ve eğer mümkünse, karşılaşılabilecek güçlükleri tahmin ederek uygun önlemleri alma rolleri önem kazanmaktadır [36].

Schrum (2000) anlamıyla bir online ders oluşturmak geleneksel ders oluşturulmasının iki yada üç katı zaman alır. Fakat işin iyi tarafı, ders bir kez tasarlandığında, öğreticiye, dersin dağıtımı ve birbirini izleyen dönemlerde içeriğin güncellenebilmesi bakımından esneklik sağlar [Kang 2001, Aktaran: 7].

Abernathy (1999) öğrenmenin geçici bir heves olmadığını, fakat tembeller içinde olmadığını belirtmektedir. Bir web sitesine birkaç defa bağlanıp bitiminde sertifika almak beklenmemeli, web tabanlı öğrenmenin yüksek kararlılık fakat geniş esneklik sağladığı hatırlanmalıdır. Çoğu kez öğrenciler kendi yerinde, kendi zamanına, kendi hızına göre öğrenir, dolayısıyla öğrencilerin öğrenme eylemini gerçekleştirecekleri web sayfalarını iyi tanımaları gerekmektedir [Aktaran: 7].

Eğitim kurumlarında Web siteleri, bilgi vermek, eğitim ortamını desteklemek, öğretim ortamını desteklemek olmak üzere üç temel amaçla geliştirilmektedir. Bilgi vermek amaçlı Web siteleri, okullar hakkında ziyaretçilere tanıtım yapmak üzere hazırlanmıştır. Eğitim ortamını desteklemek amacı ile hazırlanan Web siteleri, okul-veli-öğrenci arasında ilişki sağlamaktadır. Öğretim ortamını desteklemek amacıyla hazırlanan Web siteleri ise, her zümrenin kendi Web sayfalarını oluşturmaları sağlanarak öğrencilerin öğrenim süresince her konuda bilgi alabilecekleri yer olarak tasarlanmaktadır. Web destekli eğitim ile geleneksel sınıf eğitimlerinin karşılaştırmalı avantajları tablo 2.1 de özetlenmiştir.

Beşiroğlu (2001) web destekli eğitimler ve geleneksel eğitimleri karşılaştırmış ve aralarındaki farklılıkları, avantajları ve dezavantajlarını tablo 2.1' de özetlemiştir [7].

Tablo 2.1 Web destekli eğitim ile geleneksel sınıf eğitimlerinin karşılaştırmalı avantajları

Web Destekli Eğitimler	Geleneksel Sınıf Eğitimleri
Bireysel düzeyde eğitime olanak tanır	Grup bazında eğitime olanak tanır.
Herhangi bir zamanda veya mekanda kullanmak üzere tasarlanabilir.	Belli bir zamanda ve mekanda kullanmak üzere tasarlanıp, programlanabilir.
Kullanıcılar ve kaynaklar arasındaki ilişkiyi en üst boyuta çıkarır.	O anda bulunulan fiziksel mekandaki kaynaklarla sınırlıdır.
Bireylerin öğrenme tarzlarına uygun ve eğitilen tarafından yönlendirilebilecek şekillerde, öğrenci odaklı olarak tasarlanabilir.	Tamamen gruba odaklıdır.
Zaman uygun olduğu sürece, eğitilenin işyerinde de kullanıma açıktır.	Eğitilenin düzenli çalışma mekanından farklı bir yerde eğitim alabilmesi için, seyahat etmesi ve zaman harcaması gerekmektedir.
Çevrimiçi arama kanalları sayesinde, istendiği anda, çok çeşitli kaynağa erişim daha hızlı ve kolaydır.	İçerik sınıf düzenine veya daha önceden belirlenip hazırlanmış materyale bağlıdır.
Eğitim mekanında bulunması gereken eğitim personeline yatırım yapma ihtiyacı azalır.	Eğitimi sunacak personele yüklü bir yatırım yapılmasını gerektirir.
Ek bir fiziksel alan gerektirmez	Fiziksel alan gerektirimi söz konusudur.
Çok farklı mekanlardaki, eğitilenler arasında bağlantı sağlar.	Sadece aynı fiziksel mekanda katılım söz konusudur.
Güncel bilginin ve yeni öğrenme modellerinin anında uygulanabilmesine olanak tanır.	Anlık krizler sonucunda, eğitim uygulamalarının önemi göz ardı edilebilir.
Eğitim ve performans desteği arasında görünmez bir bağlantıyı mümkün kılar.	Eğitim ve performans desteği tamamen farklı fonksiyonlar gibi algılanır.

"Atı suya götürebilirsiniz ancak suyu zorla içiremezsiniz" atasözü Web Tabanlı Öğretim'in sorunlarını kısaca özetlemektedir. Web Tabanlı Öğretim'in tasarımı sırasında öğretimi desteklemek için öğrenme kuramları temel alınmadığında ortaya çıkan ürünler elektronik kitaplardan öteye gidememektedir. Öğrenci kitap sayfasını parmağıyla çevirerek okumak yerine, fare ile tıklayarak okumaktadır, bu durumda ulaşılmak istenen hedeflere gidilemeyecektir.

2.3.4 Öğrenme ve Fikirlerin Paylaşımı

Altun ve Altun (2000)'a göre eğitimin temel hedeflerinden birisi de fikirlerin öğrenilmesidir; internetin temel hedefi ise fikirlerin paylaşımıdır. İnternetin eğitime girdi olarak katkısının oldukça yüksek olduğu düşünülürse, bu ortamda insanların birbirinden öğrenme becerilerini geliştireceği düşünülebilir [37].

Web destekli öğretim için tasarlanan sitelerde, tartışma panoları, Web forumları veya İnternet söyleşi odaları ile öğrenme ve fikirlerin paylaşımı etkin olarak yapılabilmektedir. Söyleşi odaları, öğrencilerin ve öğretim elemanlarının arasında resmiyet dışı yorum alışverişi yapmaları, öğrenciler arasında plan ve görev dağılımı paylaşımı yapmalarına ve her türlü hızlı görüş alışverişi için uygundur. Tartışma panoları, eşzamanlı olmayan iletişim sağlarlar; yani kullanıcı diğerlerinin hatta olup olmadığına bağlı olmaksızın istediği zaman ileti yollayabilir ve gelen iletileri alabilir [34]. Tartışma odalarında, belirlenen konular çerçevesinde, eşzamanlı ses, sesli görüntü veya metin tabanlı olarak eşzamanlı veya eşzamansız olarak düzenlenebilir [37].

Geleneksel öğretim metotlarında, Web panolarının kullanılması ile ders öncesi ve sonrasında iletişim kurulabilir. Derste işlenecek konuya ilişkin proje veya ödevin ders öncesi öğrenciye verilmesi öğrencinin derse hazırlık yaparak gelmesini sağlar. Ders sonrası verilen proje ve ödevler ise dersin sınırları içerisinde verilemeyecek araştırmanın veya soruların verilerek dersin pekiştirilmesine yardımcı olur. Böylece ortaya çıkan işbirlikçi öğrenim ders saati sınırlarını aşarak Web panolarında devam edebilir.

McSporran (2004)'a göre web destekli eğitim materyallerini ilk olarak hazırlamak zaman alıcı olarak görünse de uzun zamanlı düşünüldüğünde web destekli eğitim zaman kazancı sağlamaktadır [38]. Web destekli eğitim materyallerinin güncellenmesi klasik eğitim materyallerinin güncellenmesine göre daha kolaydır. Ayrıca kurulacak web destekli eğitim sistemi ile öğrencilerin ders süresince hangi sayfaları ne kadar ziyaret ettikleri takip edilerek, öğrenciler değerlendirilebilir ve öğrenciye anında dönüt verilebilir. Derse herhangi bir mazeretten dolayı katılmayan öğrenciler ders notlarını web sayfasından takip edebilirler. Böylelikle de öğrenciler derse katılmadıkları için gruptan geri kalmazlar.

2.3.5 Fırsat Eşitliği

Şentürk (1999)'e göre Web destekli gerçekleştirilen öğretim programları yardımıyla, mümkün olduğunca çok kişinin eğitim alması sağlanmaktadır. Böylece, kamu kuruluşları, özel sektör ve üniversitelerde çalışan personelin bilgisayar destekli tasarım ve planlama konusunda eğitilmesi ile eğitim açığının kapatılması olası hâle gelebilecektir [2].

Web destekli öğretim ile değişik mekanlardaki öğrenciler, değişik mekanlardaki uzman ve ders konularına ulaşabilmektedir. Bunun sonucunda seyahat masrafları ve seyahat süresince oluşan üretim kaybı sorunları olmayacaktır. Farklı bölgede bulunan öğrenciler için eğitim mümkün hale gelmiş olacaktır.

2.3.6 Zamandan Bağımsızlık

Web Destekli Eğitim süreci boyunca katılımcı eğitim almak istediği zamana kendisi karar verir. Öğrenci derslere değişik zamanlarda katıldığı zaman, kaldığı yerden devam edebilme fırsatını bulmaktadır [37].

2.3.7 Mekandan Bağımsızlık

Katılımcılar eğitimlerine değişik zamanlarda katılabildikleri gibi değişik mekanlarda da katılabilirler. Öğrencilerin internet bağlantısı olan herhangi bir bilgisayarın başında olmaları yeterlidir. Evden, işten, okuldan yani internet

bağlantısı olan bir bilgisayarın bulunduğu herhangi bir yerden web destekli eğitim çerçevesinde hazırlanmış olan içeriklere ulaşılabilir.

Online eğitim hizmeti veren CyberSchool'un hedefi dünyanın en iyi öğretmenlerince binlerce lise sınıfında ders verilmesini mümkün kılmaktır. Rutkowski (1999)'a göre CyberSchool'un öğrencileri, bir Rus öğretmenden Rusya tarihini ya da Çin'de oturan bir öğretmenden Çince öğrenebilmektedir [Aktaran: 7].

2.3.8 Platformdan Bağımsızlık

Web destekli öğretim yazımlarının çalıştırılması için herhangi bir özellikte ortama ihtiyaç duyulmamaktadır. Öğrenci Windows, Macintosh, Unix gibi değişik ortamlardan yararlanarak eğitim faaliyetlerini gerçekleştirebilir.

2.3.9 Eğitim Kalitesini Artırma

Bilgi miktarının ve bilgiye ulaşması gerekenlerin sayısının artması nedeniyle, bilgileri en hızlı ve talebe uygun biçimde, sadece öğrencilere değil geniş topluluklara ulaştırmak rekabeti de kaliteyi getirmektedir. Eğiticinin ders yazımlarını iyi kullanması ve ders içeriğini en iyi bir şekilde hazırlaması zorunludur. Dolayısıyla bu zorunluluk eğitim kalitesinin artmasına neden olmaktadır.

2.3.10 Esneklik

Öğrenme hızından öğrenilecek konunun yoğunluğuna kadar tüm inisiyatifler öğrencinin elindedir. Öğrenciler kendilerini eksik hissettikleri konulara daha fazla zaman ayırabilir, yeterli olduklarını düşündükleri konulara ise daha az zaman harcayarak bilmedikleri konulara geçebilirler.

2.4 Dünyada Uzaktan Eğitim

İletişim teknolojilerinden görülen hızlı gelişmeler dünyanın çeşitli bölgelerinde bulunan ülkelerin eğitim sistemlerini etkilemiştir. Bu teknoloji-

eğitim etkileşimi ile bu ülkelerin eğitim sistemlerinde uzaktan eğitime doğru bir yönelme olmuştur. Bununla ilgili bazı örnekler verilmiştir.

İngiltere, yüksek öğretim alanında "Açık Üniversiteyi" kuran ilk ülkedir. Açık üniversite, yüksek öğretim imkanı bulamamış yetişkinlere, maddi durumları örgün üniversitelerde okumaya elverişli olmayan gençlere yüksek öğretim olanağı sağlamaktadır. Üniversite BBC'inin yardımlarıyla tüm İngiltere'ye televizyon yayını yapmaktadır. Çok etkili danışmanlık, rehber öğretmenlik sistemleri geliştirilmiştir [39].

Japonya' da 1948'de eğitim yasası çerçevesinde askerlere ve yarı zamanlı okullara devam edemeyen veya okuldan uzakta bulunanlara eğitim olanaklarını sağlamak üzere geliştirilen uzaktan eğitim sistemi orta, lise ve yüksek öğretim kademelerini kapsamı içine almıştır. Japonya' da son yıllarda İngiliz modeline uygun açık üniversite geliştirilmiştir [39].

A.B.D.'de açık öğretim yapan üniversiteler kurmuştur Pennsylvania ve South Carolina Üniversiteleri bunların başında sayılabilir. Bu üniversiteler televizyon ve bilgisayar sistemleri ile öğrencilerin evlerine kadar ulaşarak, gerektiğinde danışman öğretim üyeleri ile öğrenciler arasında bu yola danışmanlık hizmeti sağlayabilmektedir [40].

Kanada'da A.B.D.'de olduğu gibi, bu alanda televizyondan geniş ölçüde yararlanmaktadır. Kanada üniversiteleri bu yöntemi başarı ile uygulamaktadır. Hindistan, uydu ile televizyon öğrenimi yaygın biçimde kullanılmaktadır. İsrail "Every Man's University"yi ve halk televizyon kitaplarını geliştirmiştir. İtalyan Radyo ve Televizyon Kurumu "tele scoula" projesini başarı ile gerçekleştirmiştir [40].

Dünyadaki başarılı uzaktan eğitim uygulamaları, Türk eğitim sistemini de etkilemiştir. Türkiye de uzaktan eğitim ile ilgili çalışmalar yoğun bir şekilde uygulanmaya çalışılmıştır.

2.5 Türkiye’de Uzaktan Eğitim

Yapılan araştırmalar göstermektedir ki gelişmekte olan Türkiye, eğitim alanındaki çağdaşlık ve uygarlık sunan gelişmeleri eğitim sistemine uygulamaktan geri kalmamıştır. Türkiye’de uzaktan eğitim çalışmaları 1924 yılında Dewey’in sunduğu “öğretmen eğitimi raporu” ile gündeme gelmiş 1927 yılında kavram olarak oluşmaya başlamıştır [32]. Daha sonra bu çalışmalar hızlanmış ve uygulama hazırlıkları başlamıştır

Uzaktan eğitimin Türkiye’deki gelişimi 3 ana evrede incelenmektedir.

1- Kavramsallaşma Süreci

2- Mektupla Öğretim Süreci

3- İletişim Teknolojilerinin Kullanımı Süreci

1927 -1960 yılları arasında bu alanda tartışma ve öneriler oluşturma evresini oluşturmaktadır. Bu yıllarda okuma yazmanın haberleşme yolu ile yaygınlaştırılması amaçlanmıştır. 1933-34 yıllarında mektupla öğretim derslerinin düzenlenmesi düşünçesi; 1950 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü çalışmaları; 1960 yılında orta dereceli meslek okulu mezunlarına üniversite olanağı sağlamak amacıyla mektupla öğretim yönteminin bu yıllarda dikkat çeken uygulamalarıdır.

Kunç ve Varol (1993)’a göre 1974 yılında YAYKUR (mektupla öğretim) diye adlandırılan ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmen yetiştirme amaçlı sürdürülen faaliyetler, ülkemizde etkin uygulanmaya başlanan ilk uzaktan eğitim çalışmaları sayılabilir. Anadolu Üniversitesi’nde Açık Öğretim Fakültesi’ne dönüştürülen uygulama sonucunda değişik alanlarda Türkiye Radyo Televizyon Kurumu ile işbirliği şeklinde 1982 Yılı’ndan beri uzaktan eğitim yapılmaktadır [41].

3. ÖĞRETİM YÖNETİM SİSTEMLERİ (Learning Management Systems)

Eğitim Yönetim Sistemi öğrenci ve eğitmeni ya da öğrenci ve eğitim materyallerini buluşturan platformlara verilen isimdir.

Eğitim Yönetim Sistemleri, öğrenci ile eğitim materyalleri ve öğrenci ile öğretmen arasındaki etkileşimi izleyen yöneten ve raporlayan yazılımlardır. Biraz daha detaylandıracak olursak LMS'ler, kimlerin hangi dersleri aldığıнын kaydını tutar, bu derslerde ne kadar süre kaldıklarını ve test sonuçlarını raporlar, sonuç olarak da performanslarını değerlendirir.

Öğrenme nesnelerinin birer birer hazırlanması ve bunların birleştirilerek bütün bir eğitim materyalinin oluşturulması sırasında kullanılan bir takım araçlar vardır. E-Öğrenme içeriklerinin geliştirmesinde kullanılan araçlar için de, Web içeriklerinin geliştirilmesinde kullanılanlardan bilinen, İYS (İçerik Yönetim Sistemi) ve Yazarlık Araçları kavramları kullanılmaktadır.

E-öğrenme içeriklerini geliştirmek için kullanılacak araçlardan bazıları üst seviye programlama bilgisi gerektirirken artık pek çoğu çok fazla teknik bilgiye ihtiyaç duyulmaksızın kullanılabilir türdendir. Bu programların işlevsellikleri şu özelliklerinden kaynaklanmaktadır;

- Gezinti (Navigation) birimi oluşturma,
- Etkileşim yaratma,
- Hazırlanmış olan içerikleri (tekst, animasyon, ses) birleştirme,
- Şablonlar (Templates) oluşturma ve kullanma,
- Tekrar kullanılabilir öğrenme nesneleri üretme,
- Öğrenme nesnelerini birleştirme,
- Ölçme ve değerlendirme araçları (test/sınav) hazırlama.

Bir ÖYS, içerik başlatır, kullanıcıların kullanım ve faaliyetlerini izler, raporlar oluşturur ve her kullanıcının performans bilgilerini kaydeder. Ayrıca, zamanlama yapar, profilleri takip eder, bazıları, beceri eksikliklerinin analizini yürütmek için bir beceri veya yetkinlik sistemi de sunar.

ÖYS'nin iki aktörü vardır: eğitim stratejisini uygulayan öğrenim yöneticisi ve kullanıcının kendisi. Bir ÖYS, öğrenim yöneticisinin, kimin neye eriştiğini, eğitimin ne kadar verimli olduğunu ve eğitim stratejisinin başarılı olup olmadığını raporlamasına olanak verir. Kullanıcıların da, kendi eğitim süreçlerini görmesini, derslere erişmesini, puanlarına bakmasını ve dersleri çalıştırmasını sağlar [44].

İçerik Yönetim Sistemleri ve Yazarlık Araçlarının yüzlerce örneği vardır; Macromedia Flash, Macromedia Authorware, RoboDemo, Captivate, Breeze, ToolBook, Articulate bunlardan sadece bir kaçıdır.

3.1 Açık Kaynak Kodlu Eğitim Yazılımları

Bu bölümde açık kaynak kodlu öğrenim yönetim sistemleri olan Olat, Dokeos, DotLRN, Atutor, eXe, Fle3 Learning Environment, Claroline sistemlerinin her biri ayrı başlıklar halinde incelenmiştir. Bu sistemlerden biri olan Moodle hakkındaki ayrıntılı bilgiler 4. Bölümde verilmiştir.

3.1.1 OLAT

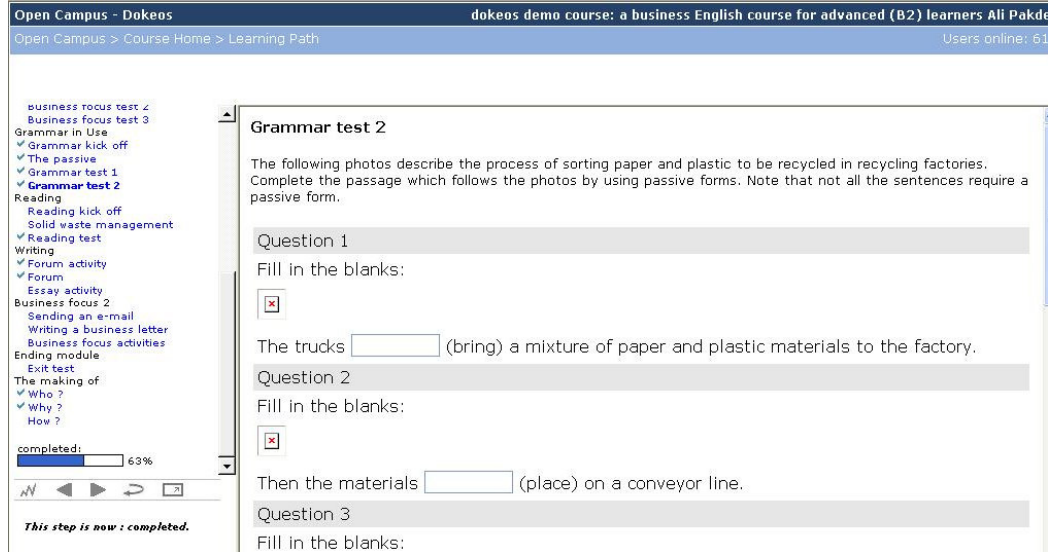
Bir öğrenim yönetim sistemi kurulumudur. Popüler bir Öğretim Yönetim Sistemi olan Moodle dan sonra kullanılan en popüler LMS uygulamalarından biridir. Java mimarisi kullanılarak programlanmıştır. <http://www.olat.org/public/demo.html> adresinden öğrenci, yönetici ve yazar rolleriyle giriş yapılabilir. Online testler, sorguya dayalı raporlama ve anket gibi özellikleri vardır, birçok dil için destek vermesine rağmen Türkçe dil desteği henüz bulunmamaktadır [49].

Şekil 3.1 Olat giriş sayfasından bir görünüm

3.1.2 DOKEOS

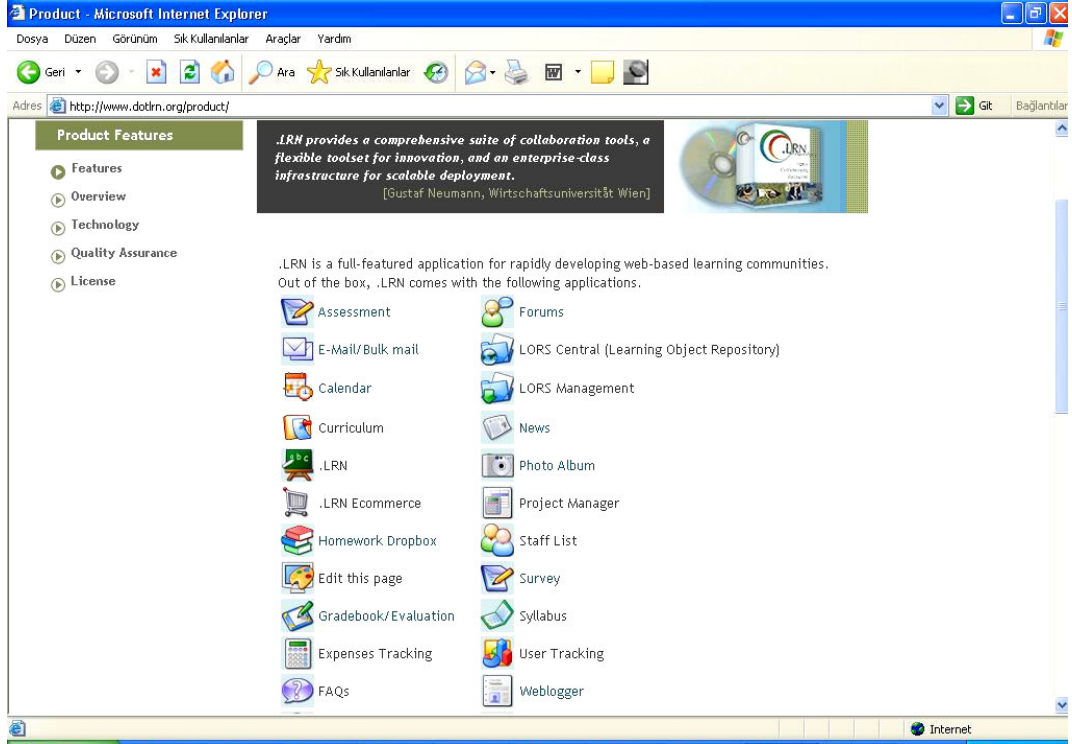
Kolay kullanılabilen yapısı ile iyi bir öğretim aracı olma hedefindedir. Böylece kullanıcılar araçla daha az uğraşarak öğrenmeyle daha fazla zaman geçirebilirler. Şu an için 34 farklı dil seçeneği vardır, bunların arasında Türkçe dil desteğinin bulunması hazırlanan uygulamanın artlarından biridir. Daha fazla ayrıntı için <http://www.dokeos.com/> web sayfası ziyaret edilebilir [50].

Şekil 3.2. Dokeos'ta bir dilbilgisi testi

3.1.3 dotLRN

Tamamıyla açık kaynak kodlu online eğitim platformudur. Genel Kamu Lisansı ile birlikte kullanılır. Bir portal çerçevesi üzerine kurulmuştur. Bu şekilde ders yönetiminde kolaylık sağlar. Öğrencilerin ödev ve proje konusunda kullandığı ofis gereçleri (Word .vb) kendi içinde toplanmıştır. Paylaşım (P2P) ve kablosuz sistemlere destek sunar. Bileşen tabanlı olduğu için geliştirmesi kolaydır. Tek başına ders yönetimi, öğrenim yönetimi, içerik yönetimi ve online topluluk yönetimi sağlar. Online destek ve forum hizmetleri sunar. Yarım milyona yakın kullanıcısı vardır.

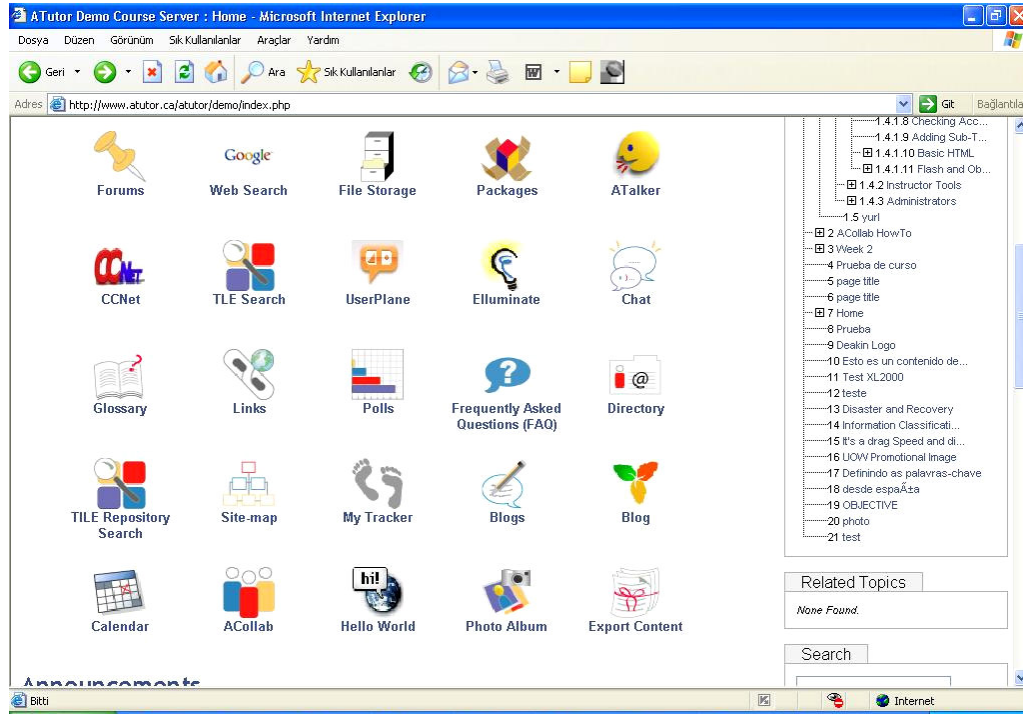

Şekil 3.3 DotLRN Öğrenme yönetim sisteminde bulunan etkinliklerden bazılarını gösteren web sayfası

3.1.4 Atutor

Açık kaynak kodlu bir öğrenim sistemidir. Modüler bir yapısı vardır ve güncelleme, patch işlemleri son derece kolaydır. Öğrenciler öğrenim

ortamlarını mevcut şablonlara göre değiştirebilir. W3C uyumludur. XHTML 1.0 desteği sunar. SCORM desteği vardır. SCORM uyumlu diğer sistemlerden bilgi akışını destekler. Oluşturulan içerikler başka sistemlere de yüklenebilir. Public forum ve çevrimiçi destek sunar. Açık kaynak kodlu olduğu için düzeltilmesi kolaydır. UTF-8 ve ISO desteği sunar. Net üzerinden pek çok farklı tema desteği sunar. Kendi içinde sohbet, forum desteği vardır.

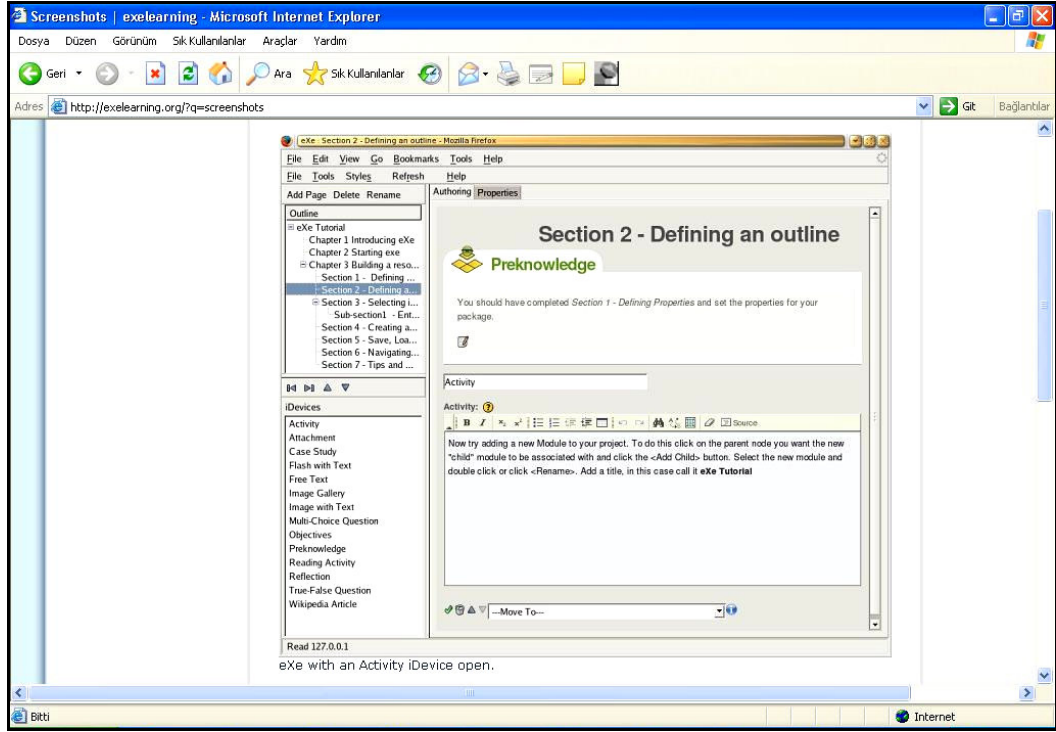

Şekil 3.4 Atutor'da bir ekran görüntüsü

3.1.5 eXe

eXe, öğretmenlere ve akademik personele, HTML, XHTML ya da daha karmaşık web-yayınlama uygulamalarında deneyimli olmalarına gerek kalmadan, web-tabanlı öğrenme ve öğretme araçlarının tasarımı, geliştirilmesi ve yayınlanmasında yardımcı olmak amacıyla geliştirilmiş açık kodlu bir editördür. Yani bir e-öğrenme aracı değildir. Amacı öğretmenlerin ve

akademik personelin öğretici yayınlarını webe sunmalarında kolaylık sağlamaktır. Firefox tabanlı çalışan eXe programı oldukça rahat kullanılabilen bir kullanıcı arayüzüne sahiptir.

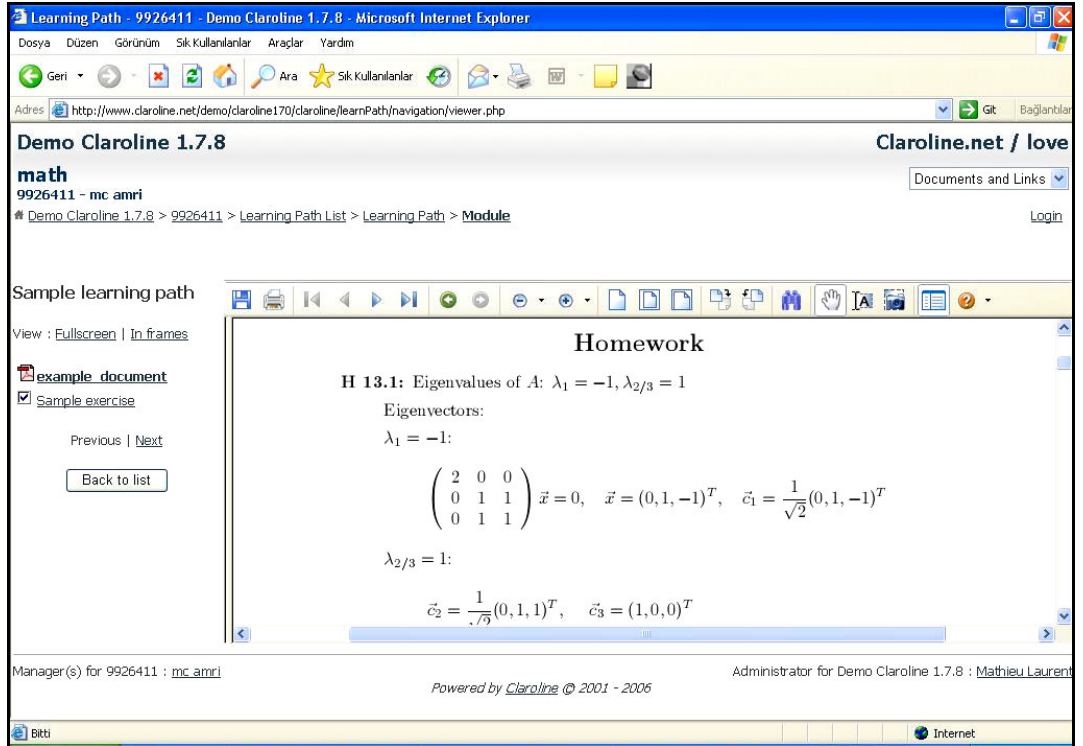
Şekil 3.5. Firefox tabanlı çalışan eXe'den bir görünüm

3.1.6 Fle3 Learning Environment

Yukarıda bahsedilen diğer sistemler gibi Web tabanlı bir öğrenim sistemidir. Birçok dilde kullanılabilmesine rağmen Türkçe dil desteği bulunmamaktadır.

3.1.7 Claroline

Claroline öğretmenlere web üzerinden ders verme imkanı sağlayan PHP/MySQL tabanlı ücretsiz bir uygulamadır. Claroline öğrencilerin erişimine sunmak için doküman ve linklerin hazırlanmasına, öğrencilere çoktan seçmeli çevrim içi sınavlar yapılmasına, kullanıcıların senkronize ve asenkronize iletişimde bulunmasına, etkili bir kullanıcı ve içerik takip sisteminin kullanılmasına olanak sağlamaktadır.

Şekil 3.6 Claronline'da verilmiş bir matematik ödevi

Önal ve diğerleri (2005) açık kaynak kodlu çevrimiçi yazılımlarını incelemiş ve bu yazılımları sever desteği, Unesco değerlendirme puanı, menü görünümü, kullanım kolaylığı, kullanıcı için dosya yükleme imkanı, anket, tartışma formu, sohbet, çoklu dil desteği gibi konu başlıkları altında incelemişlerdir. İncelemeden elde edilen sonuçlar Tablo 3.1' de özetlenmiştir [43].

Tablo 3.1 Farklı Öğretim Yönetim Sistemlerinin Karşılaştırılması

Platform İsmi	Kullanıcı Server Hizmeti	Unesco Genel Değerlendirme Puanı	Menü Görünümü	Kullanım Kolaylığı	Kullanıcı için dosya yükleme ortamı	Anket?	Tartışma Formu?	Canlı sohbet ?	Çoklu Dil Desteği?
OLAT	Var	*****	Çok güzel	Kolay anlaşılır, Yardım Olayı Güçlü, Index araması var	Var	Var	Var	Yok	Var
MOODLE	Yok, fakat az bir ücret karşılığı var.	*****	Harika	Muhteşem	Var	Var	Var	Var (Türkçe)	Var (Diller arasında kolay geçiş imkanı)
DOKEOS	Var	****	iyi	Kullanışlı, interaktif	Yok	Yok	Yok	Yok	Var
dotLRN	Yok	****	İyi	Kullanımı kolay, konu geçişleri mantıklı	Var	Var (Basit ve Gelişmiş)	Var	Var (Türkçe)	Yok
ATutor	Yok	****	iyi (kara tahta görünümü)	Çok fazla opsiyonlu Bilgisayar bilgisi yüksek kullanıcılar için	Var	Yok, fakat test fonksiyonu ile sağlanabilir	Var	Var (Türkçe)	Yok
eXe	Genel server'da veya Kendi server'ınız da var	****	iyi	İyi, Kullanımı kolay	Var	Yok	Yok	Yok	Var
Claroline	Yok	****	iyi	İyi, öğrencinin programı kullanmasını kolaylaştırıcı yapılar var.	Var	Var	Var	Var	Var

4. MOODLE NEDİR?

Moodle, Açık kaynak kod bir uzaktan eğitim sistemidir. Açılımı, Modular-Object-Oriented-Dynamic-Learning-Environment yani Esnek Nesne Yönelimli Dinamik Öğrenme Ortamı olarak çevrilebilir. Yazılım, MySQL ve PostgreSQL veri tabanı sistemleri altında ve PHP dilini destekleyen herhangi bir ortamda (Linux, Windows vs) çalışmaktadır. Moodle, bir Uzaktan Eğitim sitesinde ihtiyaç duyulabilecek etkinliklerin çoğunu fazlasıyla yerine getirebilecek özelliklere sahip bir çevrimiçi ders yönetim sistemidir (Course Management System).

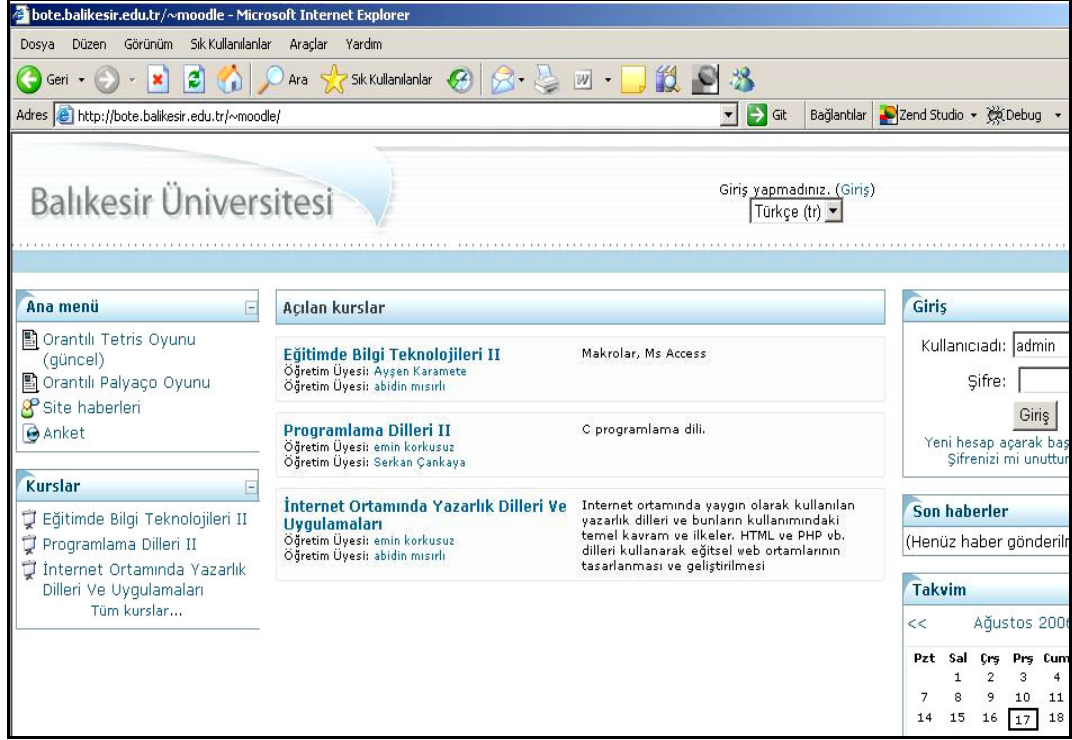
Moodle, 138 ülkede kullanılmakta olup, 70 ayrı dil desteği vermekte ve 75,000 kayıtlı kullanıcısı bulunmaktadır. Moodle php tabanlı açık kaynak kodlu online eğitim sistemidir. Dersler modüller halinde kurulur. Linux, Unix, Windows, MacOS ve X işletim sistemlerine destek verir. Çevrimiçi tanıtım sürümü ve çevrimiçi yardım sistemi mevcuttur. Genel Kamu Lisansı (GPL) ile birlikte kullanılır. Online olarak farklı modüllerine rahatlıkla erişilebilir. Raporlama anket özellikleri vardır. Üyelik rol tabanlıdır. Her kullanıcının sunucuda tek bir hesabı vardır ve yetkilendirme bunun üstünden yapılır. Portal mantığıyla yönetilir. Şifreleme ve şifre çözme ile güvenli veri iletişimi sağlayan iletişim kuralları olan SSL, TSL desteği verir. Belirli bir süre devam etmeyen öğrenciler sistemden kendiliğinden atılır. Öğretmenler forum ve anket içeriklerini istedikleri takdirde e-posta olarak da görebilir. Eklentiler modül şeklinde yüklendiği için portal yönetimi yapmış kişiler için oldukça kolay bir sistemdir [43].

En önemli özelliği, herkes tarafından (öğretmen, öğrenci) çok kolay şekilde kullanılmasıdır. Diğer özelliklerinden şu şekilde bahsedilebilir:

- Moodle tamamıyla ücretsizdir.
- Sistem hem Windows hem de Linux sistemleri altında çalışmaktadır.

- Ölçeklenebilirlik: Sistem, 50,000 öğrencili ve binlerce dersli örneklerle sahiptir.
- Tek başına ticari paketlerle (WebCT ve BlackBoard) yarışmakta olup eğitim sektöründe büyük bir paya sahiptir.
- Çok büyük bir tematik topluluğa yani geliştirici ve son kullanıcı eğitmenlerden oluşan (yalnızca kendi sitesinde 100,000 kayıtlı üye) kitleye sahiptir.
- 150 ülkede 70 dilde desteği mevcuttur. İstedığınız dilleri seçebilirsiniz. İsterseniz tüm dilleri aynı anda isterseniz tek dili seçebilirsiniz.
- Geniş geliştirici kitlesi vardır.
- Geniş geliştirici kitlesi nedeniyle ürün yaşam çevrimi çok hızlıdır. Yani çok kısa sürede yeni sürümler geliştirilmektedir.
- Çoğu son kullanıcı hiç bir programlama ve veri tabanı deneyimine sahip olmadan kullanmakta. Sorun olduğunda sorunun giderilmesi ticari sistemlerden daha hızlı olmaktadır.
- Açık kaynak kodlu sistem olduğundan Güvenlik açıklarının kapatılması ticari sistemlere göre çok daha hızlıdır.
- Ücretsiz olduğundan test edici kitlesi çok geniştir.
- Sürekli olarak çok miktarda yeni özellik (blok veya modül) geliştirilmektedir ve ücretsiz olarak dağıtılmaktadır [52].

Moodle' ın giriş ekranı kullanıcıların kolay kullanabilmesi için oldukça kolay kullanılabilir şekilde tasarlanmıştır. Kullanıcı giriş bölümünden kullanıcı adı ve şifresi bölümünü doldurduktan sonra öğrenci kendi derslerinin bulunduğu web sayfasına erişebilir. Kendi kullanıcı adı ile giriş yaptığında tüm dersleri değil sadece kendisinin kayıtlı olduğu dersler görünecektir, takvim üzerine gelindiğinde ise yaklaşan olaylar görüntülenebilir.

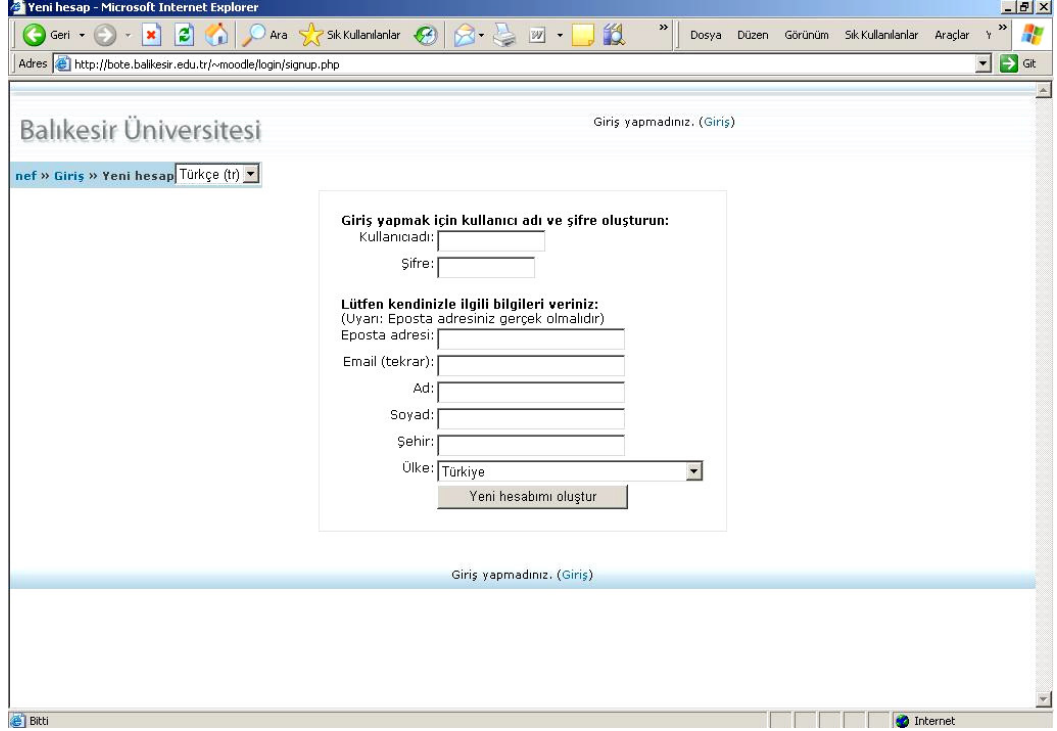
Şekil 4.1 Moodle'ın giriş sayfasından bir görünüm

4.1 Yeni Bir Hesap Yaratma

Moodle'a veya herhangi başka bir web destekli eğitim sitesine girildiğinde, basit bir karşılama ekranı ile sitenin genel tanıtımı yapılmaktadır. Bazı eğitim sayfalarında ders içeriklerine doğrudan erişim hakkı olmasına rağmen birçok web destekli eğitim veren sitede içeriğe erişilebilmesi için kullanıcı girişi yapılması gerekmektedir.

Kullanıcı girişi ders içeriklerine erişmeye izin vermenin dışında öğrenci etkinliklerini takip etmek için gereklidir, böylece öğrencinin hangi derse hangi tarihte eriştiği, sınavlara giriş tarihi gibi bilgilere erişilebilir, ayrıca ödev gönderme etkinlikleri için de gereklidir.

Moodle'da yeni bir kullanıcı hesabı yaratmak çok kolaydır. Moodle başlangıç sayfasının giriş bölümünde bulunan "yeni hesap açarak başlayınız" linkine tıklanılarak yeni bir hesap yaratılabilir. Hesapların yaratılması konusu Moodle Yönetimi konusunda daha detaylı olarak anlatılmıştır.

Şekil 4.2 Yeni bir kullanıcı hesabı yaratma

4.2 İçerik Yaratma ve Yönetme

Moodle'a içerik eklemek çok kolaydır ve bunu yapmanın sayısız yolu vardır. Aşağıda Moodle'a içerik ekleyebilmek için kullanılan yollardan bahsedilmektedir.

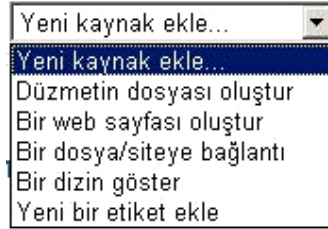

Şekil 4.3 Yönetim panelinde bulunan düzenlemeyi aç düğmesi

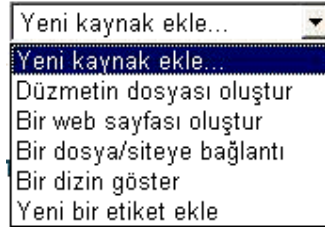
Moodle'a İçerik Ekleme

Moodle da bir ders yaratıldığında yapılacak ilk şeylerden biri içerik ekleme. İçerik ekleyebilmek için yapılması gereken ilk şey düzenlemeyi aç düğmesine basmaktır. Bu düğmeye basıldığında “Bir Kaynak Ekle” ve “Bir Etkinlik Ekle” düğmeleri aktif hale gelecektir.

Yeni kaynak ekle düğmesine tıklanıldığında ilk iki araç olan “düz metin dosyası oluştur” ve “bir web sayfası oluştur” seçenekleri Moodle a kaynak eklemek için kullanılabilir. Daha sonraki iki araç olan “Bir dosya/Siteye bağlantı” ve “Bir dizin göster” seçenekleri Microsoft Word veya Microsoft PowerPoint gibi başka programlarda hazırlanmış içerikleri yönetmek için kullanılır.

Şekil 4.4 Yeni bir kaynak ekleme

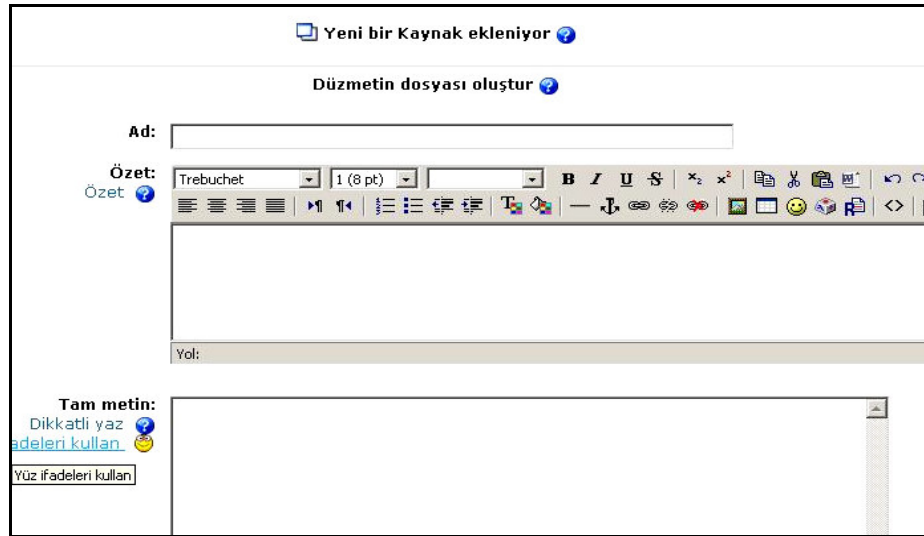
Şekil 4.5 Düz metin dosyası ekleme

Düz Metin Dosyası Oluşturmak

Düz metin dosyası çok az biçimlendirme ögesi içeren bir kaynak ekleme aracıdır. Düz metin dosyası oluşturmak çok kolaydır. Bir tane yaratmak için:

- Düzenlemeyi aç düğmesine basılır

- Yeni kaynak ekle düğmesinden Düz metin dosyası ekle seçeneği işaretlenir daha sonra düz metin dosyası düzenleme penceresi görüntülenecektir.
- Düz metin dosyası için bir isim yazılır. Burada yazılan isim ana sayfadaki içerik bölümünde görüntülenecektir ve öğrenciler bu isme tıklayarak konu anlatımına ulaşacaklardır. Bunun için sayfaya öğrencilerin tıkladıkları zaman neye ulaşabileceklerini tahmin edebilecekleri tanımlayıcı bir isim verilir.
- Özet kısmına konuyla ilgili özet bilgi yazılır.
- Tam metin kısmına eklemek istenilen metin yazılır. Eğer HTML taglarının kullanımı biliniyorsa basit html biçimlendirmeleri yapılabilir.
- Kaydırma çubuğu ile sayfanın alt kısmına inilir ve değişiklikler kaydedilir.

Şekil 4.6 Düz metin dosyası düzenleme ekranı

Bir Web Sayfası Oluşturma

Düz metin dosyası eklemek Moodle a içerik eklemenin tek yolu değildir. Moodle ile herhangi bir web tarayıcısında görüntülenebilecek gelişmiş dokümanlar basit bir editör kullanarak hazırlanabilir. Bu editör web tarayıcınızda bir kelime işlem programı gibi çalışır ve biçimlendirme düğmeleriyle kolayca değişiklikler yapılabilir.

Bir Web Sayfasına İçerik Ekleme

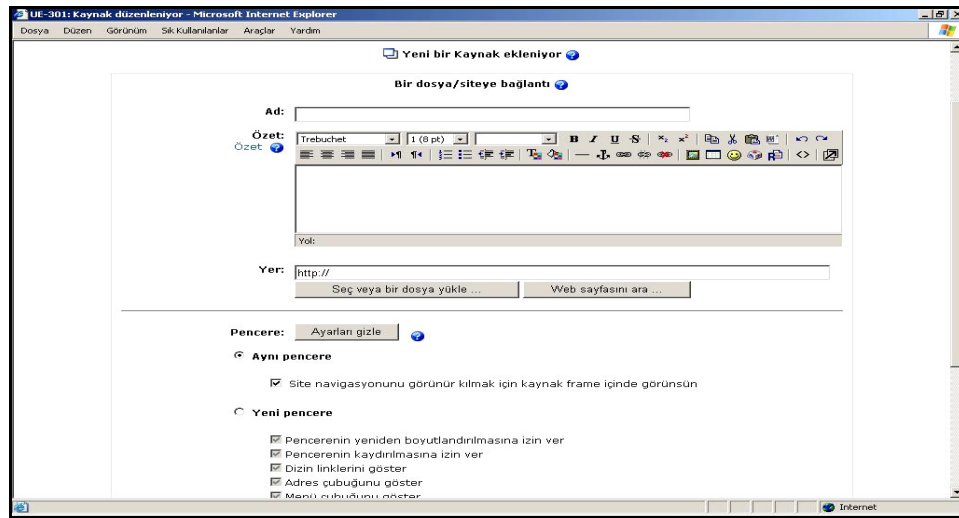
Yeni kaynak ekle menüsüne tıkladıktan sonra bir dosya / siteye bağlantı ekle seçeneği seçilip ve HTML editörü kullanılarak web sayfasında istenilen değişiklikler yapılabilir.

Şekil 4.7 Moodle HTML Editörü'nün ekran görünümü

Bir Dosya veya Siteye Bağlantı (Link) Ekleme

Tüm içerik öğeleri Moodle'ı kullanarak yaratılmak zorunda değildir. Başka uygulamalar yardımıyla yaratılmış (Ms Word, Dreamweaver, Macromedia Flash...) dijital içerikleri depolanabilir veya kullanılabilir. Başka web sayfalarına ait linkler kolayca eklenip öğrencilerin önemli web kaynaklarına erişmesi sağlanabilir.

Şekil 4.8 Moodle'da Bir Dosya veya Siteye Bağlantı (Link) Ekleme İşleminin ekran görünümü

Başka Dokümanları Yükleme

Moodle'ı kullanarak içerik yaratmak oldukça kolay olmasına rağmen, başka herhangi tip bir dosya yüklenebilir. Emin olunması gereken tek şey yüklenen dosyaları öğrencilerin açabilecekleri uygun programlara sahip olmasıdır.

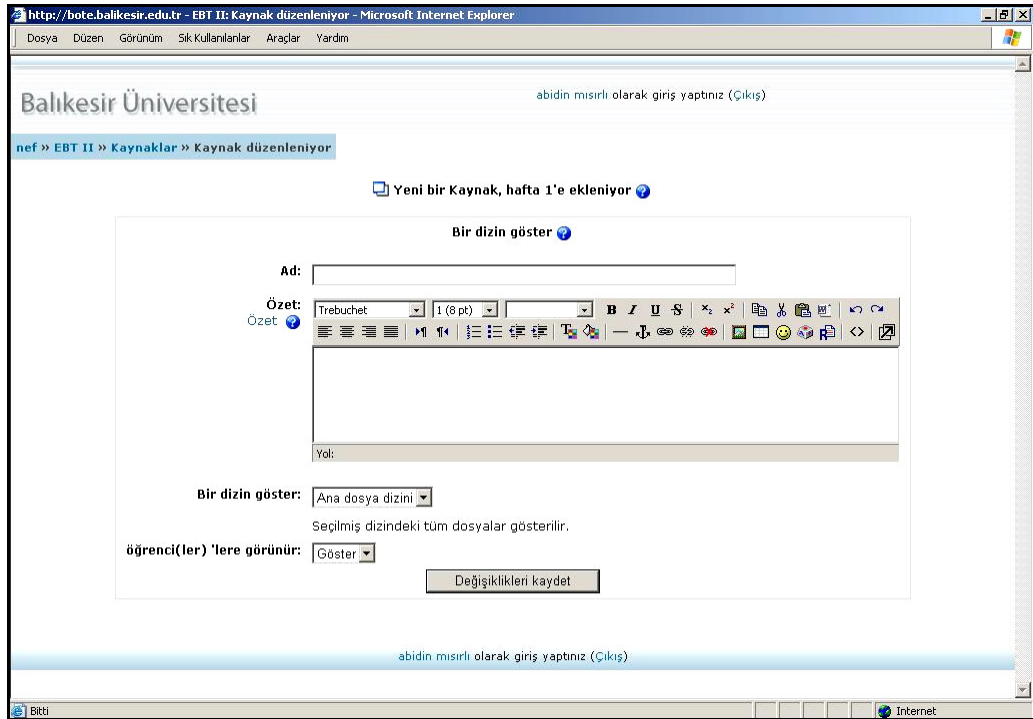
Dosya, dosyaların yüklendiği alana eklendiği andan itibaren öğrencilere kaynak olarak sunulabilir.

Bir Dizin Ekleme

Yeni bir dizin eklemek için:

Düzenleme modundayken bir dizin göster seçilir ve buradan hangi dizinin öğrenciler tarafından görüntülenmesini istiyorsak o seçilir.

Öğrenci eklenilen dizine ait linke tıkladığında o dizindeki tüm dosya ve klasörleri alt klasörleriyle birlikte görüntüleyebilir.

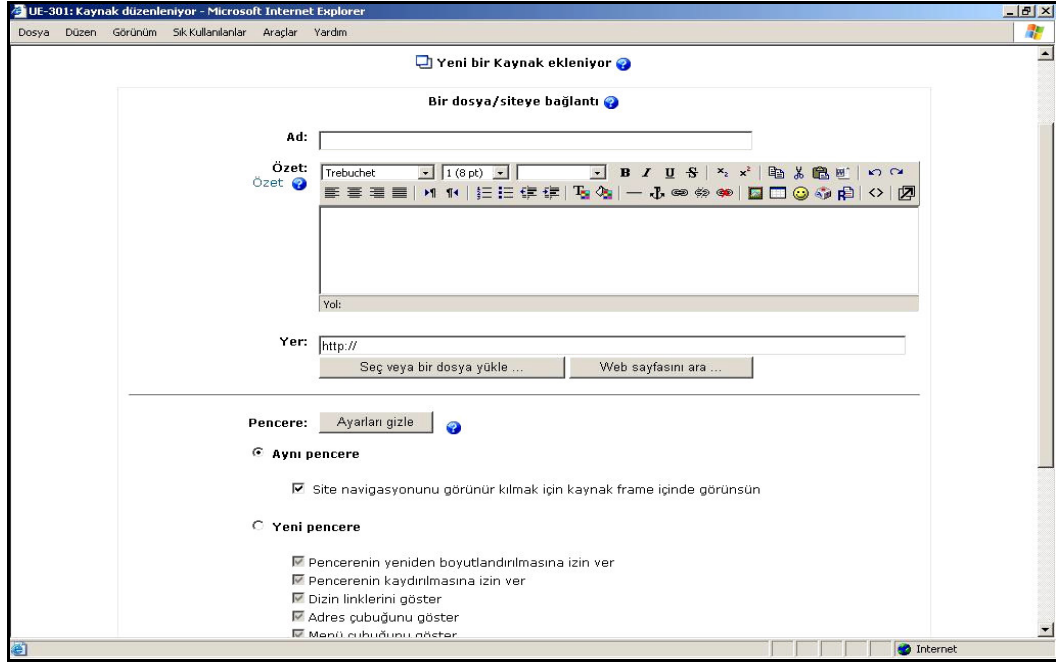
Şekil 4.9 Bir Dizin Ekleme

Eklenecek dizin ve içinde barındırdığı diğer dosya ve alt dizinler resim 4.10'daki gibi görünecektir.

Ad	Boyut	Değiştirilme
ApacheCookbook.rar	824KB	30 Temmuz 2006, 13:53
MySQL_moodle.doc	343KB	30 Temmuz 2006, 13:53
OnYıldaProgramlamaOgrenin.pdf	239.9KB	30 Temmuz 2006, 13:53
PHP_and_MySQL_Web_Development.pdf	7.8MB	30 Temmuz 2006, 13:53
kullaniciilar.JPG	46.8KB	30 Temmuz 2006, 13:53
php.JPG	27.2KB	30 Temmuz 2006, 13:53

Şekil 4.10 Eklenecek Dizinin İçindeki Dosyalar

Diğer Web Sitelerine Link Vermek

Şekil 4.11 Diğer web sitelerine link vermek

Diğer web sitelerine link vermek Moodle a kendi HTML kodunuzu eklemeye benzer. Ekleme istenilen sayfanın adresi <http://bote.balikesir.edu.tr/~Moodle> gibi ise yapılacak en iyi şey url'yi

tarayıcınızın adres çubuğundan kopyalayıp yapıştırmak olacaktır. Böylelikle uzun garip karakterler içeren web sayfaları elle yazılmak zorunda kalınmaz.

Diğer web sitelerine link vermek için:

Düzenlemeyi aç düğmesine tıklanılır.

- Yeni kaynak ekle menüsünden Bir dosya / siteye bağlantı seçeneği seçilir. Yeni bağlantı adı verilir.
- Konum kısmında bağlantı adresi olarak eklenmek istenilen adres yazılır. Eğer bir adres aramak istenilirse ara düğmesine basılır ve Moodle arama yapabilmeniz için www.google.com'u yeni bir pencere olarak açar. İstenilen değişiklikler yapıldıktan ve seçenekler seçildikten sonra değişiklikleri kaydet düğmesine basılır.

Link eklendikten sonra eklenen kaynağın adının içerik bloğunda listelendiği görülür artık eklenen bu web adresi aktif olarak çalışacaktır. Eğer pop-up window seçeneği işaretlendiyse, kullanıcılar linke tıkladıkları zaman yeni bir pencere açılacaktır.

Parametreler

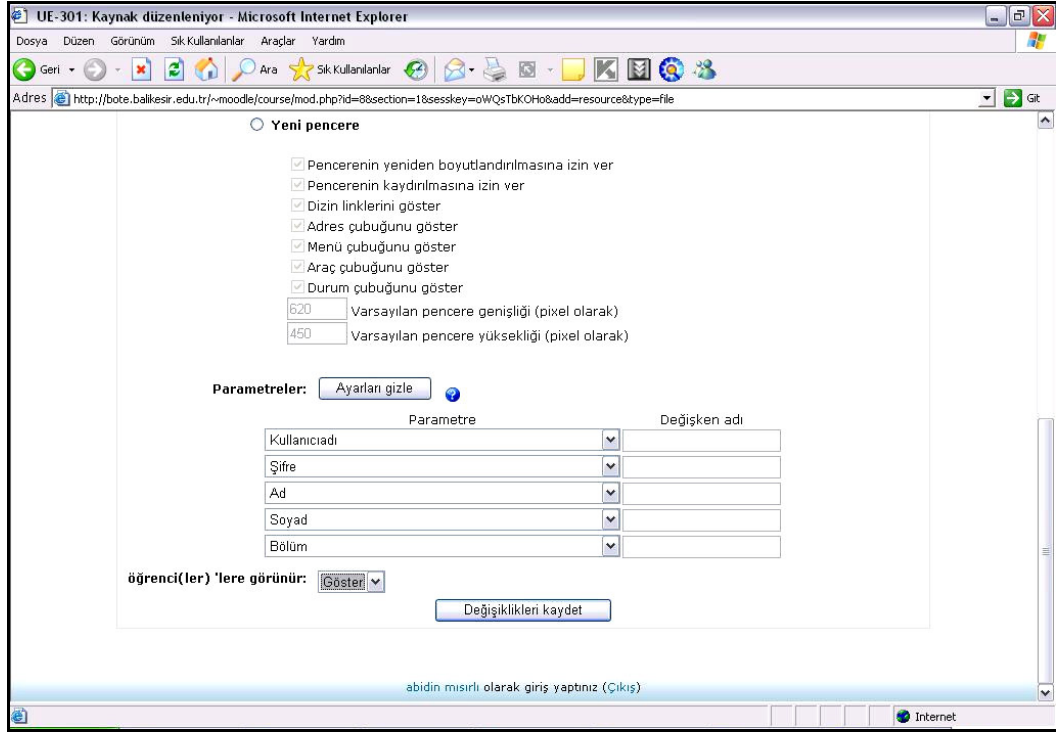
Bir başka web sitesine bağlantı yaratıldığında kolayca öğrenci ve ders ile ilgili bilgiler alıcı siteye gönderilebilir. Örneğin kendi üniversiteniz içinde aynı kullanıcı hesabı var olan başka bir siteye link verildiyse bu web sitesinin sizin sitenizdeki verileri kolaylıkla almasına olanak tanır.

Şekil 4.12 Başka web sitelerine bağlantı verirken kullanılan parametreler

Diğer Sunucuya Parametreleri Kullanarak Veri Gönderme

- Diğer siteye bağlantı penceresinin en altında ayarları göster düğmesine basılır.
- Göndermek istenilen veriler listeden seçilir.

Şekil 4.13 Diğer sunuculara parametreleri kullanarak veri gönderme

İçeriği Yönetmek ve Güncelleştirmek

İçeriği sunucuya yüklemek içerik yönetiminin en basit bir kısmını oluşturur. Yüklenmiş olan içeriğin geçerli / güncel olduğundan emin olunmalıdır çünkü sıkça dosyaları silmek veya değiştirmek zorunda kalınabilir. Neyse ki Moodle'ın sunucudaki içeriği yönetilebilmesi için güçlü araç ve gelişmiş özellikleri vardır.

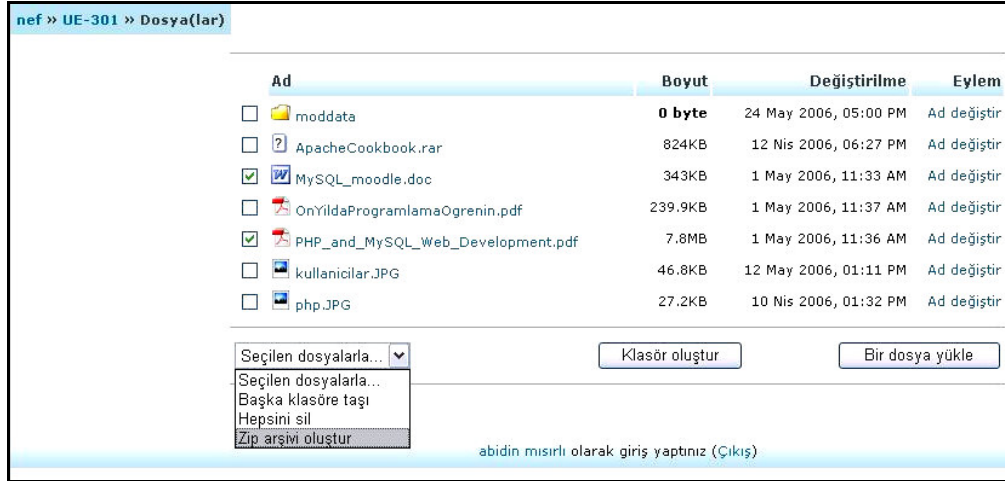
4.3 Dosya Yönetim Araçları

Dosyalar sunucuya ilk kez yüklendiğinde bu dosyalar dosya alanında da saklanırlar. Bir dosyaya link yaratıldığında dosya hala dosya alanında saklanır ama öğrencilerin ulaşabileceği bir link yaratılmış olur.

Dosya alanına ulaşmak için yönetim bloğu içindeki dosyalar linkine tıklanılır.

Yüklenen her dosyanın kendine ait bir işaret kutusu vardır ve bu işaret kutuları işaretlenerek bir veya daha fazla dosya seçilip bunlarla ilgili işlemler yapılabilir. (taşıma, arşive ekleme...) Menüde seçilen dosyalarla ilgili varsayılan olarak yapılabilecek üç şey görülebilir. Bunlar:

- Başka bir klasöre taşı
- Tamamen sil
- Zip arşivi oluştur. (Zip arşivi seçilen dosyalardan oluşan sıkıştırılmış bir dosyadır)

Şekil 4.14 Dosyalarla yapılabilecek eylemler

4.4 Versiyonları Takip Etmek

Karşılaşılan en büyük zorluklardan biri de içeriğin değişik dosya versiyonlarına göre organize edilmesidir. Dönem ilerledikçe konu anlatımlarının veya sunuların birçok versiyonlarına sahip olunabilir. Dosyaların versiyonlarını takip etmek ve öğrencilerin doğru versiyonlara ulaşmasını sağlamak için iki yol vardır.

En kolay yol dosyalar için bir isimlendirme şeması geliştirmektir. Birçok insan dosyalar için versiyon numaraları eklese de dosyalara tarih etiketi eklemek daha iyi olacaktır. Çünkü tarih etiketleri insanların o dosyanın ne kadar yeni olduğunu bilmelerini sağlar. Tarih etiketi eklemek için basitçe dosyaların sonuna o günkü tarih eklenebilir. Örnek vermek gerekirse ilk dosya konu_anlatımı_10_11_2005.doc ve bu dosya üzerinde gelecek sene bazı değişiklikler eklemeler çıkarmalar yapıldıysa ve gelecek sene de bu kullanılacaksa tarih etiketin konu_anlatımı_29_11_2006.doc olarak değiştirilebilir. Değişik dosya versiyonları sunucu bilgisayarda değişik versiyonların kayıtlı olmasına ve sizin bilgisayarınızda en son versiyonun olmasına yardımcı olur.

Dosyaların eski versiyonları arşiv olarak saklanabilir. Bir arşiv dizini oluşturmak için dosyalar linkine tıklanılır ve bir dizin yarat seçilir bu klasöre ders_arşiv_klasörü gibi anlamlı bir isim verilir ve değişiklikler kaydedilir. Böylece eski versiyonlar arşiv alanında saklanabilir ve en son sürüm aktif olan alanda tutulabilir.

4.5 İçeriği Verimli ve Etkili Olarak Eklemek

Öğrencilerin ve sizin işlerinizin daha kolay yapılmasını sağlayacak birkaç etkili yol vardır. İlki dosya tipine ait inceliklerdir. İkincisi ise sunucuya yüklenen dosyaların boyut olarak çok fazla yer kaplamamasına dikkat etmektir 53.

Bilindiği gibi her dosya adı; dosya adı ve uzantısı olmak üzere iki kısımdan oluşur. Her dosyanın kendine özgü bir uzantısı vardır. Mesela

Word dosyaları word formatında kaydedilir ve sadece uygun word sürümleriyle açılabilir. Eğer öğrencilerde sizinkiyle aynı word sürümü yoksa bu durum sorun yaratacaktır. Bu sorunu çözmek kolaydır, dokümanların yine Word'de yazılmasına devam edilir fakat onlar Rich Text Format (Zengin Metin Dosyası) olarak kaydedilir, böylece birçok kelime işlem programıyla sorunsuz olarak açılacak dokümanlar hazırlanmış olunur.

Herkesin üzerinde çalıştığı platform fark etmeksizin resim ve metinleri açabileceği birçok dosya biçimi vardır. Bu dosya biçimleri RTF, HTML, PDF ve resim dosyası türlerinden JPG, GIF ve PNG dir.

RTF: Microsoft tarafından geliştirilen bir belge biçimlendirme standardıdır. Metnin yanı sıra font, kenarlık gibi biçim özelliklerinin de içinde tutulduğu bir doküman saklama seklidir. Birçok kelime işlemci tarafından çalıştırılabilir, birçok platformdaki işletim sistemi tarafından desteklenir. (MacOs, X, Microsoft) PowerPoint ve Word'de hazırlanan dosyaların rtf olarak kaydedilip daha az yer kaplamaları sağlanabilir.

HTML: Web sayfalarında kullanılan dildir. Gördüğümüz tüm web sayfaları HTML kullanılarak yaratılmıştır. Moodle'ın içinde de html kodlarının düzenlenebileceği bir html editörü vardır.

PDF: Adobe şirketi tarafından yaratılmış taşınabilir dosya biçimidir. Adobe Acrobat'ın profesyonel sürümüyle veya pdf yazıcı programlarla yaratılabilir. Bir pdf dosyası X, MacOs ve Windows işletim sistemlerinde kolaylıkla açılabilir. PDF dokümanında yazıcıdan çıktı almak çok kolaydır. Dilenirse pdf dosyasının tamamı veya bazı sayfalarını yazıcıya gönderilebilir. Yazı yazıcıdan, aynen ekranda görüntülediği şekilde yazılır. Ek bir sayfa düzenlemesi gerekmez.

PowerPoint (ppt): Basit, kullanımı kolay, pratik bir sunum hazırlama programı. Kullanıcı dostu ve kolay öğrenilebilir bir ara yüze sahiptir. Ayrıca piyasadaki en bilinen ve yaygın sunum programlarından biridir. Bu sunumları yüklemek ve paylaşmak çok kolaydır fakat dosya boyutunun büyük

olmamasına dikkat edilmeli ve herkesin power point gösterici programına sahip olmadığı unutulmamalıdır.

Resim Dosyaları (Pict, Tiff, Jpeg , Gif, Png): Birçok grafik dosyası biçimi vardır. Jpeg, gif, png dosya biçimleri web tarayıcılarda kolaylıkla görüntülenebilir. Diğer dosya türleri için görüntüleyici programlar kullanılmalıdır.

Ses Dosyaları (wav, mp3, ram, mov): Ses dosyaları bitrate ve kullanılan sıkıştırma formatına bağlı olarak büyük boyutlarda olabilir. Bu nedenle ses dosyalarının boyutunun Moodle'ın izin verdiği en büyük dosya boyutu sınırını aşmamasına dikkat edilmelidir.

Video Dosyaları (mov, wmv, rv): Moodle'ın üzerinde çalıştığı web sunucusu çok büyük dosya boyutlarının yüklenmesine izin vermeyebilir. Bu nedenle video dosyalarının boyutunun Moodle'ın izin verdiği en büyük dosya boyutu sınırını aşmamasına dikkat edilmelidir.

4.6 Dosya Boyutlarını Küçültmek

Dosyaları yaratmak kadar önemli bir diğer şeyde onları kolayca transfer edilebilecek boyutlara getirmektir. Büyük yer kapladıkları için genelde en büyük sorunu grafik dosyaları oluşturur. Bu olayın üstesinden gelebilmek ve dosya boyutlarını küçültmek için üç yöntem vardır.

Strateji 1: PowerPoint sunularını RTF olarak kaydetmek.

Eklenen birçok efekt, geçiş, slayt bir saat süren zengin içerikli ve çok fazla yer kaplayan sunumların oluşmasına neden olur. Eğer sunular RTF dosya biçiminde kaydedilirse sunuda kullanılan geçişler ve resimler kaybedilir fakat dosya boyutu önemli ölçüde küçülerek öğrencilerin rahatlıkla kendi bilgisayarlarına indirebilecekleri, her programda ve platformda kolaylıkla açabilecekleri hale gelecektir. Eğer gerçekten çok önemli bir resim veya grafik varsa bu Moodle a ayrı olarak konulabilir. Sunum dosyalarını RTF

olarak kaydetmek için dosya menüsünden farklı kaydet seçilir ve buradan da RTF olarak kaydet işaretlenir.

Strateji 2: Makaleleri resim olarak değil metin olarak taramak.

Çoğu zaman ele geçen makaleler elle yazmak veya okuyup not almak yerine resimleri de görebilmek için tarayıcı yardımıyla taranır. Taranılan sayfadaki her şey metinlerden oluşsa bile tarayıcılar hepsini resim olarak kaydeder. Bu taranılan dosyaların daha az yer kaplaması isteniliyorsa OCR (Optical Character Recognition) programlarından yararlanılmalıdır. Böylece bu dosyalar hem daha az yer kaplayacak hem de düzenlenebilecek bir hale getirilmiş olur. OmniPage Pro veya Abby Fine Reader gibi programlar kullanılarak resim dosyaları kolaylıkla metin dosyalarına dönüştürülebilir. Bu dönüştürme işinin hatasız yapılabilmesi için resimler taranırken yüksek çözünürlükte taratılmalıdır [53].

Strateji 3: Resim boyutlarını küçültmek ve dosyaları sıkıştırmak.

Eğer dijital resimler varsa bunların web üzerinden kolayca dağıtılmasını sağlamak için resim boyutları küçültülmeli ve dosyalar daha az yer kaplayan dosya biçimlerinde kaydedilmelidir. Örnek vermek gerekirse dosyaların çok yer kaplayan bmp, psd biçimlerinde kaydedilmesi yerine jpg formatında kaydedilerek dosya boyutu önemli oranlarda küçültülebilir. Bu dosya türleri gereksiz tekrar eden verileri eleyerek kaliteden de çok fazla ödün vermeden daha az yer kaplayan dosyalar yaratılmasını sağlamaktadır.

Dosya boyutları küçültülerek öğretmenlerin ve öğrencilerin zaman kaybı azaltılmış olur.

4.7 Yaratıcı İçerik

Moodle bilgisayarda depolanabilecek tüm dosyaların dosyalar bölümünde saklanmasına izin verir. Bulunan tüm dosyaları veya ele geçen her şeyin yüklenmesi yerine yararlı olacakları yüklemek, gereksiz ve kafa karıştırıcı veya konuyla ilgisi olmayanları çıkarmak gereklidir [53].

4.8 Ders Notlarını Yükleme

En yararlı olabilecek şeylerden birisi de ders notlarını dersten önce yüklemektir. Dersin ana hatlarına öğrenci tarafından dersten önce erişimin sağlanması öğrencilerin hazırlanmaları için olanak sağlar. En azından bu notları dersten önce almış olan bir öğrenci hangi konular üzerinde durulduğunu veya hangi konuya daha fazla ağırlık verildiğini görüp o konuda yoğunlaşacaktır. Ayrıca ders notlarına daha önceden ulaşmaları öğrencilerin derste not tutarak zaman kaybetmelerini engelleyecektir.

Eğer dersle ilgili bir sunum hazırlanacaksa bu RTF olarak kaydedilerek resim ve animasyonlardan arınmış ders notları kolayca elde edilmiş olur. Bu notları RTF olarak almak öğrenciler içinde büyük kolaylıktır çünkü RTF dosyaları az yer kaplar yani kolay indirilebilir, grafikler olmadığı içinde kolaylıkla yazdırılabilir.

4.9 Diğer Web Sayfaları

Her kitabın, derginin, ele geçen her makalenin fotokopisini Moodle'a ders içeriği olarak koymak anlamsızdır çünkü web üzerinde birçok kaliteli kaynak bulunmaktadır, hatta belki de koyulmak istenen kaynağın bir kopyası internette zaten vardır.

4.10 Forum Kullanımı

Forumlar Moodle derslerinin en önemli iletişim araçlarından biridir. Forumlar öğrencilerin öğretmenlerle ve diğer öğrencilerle internet bağlantısı olan her hangi bir yerde ve her hangi bir zamanda iletişim kurmasını sağlar. Bu iletişim türüne aynı zamanda olmayan anlamına gelen asenkron iletişim denir.

Asenkron forumların avantajları

- Öğrencilerin cevap yazmak için yeterli süreleri vardır.

- Asenkron forumlar iletişim yetersizlikleri olanlara ve utangaç öğrencilere cevap verebilmeleri için yeterli zaman vermektedir.
- Sınıf karşısında konuşurken yanlış bir şeyler söylemekten korkan öğrenciler forumlara yazarken yazdıkları şeyleri defalarca kontrol edebilirler.

4.11 Sınavlar

Öğrencinin performansına göre geri bildirim vermek ve öğrenciyi değerlendirmek öğrenme ortamının en önemli etkinliklerindedir. Eğitimciler olarak öğrencilerin kafalarında ne olduğunu söyleyemeyiz, öğrencilerin neyi anlayıp neyi anlamadığını öğrenmek için bir yöntem ihtiyacı vardır . İyi tasarlanmış bir test öğrenci performansı ile ilgili birçok bilgi verir, eğer geri bildirim de hızlı olursa öğrenci kendini değerlendirebilecek ve daha başarılı olabilmek için çaba sarf edecektir.

Moodle'ın sınav modülü sistemdeki en karmaşık parçalardan biridir. Hazırlanan sınavlar değişik soru tiplerini, soru havuzlarından çekilmiş rasgele soruları içerebilir. Moodle sınavlarının iki ana bileşeni vardır, bu iki kısımdan ilki sınav gövdesi diğeri ise soru havuzudur. Sınav gövdesi değişik soru tipleri için bir saklama alanı olarak düşünülebilir, bu gövde öğrencilerin sınavı olurken gördükleri kısımdır. Sınav gövdesi içindeki bir soru herhangi bir soru tipinde olabilir ve bu sorular elle seçilmiş veya rasgele eklenmiş olabilir. Soru havuzları belirli bir düzen içinde bir araya getirilmiş soruları barındırır. Konulara, haftalara, önemli kavramlara göre soru havuzları yaratılabilir. Soru havuzları çoklu sınavlarda kullanılabilir veya o dersi alan başka sınıflarla paylaşılabilir. Sınavı oluşturmaya başlarken ilk önce sınav gövdesi oluşturulmalıdır.

4.11.1 Sınav Gövdesini Oluşturmak

Sınav gövdesi oluşturulurken aslında sorular için bir saklama alanı ve kurallar oluşturulur. Sınav gövdesini oluşturmak için:

- Sınavın başlangıç ve bitiş tarihleri belirtilir.
- Zaman sınırı: Öğrencilerin sınavı ne kadar zamanda tamamlamaları gerektiğini belirtir. Bu sürenin sonunda mevcut cevaplarla sınav kaydedilir.
- Soruları Karıştır: Bu seçenek öğrencilerin soruları farklı sırada görmesini sağlar.
- Cevapları karıştır: Soru seçeneklerinin yerlerini rasgele değiştirir.
- Tekrar Uygulama İzni: Bu seçenekte öğrencinin sınavı kaç defa alabileceği 1- 6 arası bir rakam girerek veya sınırsız seçeneği işaretlenerek belirtilebilir.
- Her bir uygulamada en son kaldığı yerden devam edebilsin: Öğrencinin bir sınavı birden çok kez almasına izin verildiyse öğrencinin daha önceki denemelerinde verdiği cevaplar görünecektir böylece öğrenci sorulara kaldığı yerden devam edebilir veya istediği cevabı değiştirebilir.
- Not Verme Metodu: Eğer birden fazla denemeye izin verildiyse hangi puanın kaydedileceği seçilebilir. İlk sınav notu, öğrencinin sınavlardan aldığı en yüksek not veya sınavların ortalaması seçilebilir.
- Öğrenciler inceleyebilir: Geribildirimi, puanları, yanıtları göster seçenekleri denemeden hemen sonra, sınav hala açıkken veya sınav kapandıktan sonra öğrencilere gösterilebilir.
- Parola Gerekli: Öğrenci sınavı almadan önce sınavın açılabilmesi için bir şifre belirlenebilir. Bu işlem kimin ne zaman sınav olduğunun anlaşılmasına yardımcı olacaktır.
- Ağ Adresi Gerekli: Bu seçenek sınavın belli bir ip adresinden erişilmesine izin verir. Eğer sınavı okulun bir laboratuvarında

yapılacaksa ve sınavın sadece bu laboratuardan erişilebilir olması isteniyorsa ip aralığı 194.27.74.147/24 olarak verilebilir.

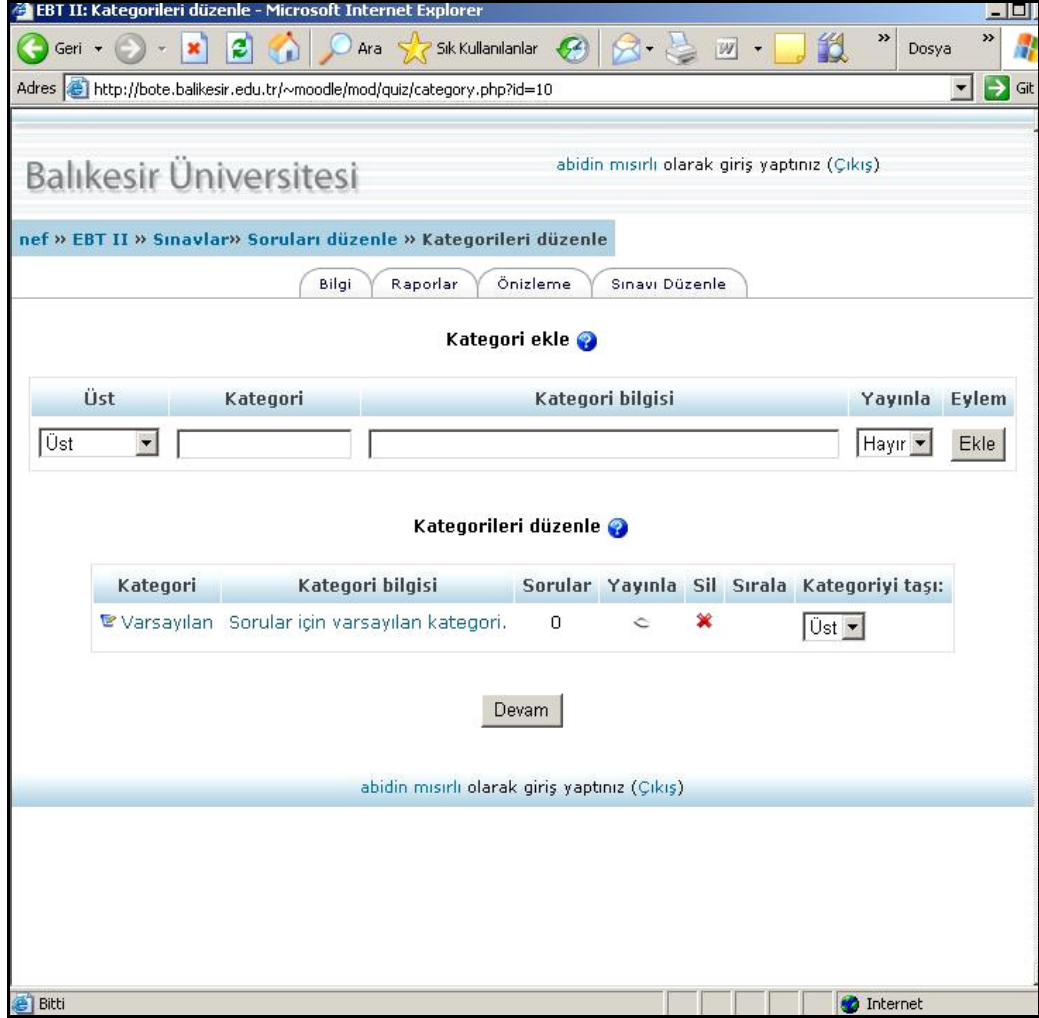
4.11.3 Sınav İçin Sorular Yaratmak

Sınav soruları yeni etkinlik ekle seçildikten sonra soruları düzenle bölümünde hazırlanır. Ekranın sol tarafından kategori ismi seçilebilir bir menü ve kategorileri düzenle menüsü bulunmaktadır. Sınav yeni düzenlenmeye başlandığı için eklenmiş hiçbir soru yoktur, bu durum Moodle tarafından hiçbir soru eklenmedi diyerek hatırlatılmaktadır.

Kategoriler sınav için hazırlanan soruların organize edilmesi için kullanılır ve bu dersler arasında sınav sorularını paylaşmak için olanak sağlar.

Aşağıdaki adımlar takip edilerek yeni bir kategori yaratılabilir.

- Sınav düzenle penceresinden kategorileri düzenle seçilir, mevcut kategorilerin altında boş bir satır olduğu görülür.
- İlk kutuya soru kategorisinin ismi yazılır.
- Eğer sorular diğer derslerle paylaşılmak isteniyorsa yayınla düğmesine basılır.
- Kategori bilgisi kısmına dersle ilgili açıklama yazılır.
- Son olarak da değişiklikleri kaydet düğmesine basılır.
- Eğer başka kategori eklenmek isteniyorsa alt kısımdaki boş satıra eklenebilir.
- Kategorileri ekleme işlemi bittiğinde sınavı düzenlemeye geri dön düğmesine tıklanır.

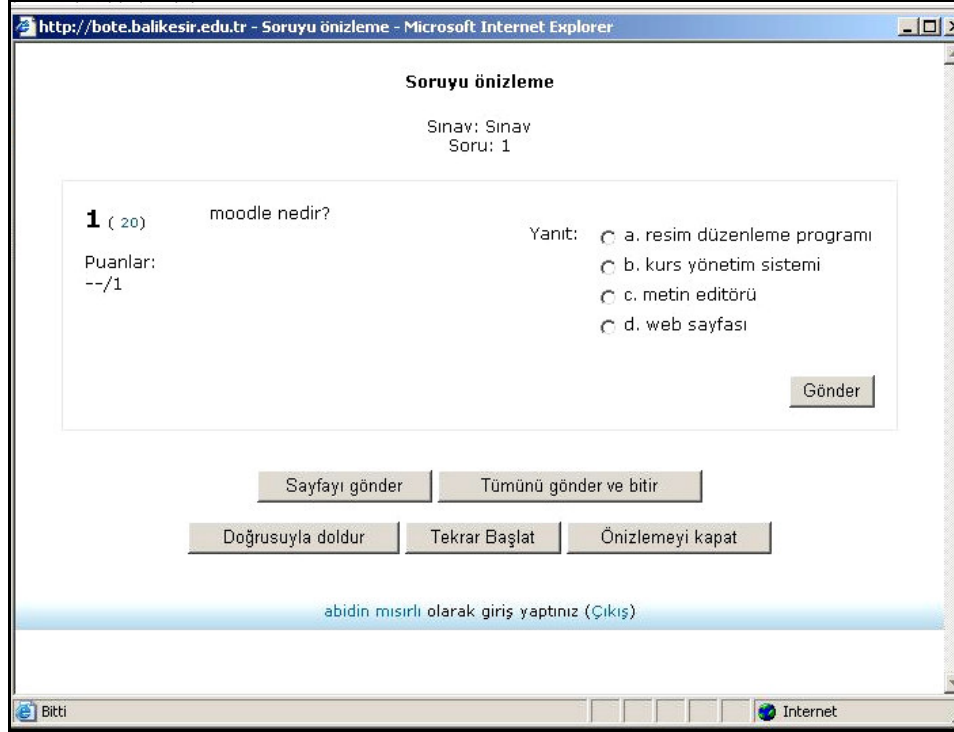
Şekil 4.16 Sınavlar için kategori ekleme

Kategori ekleme işlemi tamamlandıktan sonra sorular eklenebilir. Soruları eklemek için:

- Ekleme istenilen kategori seçilir.
- Kategori alanının altında soru yaratma kısmı vardır. Soru yarat seçeneğinden yaratmak istenilen soru tipi seçilir.

4.11.4 Moodle Sınavlarına Eklenebilecek Soru Tipleri

Çoktan Seçmeli: Bu soru tipinde tek ve çok cevaplı çoktan seçmeli sorular eklenebilir.

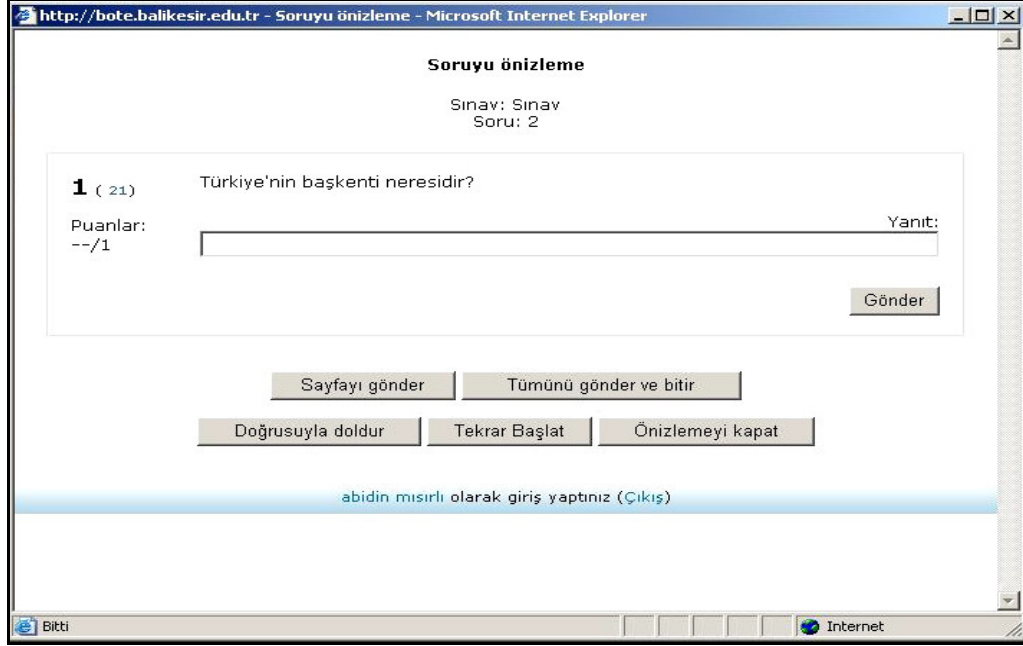
Şekil 4.17 Çoktan seçmeli soru eklemek

Doğru/Yanlış: Bu soru tipinde ait eklenecek sorular ait cevaplar sadece doğru veya yanlış olabilir.

Eşleştirme: İki sütundaki ilgili verilerin eşleştirilebileceği soru tipidir.

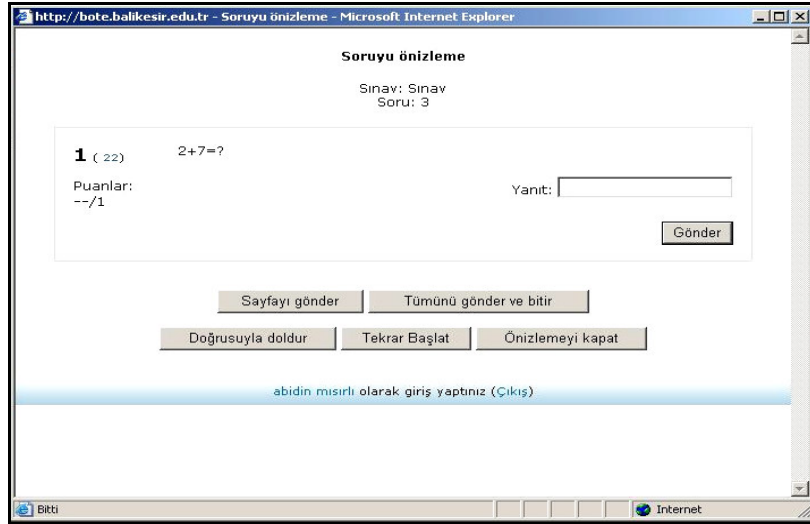
Rasgele Soru: Daha önce yaratılmış sınav kategorilerinden sınava rasgele soru eklenmesine yarar.

Kısa Cevap: Öğrenciler bu tip soruları birkaç kelime yazarak cevaplayabilirler. Onun için kabul edilebilir cevaplardan oluşan kelime listesi hazırlanmalıdır.

Şekil 4.18 Kısa cevaplı soru örneği

Nümerik: Bu tip sorular cevapları kelime yerine rakam olan kısa cevaplı sorulardır.

Şekil 4.19 Nümerik soru örneği

Gömülü Cevaplar: Bu soru tipi içinde birbirinin cevabı bulunan birçok soruyu içerir.

Hesaplama Soruları: Bu soru tipinde eğitmenin girebileceği $\{a\}*\{b\}=?$, $\sin(\{a\})+\cos(\{b\})=?$ gibi her değişken yerine Moodle kabul edilebilir değerler yaratarak farklı rasgele sorular oluşturur. Böyle bir soruda aynı değerlerin tekrar etme olasılığı çok düşüktür.

4.11.5 Soruları Dosyadan Yüklemek

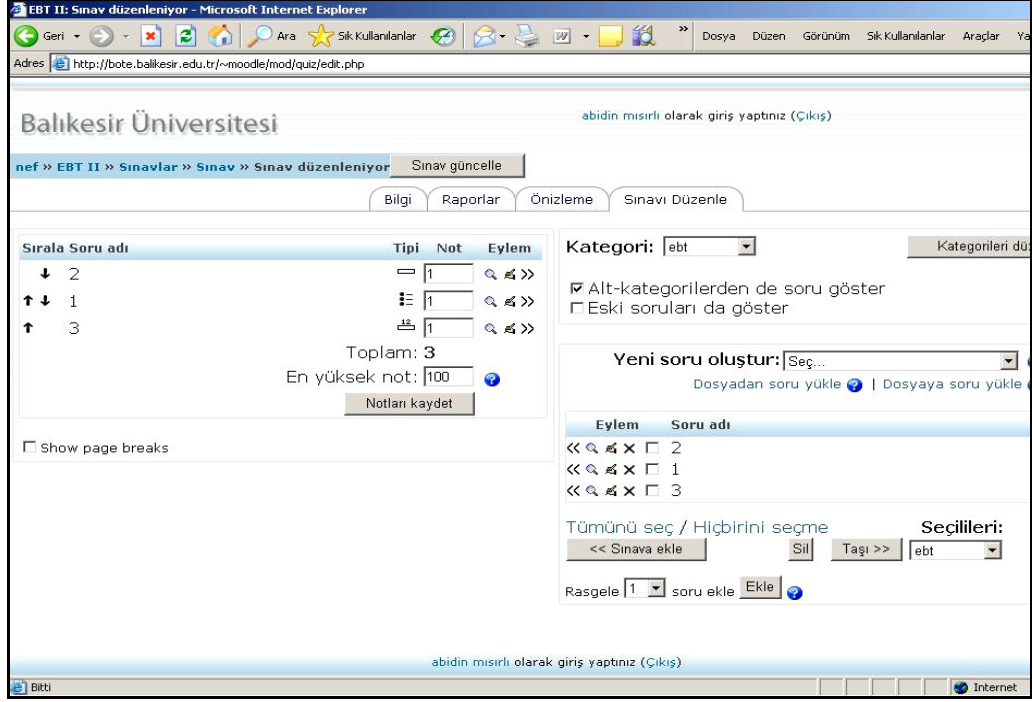
Eğer bir metin belgesinde kayıtlı sorular varsa veya sorular yaratmak için web ara yüzü kullanılmak istenmiyorsa sorular bir metin dosyasından alınabilir.

Bir soru yükleme formatı öğrenildiğinde soruları metin dosyasına yazmak web ara yüzünü kullanmaktan çok daha kolay olacaktır. Bu soruların yazımında kullanılan değerlik formatlar ve her formatın kendine özgü yazım kuralları vardır. Bu soru yükleme biçimleri şunlardır: Gift, Aiken, Missing Word, Aon, Blackboard, WebCT, Course Test Manager, Embedded Answers.

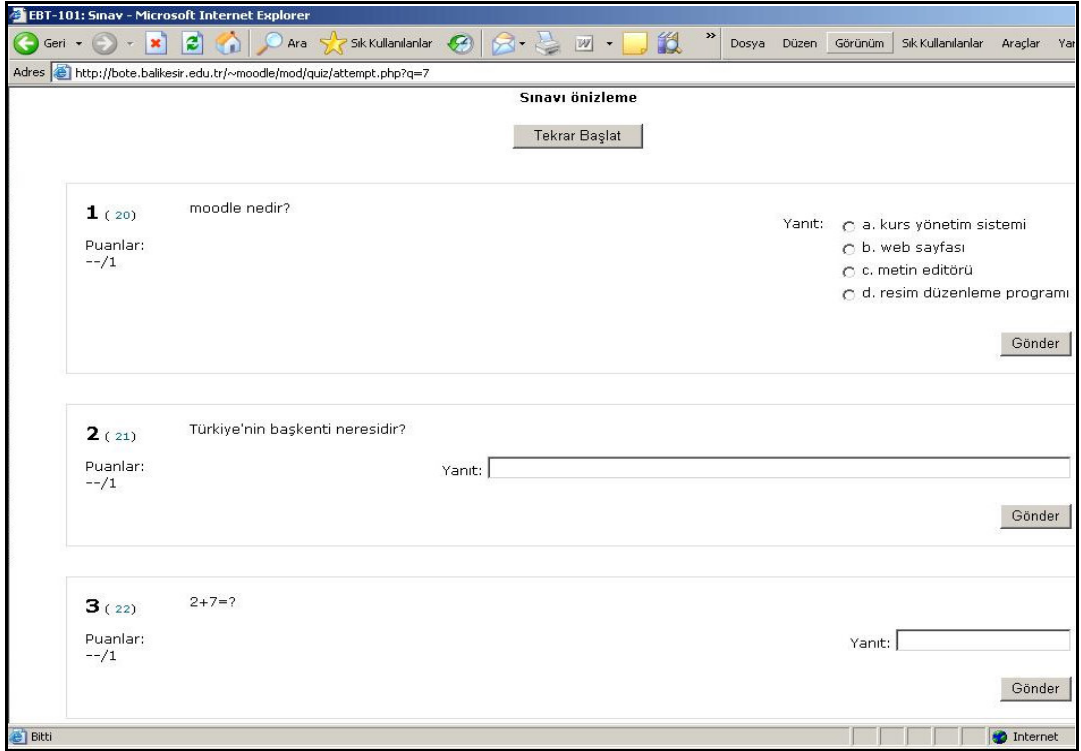
4.11.6 Sınava Soru Ekleme:

Sorular yaratıldıktan sonra artık sınava eklenebilir. Sorular bölümünün altındaki düğmeler seçilen soruları sınav alanına eklemeye yarar. Eğer tüm sorular sınava eklenmek istenirse tüm soruları ekle düğmesine basılabilir.

Soru sınav alanına eklendiğinde sınav alanında görüntülenecektir. Eklenen sorular hala soru kısmında görüntülenebilir ama bir soru sınava sadece bir kere eklenebilir. Sorular sınava eklendiğinde aşağı ve yukarı ok düğmelerine basılarak soruların yerleri değerştirilebilir. Sınava ait her sorunun yanında bulunan açılır not menüsünü tıklayarak her soruya ait puanlar belirtilmelidir. Böylece bazı soru tiplerine veya bazı sorulara diğerlerinden fazla puan verilebilir bu işlemler bittikten sonra tüm sınavı kaydet düğmesine basıp sınav düzenleme işlemi bitirilir.

Şekil 4.20 Sınav Sorularını Düzenleme Penceresi Ekran Görüntüsü

Şekil 4.21 Sınav sorularını önizleme penceresi

4.12 Ödevler

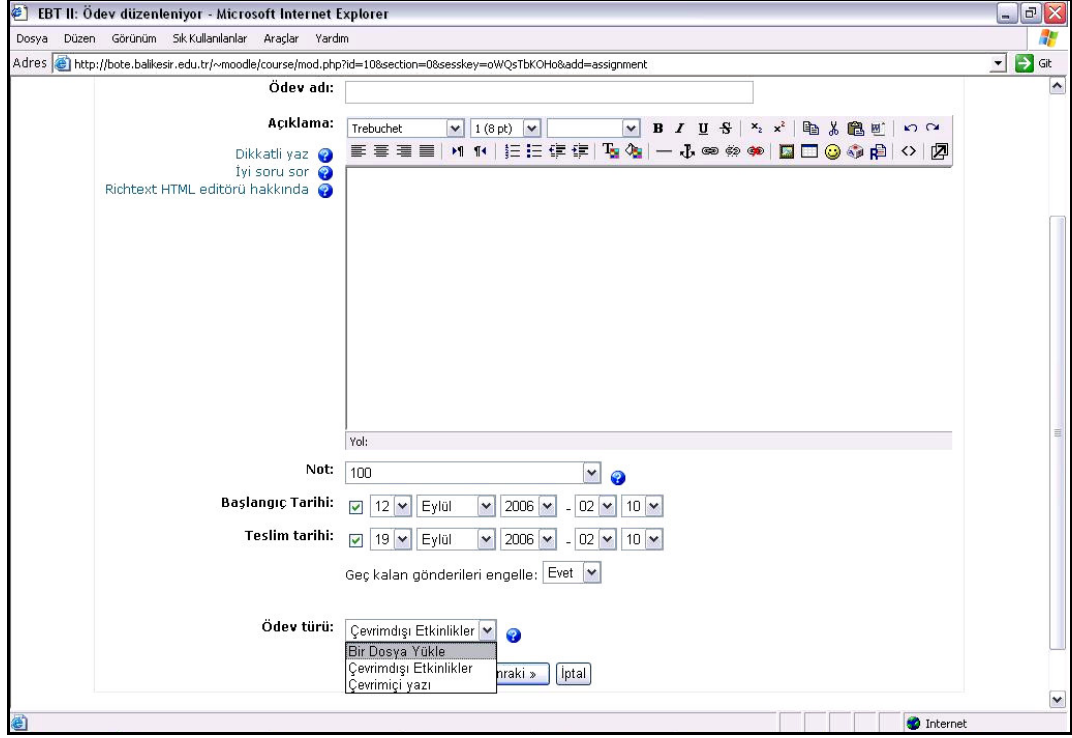
Moodle'ın ödev ekleme özelliği öğrencilerin değerlendirilmesi için gönderdikleri dijital içeriğe kolayca erişilmesini ve değerlendirilmesini sağlar. Öğrencilere ödev olarak makale yazmaları, sunum hazırlamaları, resim veya video dosyaları hazırlamaları kısaca bilgisayarda depolanabilecek herhangi bir şeyi hazırlamaları istenebilir.

Verilen ödevler her zaman bir dosya yüklemeyi gerektirmez. Eğer örgün öğretimde yapıldığı gibi gerçek ödevler vermek istenirse ödev ekleme menüsünden çevirim dışı etkinlikleri seçilerek öğrencilerin yapması istenilen ödev duyurulabilir.

4.12.1 Ödev Oluşturma

Moodle'da herhangi bir ders içeriğine yeni bir ödev eklemek son derece kolaydır. Ödevin ekleneceği haftayı seçmeden önce diğer eklenen tüm etkinliklerde olduğu gibi öncelikle düzenlemeyi aç düğmesi tıklanmalıdır. Yeni etkinlik ekle menüsünden ödev ekle seçilir ve daha sonra eklenecek ödevde anlamlı bir isim verilir.

Açıklama bölümünde ödevin tam olarak ne istediği anlatılmalı, bu kısımda olabildiğince detaylara yer verilmelidir.

Şekil 4.22 Yeni bir ödev ekleme

Ödev türünü seçme: Moodle'a eklenebilecek 2 çeşit ödev türü vardır:

1) Bir dosya yükle: Bu türdeki ödevlerde öğrencilerin not alabilmeleri için bir dosya göndermeleri gerekmektedir.

2) Çevirim dışı etkinlikler: Çevirim dışı etkinlikler örgün öğretimdeki gibi gerçek ödevler vermek istenilirse bu ödev türü seçilmelidir. Öğrenciler ödev ile ilgili açıklamayı okurlar ancak herhangi bir dosya yükleyemezler. Bu ödev türünde öğrenciye bir ödev verilip geri getirmeleri istenilebilir. Daha sonra her bir öğrenciye site üzerinden ödevleriyle ilgili not ve geribildirim verilebilir.

Eğer öğrenciler ödevlerini gönderdikten sonra değişiklikler yapıp yeniden göndermelerine izin verilmesi için Tekrar göndermeye izin ver bölümünde evet seçeneği işaretlenmelidir. Öğrencilerin gönderdikleri ödevden kaç puan alacakları not bölümünden 1 ile 100 arasında bir rakam seçilerek belirtilebilir. Öğrencilerin göndereceği ödev dosyalarının en fazla boyutu belirtilebilir. Son olarak da öğrencilerin ödevi hangi tarihler arasında

yollayabileceği seçilebilir. Geç kalan gönderileri engelle seçeneği evet olarak işaretlenirse belirtilen tarihler arasında ödev göndermeyen öğrencilerin gönderdikleri ödevler kabul edilmeyecektir.

Öğrencilerin ödevlerini birden fazla defa göndermelerine izin verildiyse önce gönderilen ödevler silinecek ve en son gönderilen ödev dosyası kalacaktır.

Öğrencilerin gönderdikleri ödevleri görüntülemek için etkinlikler bölümünden ödevler seçilir, burada verilmiş olan ödevlerin adları, ödev türleri, ödevlerin en son hangi tarihte gönderilebileceği ve ödevleri kaç öğrencinin gönderdiği gibi bilgiler bulunabilir. Öğrenciler bir word belgesi gönderdiyse ödev tıklandıktan sonra açılabilir veya bilgisayara kaydedilip değerlendirilebilir. Öğrencinin ödevi değerlendirildikten sonra açılır listeden öğrenciye notu verilebilir ayrıca ödevle ilgili olumlu, olumsuz görüş veya öneriler varsa bunlar da sayfanın altındaki metin kutusuna yazılabilir. Bu işlem bittikten sonra değişiklikleri kaydet denilerek yapılan değişikliklerin veritabanına kaydedilmesi sağlanır. Öğrenciler de verilen notları ve geribildirimleri ödev linkine tıklayarak veya notlar bölümüne girerek görebilirler.

4.12.2 Ödevleri Verimli Hale Getirme

Moodle'da iki çeşit ödev vardır birincisi dosya yükleme ödevleri ikincisi ise çevirim dışı ödevdir. Çevirim dışı ödevler daha önce de belirtildiği gibi bir dosya yüklemeyi gerektirmeyen elle tutulur, yani kağıt üzerinde ödevler toplanmasına yardımcı olabilir. Ödevler öğrencilerden alınırken notlar bölümündeki çevirim dışı ödev için ayrılmış haneye öğrencinin teslim ettiği ödevde ait not girilebilir. Çevirim dışı ödevin bir diğer özelliği ise notlar bölümündeki bir eksikliği gidermesidir. Notlar bölümünü dikkatle bakacak olursak öğrenciye ek bir not vermek istendiğinde yeni bir not sütunu eklenemediği görülür, bu sorun çevirim dışı bir ödev eklenerek çözülebilir. Böylece öğrencinin performansı, sınıf katılımı gibi dijital olmayan performansı değerlendirilebilir.

4.13 Journal

Journal öğrencilerin öğrenme sürecinin içinde olduğu öğrencinin kendini yansıtabildiği popüler bir eğitim aracıdır. Journal ödevleri öğrencilerin bir konu hakkında kendi düşünce ve yansımalarını yazmalarını sağlar. Journal'in gizliliği açık uçlu doğası öğrenciye bilgiyi keşfetmek için güvenli bir alan sunar.

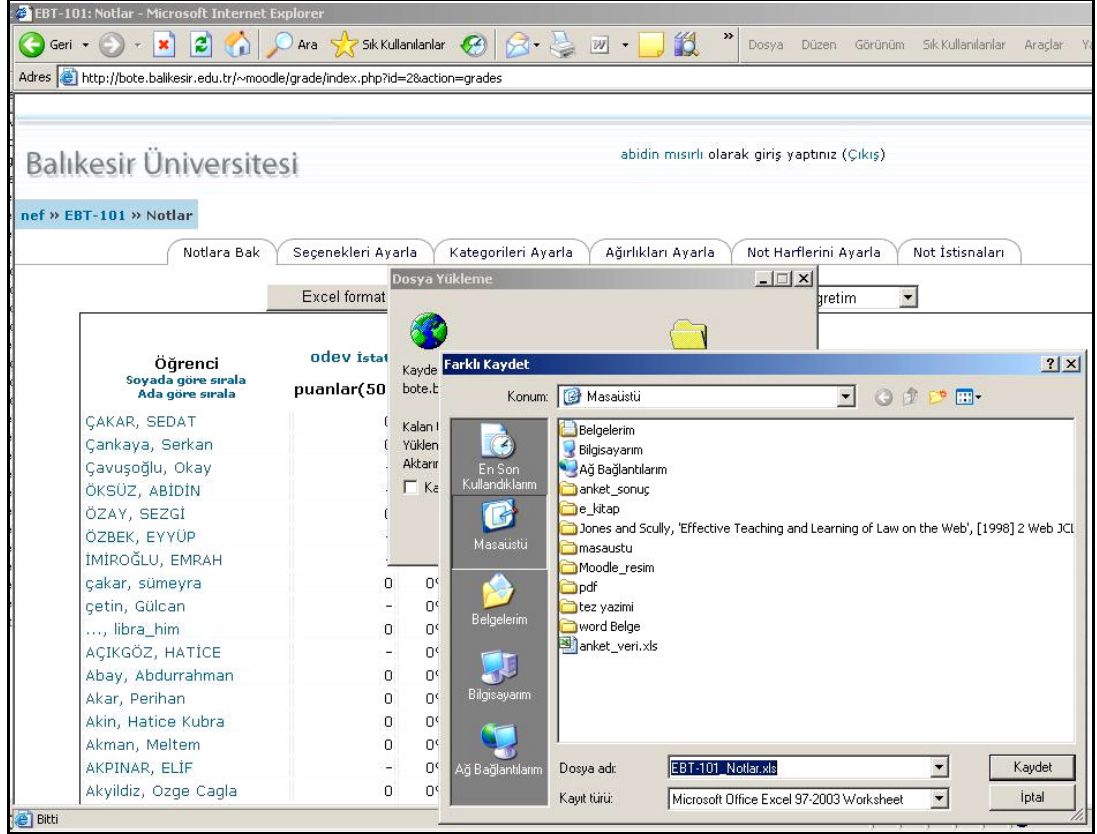
4.14 Sözlük

Herhangi bir alanda uzman olmak o alanda kullanılan kelime ve deyimleri bilmeyi gerektirir. Bir konuda uzmanlaşmış kişiler yeni fikirleri veya eski fikirlerin değişik biçimlerini anlatabilmek için yeni kelimeler üretirler. Alanında uzman birçok kişi alana yeni girmiş veya girmeye çalışan insanlarla iletişim kurarken zorluk çekmektedir. Örnek vermek gerekirse bilgisayar alanında çalışan kişilerin karmaşık fikirleri birbirlerine daha kolay anlatabilmeleri için oluşturdukları bir dil vardır. Moodle öğrencilerin ve öğretmenlerin sözlükler oluşturmalarına yardımcı olur. Dışarıdan bakıldığında basit birer kelime listesi gibi görülen sözlükler aslında güçlü birer öğrenme araçlarıdır.

4.15 Notlar ve Ölçekler

Moodle'da bulunan notlar bölümü öğrencileri izlemek için kullanılan basit bir araçtır. Moodle'da yapılan etkinlikleri otomatik olarak izler ve kaydeder. Bu basit araç gelişmiş hesaplamalar yapamaz, not yükseltme, azaltma, çan eğrisi gibi karmaşık işlemler yapılmak istenirse notlar eğitmen tarafından bilgisayara indirilip Excel veya benzeri bir hesaplama programı kullanarak yapılmalıdır. Notları bilgisayara indirebilmek için:

- Yönetim panelinden notlara tıklanır
- Notlar tablosundan Excel formatında kaydet seçilir

Şekil 4.23. Notları Bilgisayara Kaydetme

Notlar konusuna gelindiğinde hatırlanması gereken en önemli şeylerden birisi de not çizelgesini sık sık bilgisayara indirip kaydetmektir. Böylece sunucunun çöktüğü veya veri kayıplarının olduğu durumlarda bu veriler kullanılabilir.

Not istisnaları bölümünde mazereti olan öğrencileri o etkinlikten veya sınavdan muaf tutma gibi gelişmiş özelliklerde bulunur.

EBT-101: Notlar - Microsoft Internet Explorer

Adres: http://bote.balkesir.edu.tr/~moodle/grade/exceptions.php?id=2&action=excepts

Balkesir Üniversitesi

abidin mısırlı olarak giriş yaptınız (Çıkış)

nef » EBT-101 » Notlar » Not İstisnaları

Notlara Bak Seçenekleri Ayarla Kategorileri Ayarla Ağırlıkları Ayarla Not Harflerini Ayarla Not İstisnaları

Not İstisnaları

Notlandırmaya Dahil Olanlar Not Öğeleri Notlandır Tut

ÖZGE AYDOĞDU
Özkan AYHAN
ÖZLEM DOĞAN
İLBEY GÖÇEBE
ŞERİFE DEMİR
ABDİN ÖKSÜZ
Abdullah Altinoz
Abdurrahman Abay
AHMET BALCI
Ahmet Celik
ALİ OSMAN ER
Ali Cakir
Ali Deli
ALPER DEMİR
Aslı TANIŞ

Aşağıdaki Çalışma Kağıdını Microsoft Word de sekme ve tablo menülerini kullanarak oluşturunuz (0)
EBT1 Dersi Power Point Ödevi 1. ve 2. Öğretim İlk Sunular (0)
Excel Ödev1 (0)
Excel Ödev 2 (0)
Microsoft Word sunularımızı göndermek için tıklayın (0)
Sınav (0)

Notlandırmadan Muaf Tut Notlandır Tut

Bititi, ancak sayfada hatalar oluştu.

Şekil 4.24 Not İstisnaları

EBT-101: Notlar - Microsoft Internet Explorer

Adres: http://bote.balkesir.edu.tr/~moodle/grade/index.php?id=2

Öğrenci	odev İstatistikler	Kategorilendirilmemiş İstatistikler	Toplam İstatistikler	Öğrenci
Soyada göre sırala	puanlar(50) Yüzde	puanlar(100) Yüzde	puanlar(150) %	Soyada göre sırala
Ada göre sırala			↓↑	Ada göre sırala
Ertonga, Emran	0 0%	-	0%	0% Ertonga, Emran
Es, Serkan	0 0%	-	0%	0% Es, Serkan
Eser, Nihal	0 0%	-	0%	0% Eser, Nihal
GÖÇEBE, İLBEY	- 0%	-	0%	0% GÖÇEBE, İLBEY
GÖKÇEL, AYŞEGÜL	- 0%	-	0%	0% GÖKÇEL, AYŞEGÜL
GÖKBAY, Hüseyin	- 0%	-	0%	0% GÖKBAY, Hüseyin
Guclu, Gizem	0 0%	-	0%	0% Guclu, Gizem
Gulcan, Kubra	0 0%	-	0%	0% Gulcan, Kubra
hayat, firat	- 0%	-	0%	0% hayat, firat
Ibili, Hakan	8 16%	-	0%	8 5.33% Ibili, Hakan
inner, burak	- 0%	-	0%	0% inner, burak
Kiliç, Sema	0 0%	-	0%	0% Kiliç, Sema
Kadioglu, Sirin	9 18%	-	0%	9 6% Kadioglu, Sirin
KAHVECİ, OSMAN FARUK	- 0%	-	0%	0% KAHVECİ, OSMAN FARUK
KARAASLAN, TAYFUN	- 0%	-	0%	0% KARAASLAN, TAYFUN
Karabulut, Mustafa Kemal	10 20%	-	0%	10 6.67% Karabulut, Mustafa Kemal
Karadag, Hakan	8 16%	-	0%	8 5.33% Karadag, Hakan
KASAP, Tuğba	- 0%	-	0%	0% KASAP, Tuğba
Kasim, Aysen	0 0%	-	0%	0% Kasim, Aysen
Kayış, Hasan Ali	2 4%	-	0%	2 1.33% Kayış, Hasan Ali
KAYA, PINAR	0 0%	-	0%	0% KAYA, PINAR
Kayahan, Selcan	0 0%	-	0%	0% Kayahan, Selcan
Kayıkçılar, Emre	0 0%	-	0%	0% Kayıkçılar, Emre
KAZANCI, COŞKUN	- 0%	-	0%	0% KAZANCI, COŞKUN
Kerece, Fahri	- 0%	-	0%	0% Kerece, Fahri
KESKİN, TARIK	0 0%	-	0%	0% KESKİN, TARIK
Kirca, Yeliz	0 0%	-	0%	0% Kirca, Yeliz
Kirdis, Ozlem	9 18%	-	0%	9 6% Kirdis, Ozlem

Bititi

Şekil 4.25 Öğrenci notlarının görüntülenmesi

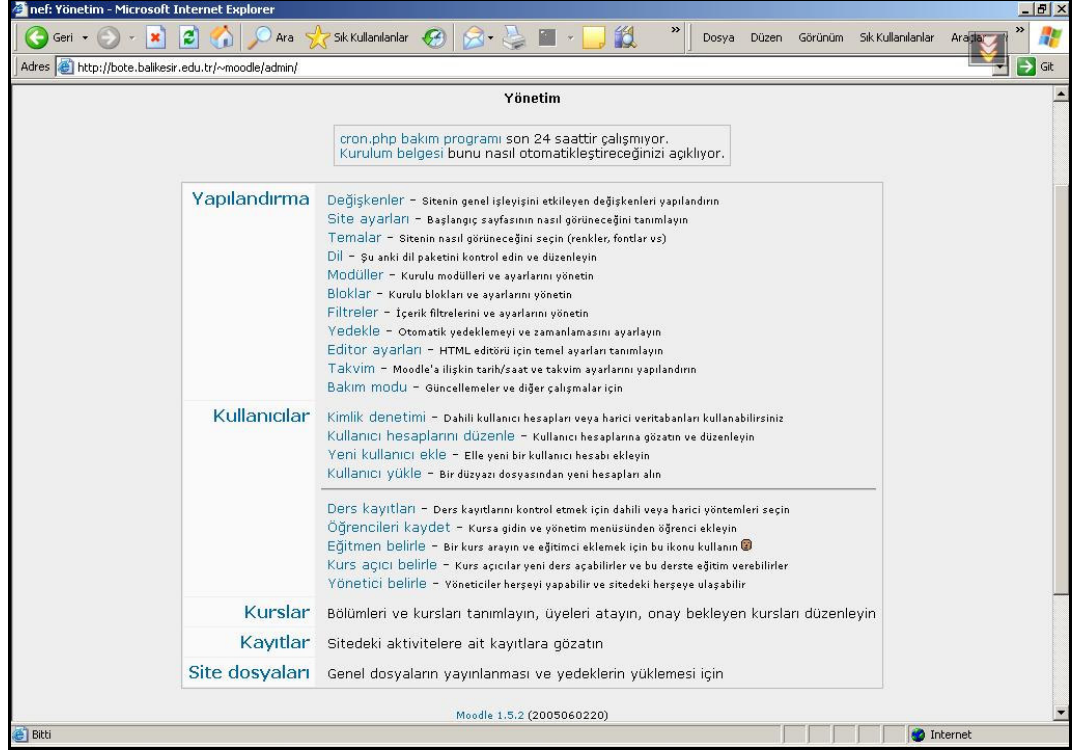
Ölçekler öğrenci performanslarını değerlendirebilmek için kullanılan ve sayısal olmayan değerlendirme araçlarıdır. Ölçekleri kullanarak 1-100 arası rakam vererek değerlendirmek yerine metinsel ifadeler kullanılarak geribildirimler verilebilir.

Moodle'da hazır olarak bulunan bir ölçek vardır ama bu ölçeğin kullanılması zorunlu değildir. Değerlendirilebilecek her etkinlik için ayrı bir ölçek tanımlanabilir, mesela ödevleri değerlendirirken ölçeklerden faydalanılabilir. Bir ödevi değerlendirirken iyiden kötüye doğru sıralanmış bir ölçeğin elemanları: çok iyi, iyi, orta, kötü, çok kötü olabilir. Bir ölçek yaratıldığında bu ölçek sınavlar dışında herhangi bir etkinliği değerlendirmek içinde kullanılabilir ama sınavları değerlendirmek için sadece sayısal ifadeler kullanılır.

4.16 Moodle Yönetimi

Çoğu zaman varsayılan ayarlar Moodle'ın çalışmasına yetse de Moodle'ın tam istenildiği gibi verimli çalışmasını sağlayacak ayarlar bulunur.

Moodle Windows işletim sisteminde çalıştığı gibi Unix tabanlı işletim sistemlerinde de çalışabilir. Moodle yöneticisinin ve sistem yöneticisinin görevi sunucu bilgisayarı daima çalışır bir vaziyette tutmak ve gerekli düzenlemeleri yapmaktır.

Şekil 4.26 Moodle yönetim panelinin görünüşü

Bilgisayar dünyasında yaygın olarak kullanılan bir söyleyişe göre: “verilerini kaybedenler” ve “verilerini kaybedecekler” olmak üzere iki çeşit kullanıcı vardır. Çeşitli nedenlerden dolayı hard diskler bozulabilmekte veya kullanıcı hataları yüzünden sistemler kullanılmaz hale gelebilmektedir. Bu tip durumlarda veri kayıplarını engellemek için Moodle’ın yedekleme seçeneği kullanılmalıdır. Burada unutulmaması gereken küçük bir ayrıntı vardır o da yedekleme işlemlerinin sorun çıkmadan, yani sistem düzgün çalışırken yapılması gerektiğidir, bir diğer husus ise yedekleme işlemlerinin düzenli olarak yapılmasıdır.

Haftalık yedekler alındığında Moodle’ın üzerinde çalıştığı web sunucusu çökse bile veri kayıpları az olacaktır. Alınan yedek dosyalarına isim verilirken 15_mayıs_2006_Ebt2 gibi tarih etiketleri konulursa yedek dosyaları içinden en son yedeğin bulunması ve herhangi bir sorun çıktığında en son yedek dosyasının yüklenmesi çok kolay olacaktır. Yedekleme işlemi sırasında sunucu bilgisayarının işlemcisi üzerine büyük yük bineceği için bu

işlemin yoğunluğun daha az olduğu gece saatlerinde yapılmasında fayda vardır.

Yedekleme işleminin iki aşaması vardır. İlk kısım nelerin yedekleneceği ile ilgilidir. Önemli olan verilerin yedeklenebilmesi için modüller, kullanıcı dosyaları, ders dosyalarının seçilmiş olması gereklidir.

Yedekleme işleminin belirli zamanlarda kendiliğinden olması isteniyorsa ilgili seçeneği aktif hale getirdikten sonra bu işlemin haftanın her günü veya belirli bir günü olacaksa açılır listeden seçilmesi ve yine listeden yedekleme saatinin belirtilmesi gerekmektedir. Son olarak yedekleme işleminin nereye yapılacağı seçilir ve değişiklikleri kaydet düğmesine tıklanır. Artık yedekleme işlemi belirtilen gün ve saatte sizin belirttiğiniz konuma otomatik olarak yapılacaktır.

4.16.1 Kullanıcılar

Kullanıcıların yönetimi sistem yöneticisinin en çok zaman harcadığı işlerden biridir. Sistem büyüdükçe ve açılan derslerin sayısı, öğrenci sayısı da artacaktır bununla beraber şifresini unutan öğrenciler veya farklı sınıflardaki aynı numaralı öğrenciler sorun yaratacaktır.

Email Tabanlı Yetki: Email onayı varsayılan yetkilendirme yöntemidir. Kullanıcı kendi seçtiği kullanıcı adı ve şifreyle kaydolduğunda kullanıcının adresine bir onay emaili gönderilir. Bu email, kullanıcının hesabını onaylayabileceği güvenli bir bağlantı içerir.

Sadece Elle Ayarlanabilir Hesaplar: Bu metot sistem yöneticisinin tüm hesapları manuel olarak yaratmasına izin verir.

Yetki Yok: Tüm kullanıcılar başka hiçbir onay işlemi gerekmeden kendi hesaplarını yaratabilirler.

First Class / POP / imap / LDAP sunucu kullan: Bu metotlar kullanıcı adı ve şifre almak için başka bir sunucuyu kullanır. Eğer kullanıcı adı ve şifre

sunucudaki veri ile eşleşirse aynı kullanıcı adı ve şifreye sahip kullanıcı Moodle sitesinde de yaratılmış olur.

Kullanıcı Hesaplarını Düzenle: Herhangi bir kullanıcı hesabını düzenlemeye yarar genellikle şifresini unutan kullanıcıların şifrelerini değiştirmek için kullanılır.

Yeni Kullanıcı Ekle: Yeni hesap yaratmaya yarar elle ayarlanmış yetkilendirme seçilmişse hesaplar buradan yaratılabilir.

Dosyadan Kullanıcı Ekleme: Bu seçenek bir metin dosyası kullanılarak birden fazla kullanıcıyı aynı anda eklenmesine yarar. Öğrencilere ait bilgilerin bulunduğu bir veritabanından bilgiler indirilip bir metin dosyasına kaydedilir. Bu veri dosyası üzerinde yükleme biçimine uygun hale gelecek şekilde değişiklikler yapılır ve böylece aynı anda yüzlerce kullanıcı eklenebilir.

Düzenlenecek metin dosyasında uyulması gereken kurallar vardır. İlk satırda kullanıcı adı, şifre, ad, soyad, email sütunlarının bulunması zorunludur. İsteğe bağlı olarak başka sütunlar da eklenebilir. Metin dosyası aşağıdaki gibi olmalıdır.

username, password, firstname, lastname, email

bote0501, bote0501, Harun, Kusakli, bote0501@bote.balikesir.edu.tr

bote0502, bote0502, Murat, Sari, bote0502@bote.balikesir.edu.tr

bote0503, bote0503, Gozde, Unver, bote0503@bote.balikesir.edu.tr

bote0504, bote0504, Ezgi, Dilbaz, bote0504@bote.balikesir.edu.tr

bote0505, bote0505, Sedat, Avuc, bote0505@bote.balikesir.edu.tr

bote0506, bote0506, Ali, Cakir, bote0506@bote.balikesir.edu.tr

bote0507, bote0507, Sirin, Kadioglu, bote0507@bote.balikesir.edu.tr

Ayrıca metin dosyasına ders1, ders2 gibi ek sütunlar eklenerek öğrenciler toplu olarak derslere kaydedilebilirler.

Üniversitenin veya fakültenin tümünde alınan bir derse katılım çok fazla olacaktır. Böyle durumlarda öğrencileri teker teker listeden açılan derse eklemek yerine metin dosyası kullanarak bütün öğrencileri aynı anda eklemek işleri oldukça kolaylaştıracaktır.

Açılacak ücretli derslere öğrencilerin katılımını sağlamak için güvenli veri alışverişini sağlayan paypal kullanarak yapılabilir. Böylece öğrenciler güvenli bir sayfa üzerinden kredi kartı bilgilerini girip ders ücretlerini yatırarak istedikleri derse kayıt yaptırabilirler.

Öğrencileri derse elle kaydetmek için öğrencileri kaydet linkine tıklanır, öğrencilerin ekleneceği ders seçilir ve sağ taraftaki öğrenci listesinden dersi alacak öğrenciler listeye eklenir.

Eğitmen ve yöneticileri belirleme işlemi de derse öğrencileri kaydetme işlemi gibi listeden uygun kişinin seçilmesiyle kolaylıkla yapılabilir.

4.16.2 Dersler

Sistem yöneticileri ve ders açma yetkisine sahip eğitmenler Moodle'a ders ekleme ve bunları düzenlemekle yükümlüdürler.

Ders Kategorilerini Yaratma: Dersler ders kategorilerine ayrılarak düzenlenebilir, çok fazla dersin olduğu bir sistemde örneğin bir fakültede öğrenciler kendi derslerine ait olan linki bulmakta zorlanabilir. Fakat Bilgisayar Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği şeklinde ders kategorilerine ayrılmış bir sistemde öğrencilerin devam ettikleri dersleri bulmaları daha kolay olacaktır hem de ana sayfa daha düzenli görünecektir.

Ders kategorilerini eklemek oldukça kolaydır.

- Yönetim panelinden derslere tıklanır.
- Çıkan ders kategorisi penceresinden yeni kategori ekle düğmesine basılır ve eklenecek kategorinin ismi yazılır.

Ders Yaratma:

- Yönetim bölümünden derslere tıklanır.
- Ders kategori sayfasından ders ekleneceği kategori seçilir.
- Yeni ders ekle düğmesine basıldıktan sonra eklenecek dersin adı yazılır.
- Ders eklendikten sonra eklenen ders için eğitmen belirlenir ve artık ders eğitmeni ders içeriğini ekleyebilir ve öğrencileri derse kaydedebilir.

5. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın önemi, araştırmanın amacı, araştırma problemleri, evren ve örneklem, araştırma modeli, veri toplama araçları, verilerin analizi, sınırlılıklar ve sayıtlılara yer verilmiştir.

5.1 Araştırmanın Önemi

Doğduğu andan itibaren sosyal bir çevre içerisinde olan bir birey beraberinde getirdiği kalıtımsal özellikler dışında hiçbir şeye sahip değildir. İleride sahip olacakları ise içinde bulunduğu çevre tarafından eğitim aracılığı ile kendisine kazandırılacaktır.

Alkan (1984)'a göre Eğitim, "kasıtlı olarak istendik yönde davranış değiştirme süreci" olarak tanımlanmaktadır. Rastlantılara bırakılmayacak kadar önemli olan bu davranış değiştirme işinin hangi etkinlikler yolu ile ve nasıl gerçekleştirileceği konusu bizi doğrudan doğruya öğrenme işine ve onu sağlamak için düzenlenen öğrenme-öğretme sürecine götürür [55].

Hızal (1982)'ya göre kalabalık sınıflar, karşılanamayan eğitim talepleri, tesis, araç-gereç yetersizliği, fırsat eşitliği yönünden dengesiz dağılım, bireysel ihtiyaçların karşılanamaması, öğrenci başarısında verim düşüklüğü vb. birçok problem geleneksel eğitim sistemlerinin can alıcı sorunları olarak nitelendirilmektedir [56].

Bilginin güce eşit olduğu günümüz bilgi toplumlarında eğitim; bilgi teknolojilerini rahatlıkla kullanan, bilgiyi üreten, sınıflandıran, sunan ve paylaşan bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bu nedendir ki değişime açık, sürekli öğrenme ihtiyacında olduğunu bilen ve öğrenme yeteneklerini geliştiren bireyler yarınlarda yaşama hakkına sahip olacaklardır. Bu belirtilen durumların gerçekleşmesi; öğrenme-öğretme süresi boyunca bireyin ön plana çıkarılması, öğretme ve öğrenmenin öğrenci merkezli olması, bu süre içerisinde uygulanacak tekniklerin çağdaş bir anlayışla zamanın şartlarına

uygun biçimde tasarlanması, uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi ile mümkün olacaktır.

Aşkar (1991)'a göre temel becerilerin öğretimi, pekiştirilmesi ve kalıcılığının sağlanmasından başlayarak problem çözme, model geliştirme, kritik düşünme gibi üst düzey hedeflerinin gerçekleştirilmesinde bilgisayarların tartışılmaz bir yeri olduğunu belirtmiş ve bu özellikleri şu şekilde sıralamıştır:

"Bilgisayarlar, işlenmiş konularla ilgili alıştırmaya ve tekrar yaptırma amacıyla kullanılmakta, puanlamanın otomatik olarak yapılması ve öğrenciye eksikliği ile anında dönüt vermesi, bilgi ve becerinin pekiştirilmesi ve kalıcılığının sağlanmasında etkili sonuçlara yol açmaktadırlar. Bilgisayarlar, öğrencinin karşısına oturup kendi düzeyine, ilgisine, hızına ve yoluna göre öğrenmesini sağlamaktadırlar" [57].

Önümüzdeki yıllarda sadece eğitim kurumlarında değil bilgisayar olan her evde öğrenciler öğrenme etkinliklerine katılacaktır. Bilgi, çağın gereklerine uygun biçimde anında bilgisayarla öğrenenlere aktarılacak, internet ortamıyla tüm dünya ülkeleri ile bilgi alış verişi yapılacaktır.

Günümüzde yaygın olarak yapılan eğitim, öğretmen merkezli, ders kitabından yararlanılarak gerçekleştirilen bir etkinlik olmaktan ileri gitmemektedir. Web destekli eğitimlerde ise uygulanan öğretim yöntemlerine ek olarak gösterim, benzetim, alıştırmaya ve uygulama, diyalog kurma, problem çözme, eğitici oyunlar, test yapma gibi bilgisayar destekli eğitimin uygulama biçimlerinden yararlanılmaktadır.

Bu araştırma benzetim, alıştırmaya ve uygulama ve yukarıda sayılan birçok öğrenme etkinliğini içerdiğinden, öğrenmeyi kolaylaştırmak, bireyselleştirmek, zaman ve mekandan bağımsız kılmak gibi web destekli öğretimin olumlu yönlerini ortaya çıkarması açısından ve web destekli öğretimin etkililiğini ölçmek, öğrenci ve öğretim elemanlarının görüşlerini açığa çıkarması bakımından önemlidir.

5.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, öğrenim yönetim sisteminin yardımıyla web destekli olarak sunulan öğretim etkinlikleri hakkında öğrencilerin ve öğretim üyelerinin tutum ve düşüncelerini öğrenmektir.

Çalışmanın bir diğer amacı da geleneksel yöntemlerle işlenen derslere destek sistemi oluşturup, eğitmen ve öğrencilerin iletişim ve bilgi kaynaklarına ulaşmak için harcadığı çabayı en aza indirmektir. Bunun yanında değişken içerikli olarak tasarlanmış Öğrenme Yönetim Sistemlerinden biri olan Moodle'ı kullanarak ders web sayfalarının oluşturulması, güncel tutulması ve ders etkinliklerinin eklenmesi için harcanması gereken zamanın en az düzeyde olması amaçlanmıştır.

5.3 Araştırma Problem ve Alt Problemleri

Bu çalışmanı problem ve alt problemleri aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

1. Öğrencilerin Öğrenme Yönetim Sistemleri hakkındaki düşünceleri nelerdir?
 - 1.1 Öğrencilerin bilgisayarlarla ilgili hisleri nelerdir?
 - 1.2 Öğrencilerin web ile ilgili hisleri nelerdir?
 - 1.3 Öğrencilerin web destekli bir dersteki çevrimiçi ders desteği hakkındaki algıları nelerdir?
 - 1.4 Öğrencilerin web destekli bir derste iletişim hakkında algıları nelerdir?
 - 1.5 Web destekli olarak verilen bu ders öğrencilerin beklentilerini karşılama düzeyi nedir?
2. Öğretim elemanlarının Öğrenme Yönetim Sistemleri hakkındaki düşünceleri nelerdir?

5.4 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 2005–2006 Bahar Yarıyılında Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümü İnternet Ortamında Programlama Dilleri ve Uygulamaları dersine kayıtlı olan 55 öğrenci ve Necatibey Eğitim Fakültesinde görev yapan 5 öğretim üyesi oluşturmaktadır. Örneklemini oluşturan öğrencilerin 41 tanesi erkek, 14 tanesi bayandır.

5.5 Araştırma Modeli

Bu araştırmada katılımcıların web destekli ders deneyimi hakkındaki algılarıyla ilgili veriler toplamak amacıyla tekil tarama yöntemi kullanılmıştır.

5.6 Veri Toplama Araçları

Uygulamada kullanılan araçlar aşağıda açıklanmıştır:

5.6.1 Öğretim Üyesi Görüşme Formu

Öğretim üyelerinin, öğretimi yapılan ders ile ilgili etkinliklerin paylaşılması, ödevlerin toplanması, forum ve sohbet odalarında bilgi paylaşılması, quiz ve sınavların yapılmasına yardımcı olan dinamik öğrenme ortamlarından biri olan Moodle ile ilgili görüş ve önerilerini almak amacıyla 13 açık uçlu sorudan oluşan bir görüşme formu düzenlenmiştir. Görüşmeler ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Her görüşme yaklaşık 30 dakika sürmüştür. Görüşme Formu Ek A' da, verilmektedir.

5.6.2 Web Destekli Öğretimin Etkililiği Anketi

Yapılan bu çalışmada öğrencilerin demografik bilgilerinden oluşan bir ölçüm ve web destekli öğretime, öğrencilerin web ile ilgili görüşlerine, öğrencilerin bilgisayar kullanımına, çevrimiçi ders desteğine ve sanal sınıf deneyimlerine yönelik Likert tipi anket uygulanmıştır.

Öğrencilerin web destekli ders deneyimi hakkındaki algılarıyla ilgili anket Hiltz (1994) tarafından geliştirilmiş, Oytun (2003) [23] tarafından uygulanmış ve araştırmacı tarafından Türkçeye uyarlanarak geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Anket değişik sayıda soru içeren 20 bölümden oluşmakta ve 90 soru içermektedir. Web Destekli Öğretimin Etkililiği Anketi Ek B' de, verilmektedir.

Anket, açık kaynak kodlu bir anket hazırlama yazılımı olan PhpESP yardımıyla web ortamına aktarılmıştır.

5.7 Verilerin Analizi

Anket ve tutum ölçeklerinden elde edilen veriler SPSS 12 For Windows istatistik yazılımına aktarılmıştır. Araştırma problemlerine ait veriler SPSS 12 For Windows yazılımında ilgili tanımlayıcı istatistik teknikleriyle analiz edilmiş ve sonuçlar tablolar halinde sunulmuştur.

Yapılan görüşmeler yaklaşık 30 dakikada sürede tamamlanmış olup, bu esnada olabilecek en küçük bir veri kaybını engellemek amacıyla görüşme yapılan öğretim üyelerinin de onayı alınarak, görüşme ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Elde edilen bu görüşme kayıtları araştırmacı tarafından dinlenerek metin halinde diyaloglara dönüştürülmüştür.

5.8 Sınırlılıklar ve Sayıtlılar

Araştırmanın sınırlılık ve sayıtlıları aşağıdaki gibidir.

5.8.1 Sınırlılıklar

Bu araştırma,

1. 2005–2006 Bahar yarıyılında Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümünde üçüncü sınıfa devam eden 55 öğrenci,
2. İnternet Ortamında Yazarlık Dilleri Ve Uygulamaları dersi,
3. Hazırlanan ders içerikleri, ödev, sınav gibi etkinlikler,

4. Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesinde görev yapan 5 öğretim üyesi,
5. Bir öğretim yönetimi sistemi olan Moodle'ın üzerinde çalıştığı sunucu bilgisayarın Celeron 400 MHz mikroişlemciye ve 256 MB ana belleğe sahip olması ve performanslarının düşük olması,

ile sınırlıdır.

5.8.2 Sayıtlar

Araştırmada; öğrencilerin anketlere verdikleri cevaplarda gerçek düşüncelerini yansıttıkları varsayılmıştır.

6. BULGULAR ve YORUM

Web Destekli Eğitimin etkililiğinin tespit edilmesini amaçlayan çalışmada; Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği 3. sınıf öğrencilerinden ve öğretim üyelerinden veri toplanmıştır. Bu amaç doğrultusunda öğrencilere kapalı uçlu toplam 81 sorundan oluşan “web destekli eğitimin etkililiği” anketi uygulanmıştır. Çalışmaya katılan toplam öğrenci sayısı 55, öğretim üyesi sayısı 5'tir. Öğrencilerin kapalı uçlu sorulara verdikleri yanıtlar betimsel analiz yöntemiyle SPSS programı yardımıyla yorumlanmıştır. Öğretim üyeleri ile yapılan görüşmelerde ise 13 açık uçlu sorudan oluşan, web destekli eğitimin etkililiği başlıklı görüşme formu kullanılmıştır. Aşağıda öğrencilerden ve öğretim üyelerinden elde edilen verilerden ortaya çıkan sonuçlar sunulmaktadır.

6.1 Öğrencilerle İlgili Demografik Bilgiler

Araştırmaya katılan 55 öğrencinin yaşları 18 ile 27 arasında değişkenlik göstermekte ve yaş ortalaması 21,78'dir. Tablo 6.1'de öğrencilerin yaşları ile ilgili frekans dağılımları sunulmaktadır.

Tablo 6.1 Araştırmaya katılan öğrencilerin yaş değişkenine göre frekans dağılımları

Değişken	N	%
Yaş		
18	2	3,6
19	5	9,1
20	10	18,2
21	12	21,8
22	13	23,6
23	2	3,6
25	5	9,1
26	4	7,3
27	2	3,6
TOPLAM	55	100
$\bar{X} : 21,78$		

Diğer yandan araştırmaya 55 öğrencinin 14'ü (%25,5) bayan, 41'i (%74,5) ise erkektir. Tablo 6.2 öğrencilerin cinsiyetleri ile ilgili frekans ve yüzde dağılımlarını özetlemektedir.

Tablo 6.2 Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre frekans dağılımları

DEĞİŞKEN	N	%
Cinsiyet		
Kadın	14	25,5
Erkek	41	74,5
TOPLAM	55	100

Öğrencilerle ilgili daha detaylı bilgi almak amacıyla anne ve babalarının eğitim durumları sorulmuştur. Tablo 6.3'de soruyla ilgili veriler sunulmaktadır. Verilere göre öğrencilerin annelerinin çoğunluğu (%56,4) ilkokul mezunudur. Diğer yandan öğrenci annelerinden yüksek lisans ve doktorasını tamamlamış olan bulunmamaktadır.

Tablo 6.3 Anne ve babanın eğitim durumuyla ilgili frekans dağılımları

DEĞİŞKEN	Annenin Eğitim Durumu		Babanın Eğitim Durumu	
	N	%	N	%
İlkokul	31	56,4	21	38,2
Ortaokul	7	12,7	5	9,1
Lise	9	16,4	12	21,8
Fakülte/ Yüksekokul	8	14,5	13	23,6
Yüksek Lisans/ Doktora	0	0	4	7,3
TOPLAM	55	100	55	100

Diğer yandan araştırmaya katılan öğrencilerin babalarının çoğunluğu (%38,2) da ilkokul mezunudur. Fakat annelerin aksine babaların eğitim durumuyla ilgili veriler, lise ve üstü düzeyde eğitim görmüş olan babaların çoğunlukta olduğunu göstermektedir. Tablo 6.3 babanın eğitim durumuyla ilgili durumu frekansları ve yüzdeleri ile birlikte özetlemektedir.

Diğer bir soruda öğrencilere ailelerinin çalışma durumları sorulmuştur. Annelerin ve babaların çalışma durumuyla ilgili veriler tablo

6.4'te sunulmaktadır. Elde edilen verilere göre annelerin çoğunluğu (%85,5) çalışmıyor iken babaların çoğunluğu (%81,8) çalışmaktadır. 55 öğrencinin sadece 8 tanesinin annesi çalışmakta ve 10 tanesinin ise babası çalışmamaktadır.

Tablo 6.4 Anne ve Babanın çalışma durumu ile ilgili frekans dağılımları

DEĞİŞKEN	Annenin Çalışma Durumu		Babanın Çalışma Durumu	
	N	%	N	%
Çalışıyor	8	14,5	45	81,8
Çalışmıyor	47	85,5	10	18,2
TOPLAM	55	100	55	100

Tablo 6.5 Evde bilgisayarın olup olmadığı, Bilgisayar kullanılan yer, Bilgisayar Kullanım Sıklığına ait dağılımlar

DEĞİŞKEN	N	%
Evde bilgisayarın olup olmadığı		
Var	51	92,7
Yok	4	7,3
Bilgisayar kullanılan yer		
Ev	51	92,7
Okul	44	80
İnternet Kafe	27	49,1
Arkadaş evi	25	45,5
Diğer	11	20
Bilgisayar Kullanım Sıklığı		
Hiç kullanmıyorum	0	0
Nadiren kullanıyorum	1	1,9
Orta sıklıkta kullanıyorum	8	14,8
Her gün düzenli olarak kullanıyorum	45	83,3

Evde bilgisayarın olup olmadığı, Bilgisayar kullanılan yer, Bilgisayar Kullanım Sıklığına ait dağılımlar Tablo 6.5'te özetlenmiştir. Katılımcıların %92,7'sinin bilgisayarı vardır. Tabloda bilgisayar kullanılan yer ile ilgili bölüme bakıldığında öğrencilerin bilgisayara birçok yerden erişebildiği görülmektedir. Katılımcıların %92,7 si evde bilgisayar kullanırken, %80 i okuldaki bilgisayar laboratuvarlarından faydalandıklarını belirtmişlerdir. Bilgisayarı kullanım sıklığı ile ilgili bölüme bakıldığında ise öğrencilerin

hepsinin bilgisayar kullandığı ve bunların %83,3'ünün her gün düzenli olarak kullandığı görülmektedir.

Tablo 6.6 Anne ve babanın bilgisayar kullanma durumuna ait dağılımlar

DEĞİŞKEN	Annenin bilgisayar kullanma durumu		Babanın bilgisayar kullanma durumu	
	N	%	N	%
Bilgisayar kullanıyor	8	14,5	23	41,8
Bilgisayar kullanmıyor	47	85,5	32	58,2
TOPLAM	55	100	55	100

Anne ve babanın bilgisayar kullanma durumuna ait dağılımlar Tablo 6.6'da özetlenmiştir. Katılımcıların babalarının %41,8'i bilgisayar kullanırken annelerde bu oranın %14,5 gibi çok düşük bir seviyede olduğu görülmektedir.

6.2 Öğrencilerin Bilgisayarla İlgili Hisleri İle İlgili Bulgular

Katılımcılar 8 sorudan oluşan 5 dereceli Likert tipi anketin bu bölümünde 1'den 5'e kadar derecelendirilmiş soruları cevaplamışlardır. Verilen çiftlerden hangisine daha yakınlarsa o seçeneği işaretlemişlerdir. Anketin bu kısmı için genel ortalama $\bar{X} = 3,47$ olarak bulunmuştur. Bu sonuca bakarak öğrencilerin bilgisayar ile ilgili hislerinin olumsuz olmadığı söylenebilir. En düşük ortalama 2,80 ortalamasıyla öğrencilerin bu konuda kararsız olduğunu gösteren soru 4'e aittir. 4,00 ve 4,15 ile en yüksek ortalama sahip olan 5. ve 6. sorular öğrencilerin büyük bir kısmının bilgisayarı yardımcı bulduklarını ve korkutucu olmadığını düşündüklerini göstermektedir.

Tablo 6.7 Öğrencilerin bilgisayar ile ilgili hislerine ait dağılımlar

DEĞİŞKEN	KK	K	Krz	Km	KKm	\bar{X}	Sd
Bilgisayar ile ilgili hisler							
S1: Uyarıcı- Tekdüze*	17,5	30,0	27,5	17,5	7,5	3,20	1,185
S2: Eğlenceli - Sıkıcı*	27,5	32,5	12,5	20,0	7,5	3,50	1,301
S3: Kolay - Zor*	10,0	27,5	35,0	25,0	2,5	3,23	0,959
S4: Kişisel - Kişisel olmayan	7,5	3,5	3,5	17,5	5,0	2,80	1,000
S5: Engelleyici - Yardımcı*	35,0	55,0	5,0	5,0	0	4,00	0,758
S6: Korkutucu - Korkutucu değil	40,0	42,0	10,0	7,5	0	4,15	0,893
S7: Verimli – Verimsiz*	25,0	40,0	4,5	12,5	12,5	3,40	1,354
S8: Güvenilir - Güvenilmez*	15,0	42,5	25,0	17,5	0	3,50	0,959
TOPLAM						3,47	

* : Olumsuz sorular

Tabloda kullanılan kısaltmalar aşağıda açıklanmıştır.
KK= Kesinlikle Katılıyorum, K= Katılıyorum, Krz=Kararsızım,
Km= Katılmıyorum, KKm= Kesinlikle Katılmıyorum

6.3 Öğrencilerin Web’le İlgili Hisleri İle İlgili Bulgular

Öğrencilere web ile ilgili hislerini öğrenmek için 8 soru sorulmuş ve Tablo 6.8’de özetlenmiştir.

Tablo 6.8 Öğrencilerin web ile ilgili hislerine ait dağılımlar

DEĞİŞKEN	KK	K	Krz	Km	KKm	\bar{X}	Sd
Web ile ilgili hisler							
Uyarıcı- Tekdüze*	17,5	30,0	22,5	20,0	10,0	3,30	1,185
Eğlenceli - Sıkıcı*	27,5	32,5	12,5	17,5	10,0	3,40	1,340
Kolay - Zor*	17,5	35,0	17,5	17,5	12,5	2,70	1,318
Kişisel - Kişisel olmayan	17,5	35,0	17,5	17,5	12,5	2,70	1,318
Engelleyici - Yardımcı*	22,5	55,0	20,0	2,5	0	4,00	0,758
Korkutucu - Korkutucu değil	50,0	30,0	15,0	2,5	2,5	4,00	0,974
Verimli - Verimsiz*	25,0	40,0	10,0	20,0	5,0	3,20	1,215
Güvenilir - Güvenilmez*	10,0	20,0	40,0	22,5	7,5	2,60	0,966
TOPLAM						3,23	

* : Olumsuz sorular

Ortalama $\bar{X}=3,23$ olarak bulunmuştur, bu sonuç öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun web ile ilgili olumlu görüşlere sahip olduğunu göstermektedir. Bu tabloda en düşük ortalamaya sahip soru 2,60 ortalamasıyla öğrencilerin kararsız kaldığını gösteren soru 16’ya aittir.

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu soru 14 ve soru 15'te bilgisayarın bir yardımcı olduğunu ve korkutucu olmadığını belirtmişlerdir.

Ayrıca bu bölümde öğrencilere hangi öğrenme aktivitelerine katıldıkları sorulmuştur.

Tablo 6.9' da görüldüğü gibi öğrencilerin büyük çoğunluğu Chat (%65,5), tartışma listeleri (%58,2), İlave edilebilen web sayfaları (%65,5), Öğrencilere ait kişisel sayfalar (%69,1) gibi etkinliklere katıldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 6.9 Öğrenme Aktivitelerine Katılım ile ilgili dağılımlar

DEĞİŞKEN	N	%
Bilgisayar ile ilgili hisler		
Sohbet	36	65,5
Web tabanlı işbirliği gerektiren projeler	21	38,2
Tartışma listeleri	32	58,2
İlave edilebilen web sayfaları	36	65,5
Öğrencilere ait kişisel sayfalar	38	69,1
Web tabanlı okuma alıştırmaları/ödevleri	23	41,8
Yukarıdakilerden hiçbiri	3	5,5
Diğer	16	29,1

Katılımcılar 5 sorudan oluşan anketin bu bölümünde 1'den 5'e kadar derecelendirilmiş soruları cevaplamışlardır. Verilen, "çok büyük bir sorun", Sorun değil seçeneklerinden hangisine daha yakınlarsa o seçeneği işaretlemişlerdir. Anketin bu kısmı için genel ortalama ($\bar{X}=3,62$) olarak bulunmuştur. Bu sonuca bakılarak öğrencilerin anketin bu kısmı ile ilgili görüşlerinin olumlu olduğu söylenebilir.

En yüksek ortalama 4,24 ile "İnternet bağlantısı olan bir bilgisayara erişim sizin için bir sorun oldu mu?" sorusudur, öğrencilerin büyük bir çoğunluğunu oluşturan %77,5'lik kısmı İnternet bağlantısına sahip olan bir bilgisayara erişmenin kendileri için bir problem olmadığını belirtmişlerdir.

Web sayfalarının geç açılması sizin için bir sorun oldu mu? Sorusuna verilen yanıtlara baktığımızda ise ortalamanın 3,02 olarak bulunduğunu ve öğrencilerin bu konuyla ilgili kararsız kaldıklarını görebiliriz.

Tablo 6.10 İnternet bağlantısı ile ilgili problemlere ait dağılımlar

DEĞİŞKEN	Çok büyük bir sorun		Sorun		Kararsızım		Bazı Sorunlar yaşadım		Sorun değil		Toplam		Ortalama
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
İnternet bağlantısı olan bir bilgisayara erişim sizin için bir sorun oldu mu?	1	2,0	3	6,1	7	14,3	10	20,4	28	57,1	49	100	4,24
Ders içeriğinin aktarıldığı sayfaya erişimde sorun oldu mu?	0	0	7	14,6	4	8,3	16	33,3	21	43,8	48	100	4,06
Web sayfalarının geç açılması sizin için bir sorun oldu mu?	11	22,4	10	20,4	7	14,3	9	18,4	12	24,5	49	100	3,02
İnternet erişim maliyeti sizin için bir sorun oldu mu?	8	16,7	5	10,4	10	20,8	8	16,7	17	35,4	48	100	3,43
İnternet servis sağlayıcı (ISP) sizin için bir problem oldu mu?	5	10,2	9	18,4	12	24,5	9	18,4	14	28,6	49	100	3,36
Genel Ortalama													3,62

Katılımcılar 4 sorudan oluşan anketin bu bölümünde 1'den 5'e kadar derecelendirilmiş soruları cevaplamışlardır. Verilen çiftlerden hangisine daha yakınlarsa o seçeneği işaretlemişlerdir. Anketin bu kısmı için genel ortalama \bar{X} **3,47** olarak bulunmuştur. Bu sonuca bakarak öğrencilerin sanal sınıf deneyimleri ile ilgili görüşlerinin olumlu olduğu söylenebilir.

Tablo 6.11 Öğrencilerin sanal sınıf deneyimleriyle ilgili dağılımlar

Sanal sınıf deneyimleri	1	2	3	4	5	\bar{X}	N	Sd
Öğrenmesi zor - Öğrenmesi kolay	7,9	15,8	31,6	28,9	15,8	3,28	38	1,16
Kişisel olmayan - Arkadaşça	5,3	5,3	36,8	42,1	10,5	3,47	38	0,95
Hayal kırıklığı - Hayal kırıklığı değil	7,9	10,5	31,6	36,8	13,2	3,36	38	1,10
Üretici değil – Üretici	5,3	13,2	13,2	36,8	31,6	3,76	38	1,19

6.4 Öğrencilerin Web Destekli Bir Dersteki Çevrimiçi Ders Desteği Hakkındaki Algıları

Bu bölümde öğrencilerin öğretmenlerden yardım alıp almadığını öğrenmek amacıyla 6 tane soru sorulmuştur. İlk üç soru çoktan seçmeli geri kalan sorular ise 5'li likert ölçeğine göre hazırlanmış sorulardır. Sorulara verilen cevaplar Tablo 6.12 ve Tablo 6.13'te görülmektedir. İlk üç soruya verilen cevaplar, kullanıcıların web destekli bir dersteki çevrimiçi ders desteği hakkındaki algılarının olumlu olduğunu göstermektedir. Verilen cevapların detayları Tablo 6.12'deki gibidir.

17'inci soruda öğrencilerin %54,5 i öğretmenlere soru sormadıklarını %25,4'ü bir günden az bir zaman içinde eğitimden cevap aldıklarını belirtmiştir, öğrencilerin %3,6'sı (N=2) öğretmenlerden hiç cevap alamadıklarını ifade etmiştir.

18'inci soruda öğrencilere ihtiyaçları olduğunda öğretmenlerden bireysel yardım alıp almadıkları sorulduğunda öğrencilerin %80'inin yardım aldığını, %20'sinin ise (N=11) yardım alamadığı ortaya çıkmıştır.

19'uncu soruda öğrencilerin İnternet servis sağlayıcı (ISP), başka öğrenciler, ders öğretmeni gibi çeşitli kaynaklardan yardım aldığını göstermiştir. Öğrencilerin sadece %18,2'si (N=10) yardıma ihtiyacı olmadığını belirtmiştir.

17, 18 ve 19 numaralı sorulara verilen cevaplar öğrencilerin büyük bir kısmının teknik konularda yardıma ihtiyacı olduğunu ve genel olarak ders öğretmeninden kısa zaman içinde destek aldıklarını göstermektedir. Tablo 12 sorulara verilen cevapların oranlarını ve frekanslarını göstermektedir.

Tablo 6.12 Kullanıcıların web destekli bir dersteği çevrimiçi ders desteği hakkındaki algılarına ait dağılımlar

DEĞİŞKEN	N	%
S17: Eğitmenin sorulara cevaplama hızı		
Birkaç saat	6	10,9
Bir günden az bir süre	8	14,5
İki gün	4	7,3
Üç veya daha fazla gün	5	9,1
Bir haftadan fazla bir süre	0	0
Hiçbir zaman	2	3,6
e-mail ile bir soru sormadım	30	54,5
S18: Eğitmenen Alınan Bireysel Yardım		
İhtiyacım olduğunda eğitmenimden bireysel yardım alabildim	44	80,0
İhtiyacım olduğunda eğitmenimden bireysel yardım alamadım	11	20,0
S19: Teknik desteğin alındığı kaynak		
İnternet servis sağlayıcı (ISP)	11	20,0
Başka bir öğrenci	11	20,0
Ders öğretmeni	13	23,6
Yardıma ihtiyaç duymama	10	18,2
Diğer	10	18,2
TOPLAM	55	100

Anketin çevrimiçi ders desteği hakkındaki algılarına ait kısmının ikinci bölümünde genel ortalama 3 olarak görülmektedir, bu da öğrencilerin çoğunun belirtilen durum hakkında kararsız olduğunu göstermektedir. Bu bölümde görülen en düşük ortalama Web'deki ders içeriğine erişmek için çok fazla yardıma ihtiyacım oldu sorusuna verilen yanıtların sonucu olan 2,6'dır.

S20- Web'deki ders içeriğine erişmek için çok fazla yardıma ihtiyacım oldu: öğrencilerin %51'i katıldıklarını veya kesinlikle katıldıklarını belirtmişler %17'si ise katılmadığını veya kesinlikle katılmadığını ifade etmişlerdir. Bu soruya verilen cevapların ortalaması 2,6'dır. Bu sonuç bize öğrencilerin yardıma ihtiyacı olduğunu göstermektedir.

S21- Öğitmenim eksiksiz bilgiler verdiği için çevrimiçi ders içeriklerine başarıyla ulaşabildim: Bu görüşe öğrencilerin %44'ünün katıldığı görülmektedir, öğrencilerin %23'lük bir kısmı ise bu görüşe katılmamakta veya kesinlikle katılmamaktadır.

S22- Derse ait web sayfasına ne zaman istesem ulaşabilirim: Bu soruya öğrencilerin %83'ünün katıldığı veya tamamen katıldığı görülmektedir. Bu sonuca bakılarak neredeyse tüm öğrencilerin web sayfasına erişebildikleri, ayrıca web sunucusunun sorunsuz olarak çalıştığı söylenebilir.

Tablo 6.13 Kullanıcıların web destekli bir dersteği çevrimiçi ders desteği hakkındaki algılarına ait dağılımlar

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Toplam		Ortalama
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
DEĞİŞKEN													
S20: Web'deki ders içeriğine erişmek için çok fazla yardıma ihtiyacım oldu*	7	17,1	14	34	13	31,7	4	9,8	3	7,3	41	100	2,6
S21: Öğitmenim eksiksiz bilgiler verdiği için çevrimiçi ders içeriklerine başarıyla ulaşabildim.	6	15	3	7,7	13	33	15	39	2	5	39	100	3,1
S22: Derse ait web sayfasına ne zaman istesem ulaşabilirim	4	10	5	12,8	7	17,9	17	43,6	6	15	39	100	3,4
Genel Ortalama												3	

*: Olumsuz soru

6.5 Öğrencilerin Web Destekli Bir Derste İletişim Hakkında Algıları

Bu bölümde öğrencilere 4 soru sorulmuş ve bu sorulara ait dağılımlar Tablo 6.14'te verilmiştir. Tablodaki genel ortalama kısmından bu bölüme ait ortalamanın 3,5 olduğu ve öğrencilerin web destekli bir derste iletişim hakkındaki algılarının olumlu olduğu söylenebilir.

S23- Çevrimiçi tartışmaları kullanmak diğer arkadaşlarımla daha fazla iletişim kurabilmemi sağladı: Tablo 6.14'te de görüldüğü gibi öğrencilerin %54'lük bir bölümü kesinlikle katılıyorum veya katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Öğrencilerin %46'luk kesimi katılmıyorum veya kararsızım seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu bilgilerden yola çıkarak bazı öğrencilerin çevrimiçi tartışmaları kullanarak iletişim kurmadığını, bazılarının ise çevrimiçi tartışmaları kullanarak daha iyi iletişim kurduğunu söylenebilir.

S26- Eğitmenin ile aramda e-posta iletişiminin olması hoşuma gider: Öğrencilerin %64'ü katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneğini işaretlemiştir. Bu soruya ait ortalama 3,8 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin büyük bir kısmının eğitmenlerle e-mail iletişimi içinde olmaktan hoşnut olduğu söylenebilir.

Tablo 6.14 Öğrencilerin web destekli bir derste iletişim hakkında algılarına ait dağılımlar

DEĞİŞKEN	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Toplam		Ortalama
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
S23: Çevrimiçi tartışmaları kullanmak diğer arkadaşlarımla daha fazla iletişim kurabilmemi sağladı	0	0	7	17,9	11	28,2	16	41	5	13	39	100	3,5
S24: Sohbet odası ders ile ilgili materyalleri anlamama yardımcı oldu	2	5,1	8	20,5	11	28,2	14	35,9	4	10	39	100	3,3
S25: Diğer sınıf arkadaşlarımla iletişim sağlayabilmem için yeterli fırsat vardı.	3	8,1	3	8,1	10	27	13	35,1	8	22	37	100	3,5
S26: Eğitmenin ile aramda e-posta iletişiminin olması hoşuma gider.	3	8,1	4	10,8	6	16,2	9	24,3	15	41	37	100	3,8
Genel Ortalama													3,5

6.6 Web Destekli Olarak Verilen Bu Ders İle İlgili Öğrencilerin Beklentileri

Web destekli olarak verilen bu derste öğrencilerin beklentilerin karşılanıp karşılanmadığını öğrenmek için 34 tane soru sorulmuş ve bu sorulara verilen cevaplarla ilgili dağılımlar Tablo 6.15'te gösterilmiştir. Tablonun genel ortalaması öğrencilerin sorulan sorular hakkında kararsız kaldığını gösteren 3,31 olarak bulunmuştur. Tabloda en yüksek ortalama 3,9 ile S28'e, en düşük ortalama ise 2,4 ile S36'ya aittir.

S27- Ders için hazırlanan materyaller benim için ilgi çekiciydi: Öğrencilerin bu soruya verdiği cevapların ortalaması 3,7 olarak bulunmuştur. Öğrencilerin %71.3 gibi büyük bir çoğunluğu hazırlanan ders materyallerinin ilgi çekici olduğunu söylemişlerdir.

S28- Ders içeriği önemlidir: Bu soruya öğrencilerin %72'si katılıyorum veya kesinlikle katılıyorum diyerek ders içeriklerinin kendileri için önemli olduğunu belirtmişlerdir. Bu soruya ait ortalama 3,9 olarak bulunmuştur.

S30- Ders içerikleri yetersizdi: Öğrencilerin %27,7'si ders içeriklerinin yetersiz olduğu konusuna kesinlikle katılmış veya katılıyorum seçeneğini işaretleyerek yanıt vermişlerdir, öğrencilerin %30,6'sı bu soru ile ilgili kesin bir şey söyleyememiş ve kararsızım seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu verilerden yola çıkarak ders içeriklerinin hazırlanmasında daha dikkatli olunması gerektiği sonucu çıkmaktadır.

S32- Bu ders bir zaman kaybıydı: Öğrencilerin bu dersin zaman kaybı olduğunu belirten soruya verdikleri cevap ortalaması 2,5'tir. Öğrencilerin %61,7 si kesinlikle katılmıyorum veya katılmıyorum seçeneklerini işaretleyerek bu dersin bir zaman kaybı olmadığını belirtmişlerdir. Yine bu soruya öğrencilerin %24'ü (N=8) katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçeneklerini işaretleyerek dersin zaman kaybı olduğunu belirtmiş, öğrencilerin %14,7'si ise bu soruyu cevaplarken kararsız kaldığını ifade etmiştir.

S33- Bu ders için hazırlanan ders materyallerinin düzeyi size uygun muydu?: Öğrencilerin %39,4'ü hazırlanan materyallerin kendilerine uygun olduğunu, %27,3'ü (N=9) uygun olmadığını, %33,3 ise bu konu hakkında kesin bir karar veremediğini belirtmiştir.

S35- Online ders almak daha uygun: Bu soruyu cevaplayan öğrencilerin %48,3'ü online ders almanın daha uygun olduğunu katılıyorum veya kesinlikle katılıyorum seçeneklerini işaretleyerek ifade etmişlerdir, öğrencilerin %18,2' (N=6)sinin ise geleneksel öğretim metotlarını kullanarak bu dersin işlemenin daha uygun olduğunu, %33'ü bu konu hakkında kesin bir karara sahip olmadığını belirtmiştir. Bu verilerin ışığında geleneksel yöntemleri kullanarak bu dersi işlemenin öğrenciler tarafından tercih edilmediği söylenebilir.

S36- Tartışmalara katılırken kendimi daha çekingen hissettim: Öğrencilerin bu dersin zaman kaybı olduğunu belirten soruya verdikleri cevap ortalaması 2,4'tür. Öğrencilerin %53,2 si kesinlikle katılmıyorum veya katılmıyorum seçeneklerini işaretleyerek kendilerini tartışmalara katılırken çekingen hissetmediğini belirtmiştir, ayrıca bu soruda hiçbir öğrenci kesinlikle katılıyorum seçeneğini işaretlememiştir.

S38- Bilgisayar yardımıyla diğer öğrencilerle daha fazla iletişim kurabildim: Bu soruyu cevaplayan öğrencilerin %57,3'ü bilgisayar yardımıyla diğer öğrencilerle daha fazla iletişim kurabildiğini katılıyorum veya kesinlikle katılıyorum seçeneklerini işaretleyerek ifade etmişlerdir, öğrenciler bu soruda kesinlikle katılmıyorum seçeneğini hiç işaretlememişlerdir. Bu soruya verilen yanıtların ortalaması 3,7'dir.

S60- Web tabanlı kaynaklar etkili öğrenme araçlarıdır: Bu soruyu cevaplayan öğrencilerin %63,5'i web tabanlı kaynakların etkili öğrenme araçları olduğunu katılıyorum veya kesinlikle katılıyorum seçeneklerini işaretleyerek ifade etmişlerdir.

S65- Sistemi kullanmak eğitim kalitesini arttırdı: Öğrencilerin %57,4 bu soruyu yanıtlarken katılıyorum veya kesinlikle katılıyorum seçeneğini işaretleyerek eğitim kalitesinin arttığına inandıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 6.15 Web destekli olarak verilen bu derste öğrencilerin beklentileri ile ilgili dağılımlar

DEĞİŞKEN	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Toplam		Ortalama
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
S27: Ders için hazırlanan materyaller benim için ilgi çekiciydi	2	5,7	1	2,9	7	20	19	54,3	6	17	35	100	3,7
S28: Ders içeriği önemlidir	2	5,6	4	11,1	4	11,1	10	27,8	16	44	36	100	3,9
S29: Ders hedefleri anlaşılır	2	5,7	2	5,7	11	31,4	12	34,3	8	23	35	100	3,6
S30:Ders içerikleri yetersizdi	3	8,3	12	33,3	11	30,6	7	19,4	3	8,3	36	100	2,9
S31:Öğrencilerin çok fazla çalışması gereklidir.	2	5,9	7	20,6	9	26,5	8	23,5	8	24	34	100	3,4
S32:Bu ders bir zaman kaybıydı	8	23,5	13	38,2	5	14,7	4	11,8	4	12	34	100	2,5
S33: Bu ders için hazırlanan ders materyallerinin düzeyi size uygun muydu?	3	9,1	6	18,2	11	33,3	12	36,4	1	3	33	100	3,1
S34: Genel olarak bu materyalleri nasıl değerlendiriyorsunuz?	0	0	3	8,8	14	41,2	14	41,2	3	8,8	34	100	3,5
S35: Online ders almak daha uygun	2	6,1	4	12,1	11	33,3	10	30,3	6	18	33	100	3,4
S36: Tartışmalara katılırken kendimi daha çekingen hissettim	7	21,9	10	31,3	9	28,1	6	18,8	0	0	32	100	2,4
S37: Online ders'e sınıftaki dersler kadar çok çalışmam gerekmedi	2	6,3	4	12,5	10	31,3	13	40,6	3	9,4	32	100	3,3
S38: Bilgisayar yardımıyla diğer öğrencilerle daha fazla iletişim kurabildim	0	0	5	15,2	9	27,3	9	27,3	10	30	33	100	3,7
S39: Eğitimcilerle mesaj gönderebilmem onlara daha kolay ulaşmamı sağladı	1	3,1	4	12,5	8	25	14	43,8	5	16	32	100	3,6
S40: Online sanal sınıflar geleneksel sınıflara göre daha sıkıcıdır	3	9,1	12	36,4	7	21,2	9	27,3	2	6,1	33	100	2,8
S41: Derste aktif bir rol alınca kendimi daha "İlgili" hissettim	0	0	5	15,2	9	27,3	14	42,4	5	15	33	100	3,6

Tablo 6.15'in devamı: Web destekli olarak verilen bu derste öğrencilerin beklentileri ile ilgili dağılımlar

DEĞİŞKEN	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Toplam		Ortalama
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
S42: Online derslerin yüz yüze eğitimden daha iyi olduğunu düşünüyorum	1	3	9	27,3	13	39,4	7	21,2	3	9,1	33	100	3,1
S43: Geleneksel öğrenmeye göre daha fazla öğrendim	2	6,1	8	24,2	11	33,3	8	24,2	4	12	33	100	3,1
S44: Konu ile daha fazla ilgilenir hale geldim	2	5,7	2	5,7	12	34,3	15	42,9	4	11	35	100	3,5
S45: Temel konuları iyi bir biçimde anladım	2	5,6	8	22,2	11	30,6	14	38,9	1	2,8	36	100	3,1
S46: Bu konuyla ilgili iletişim kurma yeteneklerimi geliştirdim	2	5,6	6	16,7	8	22,2	18	50	2	5,6	36	100	3,3
S47: Kritik düşünme becerilerim gelişti	2	5,6	8	22,2	9	25	13	36,1	4	11	36	100	3,3
S48: Gerçekleri birleştirebilme ve genellemeler yapma becerim gelişti	2	5,9	5	14,7	9	26,5	12	35,3	6	18	34	100	3,4
S52: Sınıfta yeni arkadaşlıklar edindim	5	14,7	8	23,5	10	29,4	10	29,4	1	2,9	34	100	2,8
S53: İşi en iyi biçimde yapmak için motive oldum	3	8,8	6	17,6	8	23,5	8	23,5	2	5,9	34	100	3,2
S54: Bilgisayar becerilerimi geliştirdim	3	8,8	5	14,7	6	17,6	12	35,3	8	24	34	100	3,5
S55: Moodle' ı kullanmak öğrenmemi hızlandırdı / arttırdı.	3	8,8	4	11,8	13	38,2	11	32,4	3	8,8	34	100	3,2
S56: Moodle' ı kullanırken teknik ve dersle ilgili problemlerim hakkında yardım alabiliyorum.	1	2,9	1	2,9	13	38,2	13	38,2	2	5,9	34	100	3,3
S57: Web tabanlı aktiviteler problem çözme becerilerimi geliştirdi.	1	2,9	3	8,8	12	35,3	15	44,1	3	8,8	34	100	3,5
S58: Öğretimsel materyaller iyi hazırlanmış.	1	3	4	12,1	11	33,3	16	48,5	1	3	33	100	3,4
S59: Eğitimcilerle iletişim kurabiliyorum	3	9,1	3	9,1	11	33,3	13	39,4	3	9,1	33	100	3,3
S60: Web tabanlı kaynaklar etkili öğrenme araçlarıdır.	2	6,1	3	9,1	7	21,2	16	48,5	5	15	33	100	3,6

Tablo 6.15'in devamı: Web destekli olarak verilen bu derste öğrencilerin beklentileri ile ilgili dağılımlar

DEĞİŞKEN	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Toplam		Ortalama
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
S61: Ödevlerimi zamanında öğrenebiliyorum.	1	3	4	12,1	7	21,2	14	42,4	7	21	33	100	3,7
S62: Ödevlerimi kolaylıkla gönderebiliyorum.	1	3	6	18,2	6	18,2	11	33,3	9	27	33	100	3,6
S63: Chat, Forum bölümlerinde sorularıma cevaplar bulabiliyorum.	1	3	10	30,3	12	36,4	4	12,1	6	18	33	100	3,1
S64: Sistemi kullanmak eğitim verimini arttırdı.	1	3	2	6,1	12	36,4	11	33,3	7	21	33	100	3,6
S65: Sistemi kullanmak eğitim kalitesini arttırdı.	2	6,1	2	6,1	10	30,3	13	39,4	6	18	33	100	3,6
Genel Ortalama													3,31

6.7 Web Destekli Olarak Verilen Bu Ders İle İlgili Öğretim Üyelerinin Görüşleri

Web destekli olarak verilen bu dersle ilgili öğretim üyelerinin görüşlerini öğrenmek için 13 tane soru sorulmuş ve ilk 3 soruya verilen cevaplarla ilgili dağılımlar Tablo 6.16'ta gösterilmiştir. Tablonun genel ortalaması öğretim üyelerinin tamamının web destekli eğitimden faydalanmayı düşündüğünü ve Moodle gibi web destekli olarak derslerin yürütüldüğü bir ortamda derslerini işlemek istediklerini açıkça göstermektedir.

Öğretim üyelerine “eğitmen ve öğrencilerin özel bir eğitimden geçmesi gerekli mi?” sorusu yöneltildiğinde öğretim üyelerinin büyük bir kısmının böyle bir kursun gerekli olduğunu düşündüğü görülmektedir. Özellikle öğretim elamanlarının ders materyallerini internet ortamına koyması

gerektiği düşünülürse böyle bir kursu almanın öğrenme yönetim sistemi ile ilk defa karşılaşılan öğretim elemanları için kaçınılmaz olduğu açıktır.

Tablo 6.16 Web destekli olarak verilen bu ders ile ilgili Öğretim Üyelerinin Görüşleri ile ilgili dağılımlar

DEĞİŞKEN	Evet	Hayır	%
Öğretimini yaptığınız dersleri desteklemek için web destekli eğitimden faydalanmayı düşünür müsünüz?	5	0	100
Açmış olduğunuz bir ders ve bu dersi alan öğrencilerin tanımlandığı bir ortamda dersinizi yürütmek ister misiniz?	5	0	100
Sizce eğitimci ve öğrencilerin özel bir eğitimden geçmesi gerekli mi?	4	1	80

Öğretim üyeleri ile yapılan görüşmelerde bir öğrenme yönetim sistemi olan Moodle'da ders anlatımları, sınavlar, tartışma ortamları dışında neler bulunması gerektiği sorulduğunda; ödevler, internet kaynakları, e-kitaplar, yönlendirme soruları, projeler, bilgi paylaşımı yapılabilen forumlar, videolar, animasyonların bulunması, eş zamanlı dersler ve video konferans yapabileme imkanının bulunması gerektiğini belirtmişlerdir.

Video konferans sisteminin kullanılmasıyla birlikte sisteme kullanıcı adı ve şifresiyle giriş yapmış olarak görünen kişinin gerçekten öğrenci olup olmadığı anlaşılabilir. Bunları içeren bir öğrenme yönetim sistemine kayıtlı öğrencilerin okula gelmelerinin gerekli olmadığı öğretim üyeleri tarafından belirtilmiştir. Özellikle, uygulama gerektirmeyen sözel derslerde böyle bir sistemin kullanılabileceği söylenebilir.

Web destekli olarak verilen bu kursta öğrenmeyi arttırmak için etkileşimli örneklerin sayısının arttırılması gerektiği ve oyun gibi öğrenmeyi teşvik edici etkinliklere yer verilmesi gerektiği görüşmeye katılan öğretim üyeleri tarafından ifade edilmiştir.

Dersleri ve konu anlatımlarını internet ortamına koyarken nelere dikkat edilmelidir diye sorulduğunda ise öğretim üyeleri bulunan her şeyin ders içeriği olarak eklenmemesi, eklenen şeylerin sınıf seviyesine uygun olması, görsel öğelerin bol miktarda kullanılması ve derslerin mümkün olduğunca parçalara bölünmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Yukarıdaki sorulara verilen cevapların dışında görüşmeye katılan öğretim üyeleri labaratuvar ortamı, bilgisayar sayısı gibi fiziksel koşulların iyileştirilmesi gerektiği, öğrencilerin günün istedikleri saatlerinde yararlanabilecekleri bilgisayar labaratuvarlarının bulunması gerektiğini ifade etmişlerdir.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin web destekli ders deneyimlerini anlamak, iletişim düzeyleri ile ilgili algılarını, çevrimiçi ders desteği, web ve bilgisayar ile ilgili hislerini ortaya çıkarmaktır. Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği 3. sınıfa devam eden 55 öğrenci ve Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi'nde görev yapan 5 öğretim üyesi çalışmanın katılımcılarını oluşturmaktadır.

Sadece yüzyüze gerçekleştirilen bir öğretim modelinde öğretmen dersin amaçlarını, derste öğrettiği konuların ana hatlarını sürekli tekrarlayamaz oysa web ile desteklenen eğitim modellerinde, yani bu örnekte öğrenci her şeye çevrimiçi olarak ulaşabildiği için, öğretmenin söylediği herhangi bir şeyi kaçırmaması söz konusu değildir.

Öğrencilerin her hafta hangi konunun işleneceğini bilmesi istekli öğrencilerin daha önceden derse hazırlanmasını sağlamış böylece dersin verimi artmıştır. Yine ders notlarının sınav tarihi ve ödev gibi önemli açıklamaların çevrimiçi olarak sunulması öğrencileri, sınav kaçırma ödevden haberdar olamama gibi olumsuz kaygılardan uzaklaştırmıştır.

Öğrencilerin ders içeriklerini sürekli takip edebilmeleri için laboratuvarların fiziksel koşullarının iyileştirilmesi gereklidir ve laboratuvarlar öğrencilerin istedikleri saatlerde erişebilmeleri için açık tutulmalıdır.

Bu konuyla ilgili yapılan bir çalışmada Yıldırım (2002), öğrencilerin ekonomik nedenlerden dolayı derse ait web sayfalarına kampusteki laboratuvarlardan erişmeyi tercih ettiğini vurgulamıştır [54].

Öğrencilerin bilgisayar ve web ile ilgili hisleri

Çalışmaya katılan öğrenciler Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği 3. sınıf öğrencileri olduğu için öğrencilerin web ve bilgisayar ile ilgili olan hislerine ait ortalama

puanların daha yüksek çıkması öngörülmüştür. Bu önemli bir sonuçtur çünkü buradan bilgisayar öğretmeni olarak mezun olacak adaylar bilgisayar ve web ile ilgili konularda kararsız kalmışlardır. Bu konu ile ilgili Oytun (2003), tarafından yapılmış benzer bir çalışmada da, öğrencilerin web ve bilgisayar ile ilgili hisleri yapılan bu çalışmayla örtüşmektedir [23].

Sadece iki sorunun cevabı 4 ve üzerindedir. Öğrencilerin büyük bir kısmı bilgisayarı yardımcı bulmakta ve bilgisayarların korkutucu olmadığını düşündüklerini göstermektedir.

Çevrimiçi Ders Desteği

Sonuçlar bize öğrencilerin web destekli ders ile ilgili olumsuz düşüncelere sahip olmadıklarını göstermektedir. Öğrenciler öğretmenlerini birinci dereceden yardım alabilecekleri biri olarak görmektedirler ve öğrencilerin büyük bir kısmı yardıma ihtiyaçları olduğu zaman öğretmenlerinden yardım alabildiklerini, öğretmenlerin kısa zamanda e-postalarına yanıt vermelerinin onları mutlu ettiğini belirtmişlerdir.

Web Destekli Bir Derste İletişim

Sohbet, forumlar gibi bilgisayar destekli iletişim araçları ortalama puanın yüksek olmasını doğrudan etkilemişlerdir. Öğrencilerin web destekli derste iletişim hakkındaki görüşlerinin olumlu olduğu söylenebilir, fakat sohbet, forum, mesaj panosu gibi uygulamaların nasıl kullanılacağı, kullanırken öğrencilerin nelere dikkat etmesi gerektiği önceden belirlenmeli ve öğrencilere açıkça anlatılmalıdır.

Palloff ve Pratt (1999), sohbet araçlarının nadir olarak anlamlı tartışmalara izin verdiğini vurgulamıştır ve belirtilen bu ortamlarda hızlı yazabilen öğrencilerin fikirlerini daha fazla ifade edebilecekleri ve hatta sınıfın “en yüksek sesi” olacaklarını ifade etmişler [58].

Öğrenci kendisine hiçbir açıklama yapılmadan ve zamanı gelmeden sohbet, forum gibi uygulamaları kullanırsa kendi içinden geldiği gibi bu paylaşım ortamlarını ders amaçları dışına çıkarabileceklerdir, bunu

engellemek için eğitmenler sohbet ortamlarında bizzat bulunup sohbeti kontrol etmesi ve yönlendirici sorular sorarak amaçlanan hedefe ulaşılmasını sağlamaktadır.

Öğrencilerin beklentileri

Sonuçlara bakıldığında web destekli olarak uygulanan dersin öğrencilerin beklentilerini karşılayıp karşılamadığı konusunda öğrencilerin kararsız kaldıklarını görebiliriz. Bununla birlikte öğrencilerin büyük bir çoğunluğu bu dersin gerekliliği ve öğrenmeyi olumlu etkilediği konusunda hemfikirdir. Öğrencilerin büyük bir kısmı hazırlanan ders materyallerinin kendileri için ilgi çekici olduğunu ifade etmiş ama hazırlanan materyallerin düzeyinin kendilerine uygun olup olmadığı konusunda karar verememişlerdir. Geleneksel yöntemleri kullanarak bu dersi işlemenin öğrenciler tarafından tercih edilmediği söylenebilir web destekli derslerin öğrenciler için daha cazip olduğu yine çıkan sonuçlar arasındadır.

Öğrencilerin büyük bir kısmı web tabanlı kaynakların etkili öğrenme araçları olduğunu ve böyle bir sistemin kullanılmasının eğitim kalitesini arttırdığını ifade etmişlerdir.

1. Elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin web destekli bu ders hakkındaki algılarının nötr olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuç tüm öğrencilerin fikrini yansıtmamaktadır, bu sonucu genelleye bilmemiz için bu uygulamanın başka eğitim düzeyindeki, farklı dersleri alan, başka öğrenci gruplarına da uygulanması sonuçların daha geniş bir evrene genellenmesine olanak sağlayacaktır.

“EK A. Web Destekli Öğretimin Etkililiği Öğretim Üyesi Görüşme Formu”

Web Destekli Öğretim ortamlarının düzenlenmesi ve uygun koşullara getirilmesi üzerine bir çalışma yapmaktayım. Öğretimi yapılan ders ile ilgili etkinliklerin paylaşılması, ödevlerin toplanması, forum ve sohbet odalarında bilgi paylaşılması, quiz ve sınavların yapılmasına yardımcı olan dinamik öğrenme ortamlarından biri olan Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) ile ilgili görüş ve önerilerinizi almak istiyorum.

- 1) Web destekli eğitim hakkındaki görüşleriniz nelerdir? Öğretimini yaptığınız dersleri desteklemek için web destekli eğitimden faydalanmayı düşünür müsünüz?
- 2) Moodle sayfasının ara yüzünü nasıl buldunuz?
- 3) Açmış olduğunuz bir ders ve bu dersi alan öğrencilerin tanımlandığı bir ortamda dersinizi yürütmek ister misiniz?
- 4) Sizin ve öğrencilerinizin tanımlanmış olduğu böyle bir sistemde ne gibi etkinlikler yapılabilir?
- 5) Öğretim görevlileri internet üzerinden verilen dersleri organize edebilir ve derse ait notlar ekleyebilir. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?
- 6) Eğitimcilerin yanında öğrencilerin de sistemi rahatlıkla kullanabilmeleri gerekmektedir. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?
- 7) Sizce öğretmen ve öğrencilerin özel bir eğitimden geçmesi gerekli mi?
- 8) Sizce Moodle’ da ders anlatımları, sınav, tartışma ortamları dışında neler olmalıdır?
- 9) Konulan ders içeriklerinin hazırlanmasında nelere dikkat edilmelidir?

10)Öğrencilerin katıldıkları ders ve etkinliklerin takibi hakkında neler düşünüyorsunuz?

11)Sizce Moodle istedikleri zaman ders içeriğine ulaşma esnekliğine ve klasik öğrenmedeki rolünü bir kenara bırakıp aktif rol oynamasına sebep olur mu?

12)Sizce klasik öğrenmedeki öğretmen ve öğrencinin rolleri değişmiş midir?

13)İçeriği uygun olarak hazırlanmış bazı derslerin bu ve buna benzer diğer ortamlar kullanılarak uygulanabileceğini düşünüyor musunuz?

Sorularımı cevaplamak için zaman ayırdığınız ve beni aydınlattığınız için teşekkür ederim.

Zeynel Abidin MISIRLI

Araştırma Görevlisi

“EK B. Web Destekli Öğretimin Etkililiği Öğrenci Anketi”

Moodle

Merhaba arkadaşlar, Bu çalışma, ders yönetim sistemlerinden birisi olan MOODLE ortamı ve bu ortamda desteklenen PHP dersi ile ilgili görüşlerinizi almak amacıyla yapılmaktadır. Vereceğiniz cevaplar, bu ortamın ve bu ortamda desteklenen derslerin daha verimli hale getirilmesi için referans olacaktır. Cevap verme süresi yaklaşık 15 dakikadır. Vereceğiniz cevaplar gizli tutulacaktır. Bu çalışmaya katıldığınız için teşekkür ederim.

Zeynel Abidin MISIRLI

1.	Cinsiyetiniz?
☐	Bay
☐	Bayan

2.	Yaşınız ?
	<input type="text"/>

3.	Annenizin eğitim durumu nedir?
☐	İlkokul
☐	Ortaokul
☐	Lise
☐	Fakülte / Yüksekokul
☐	Yüksek Lisans / Doktora

4. Babanızın eğitim durumu nedir?

- İlkokul
- Ortaokul
- Lise
- Fakülte / Yüksekokul
- Yüksek Lisans / Doktora

5. Anneniz çalışıyor mu?

- Evet
- Hayır

6. Babanız çalışıyor mu?

- Evet
- Hayır

7. Evinizde bilgisayar var mı?

- Evet
- Hayır

8. Anneniz bilgisayar kullanıyor mu?

- Evet
- Hayır

9. Babanız bilgisayar kullanıyor mu?

- Evet
- Hayır

10. Bilgisayarı genelde nerede kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

- Evde
 Okulda
 İnternet Kafede
 Arkadaşımın Evinde
 Diğer

11. Bilgisayarı hangi sıklıkta kullanırsınız?

- Hiç kullanmıyorum
 Nadiren kullanıyorum
 Orta sıklıkta kullanıyorum
 Her gün düzenli olarak kullanıyorum

12. BİLGİSAYAR İLE İLGİLİ MEVCUT HİSLERİNİZİ BELİRTİN

	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
Uyarıcı	1	2	3	4	5	Tekdüze	☐	☐	☐	☐	☐
Eğlenceli	1	2	3	4	5	Sıkıcı	☐	☐	☐	☐	☐
Kolay	1	2	3	4	5	Zor	☐	☐	☐	☐	☐
Kişisel	1	2	3	4	5	Kişisel olmayan	☐	☐	☐	☐	☐
Engelleyici	1	2	3	4	5	Yardımcı	☐	☐	☐	☐	☐
Korkutucu	1	2	3	4	5	Korkutucu değil	☐	☐	☐	☐	☐
Verimli	1	2	3	4	5	Verimsiz	☐	☐	☐	☐	☐
Güvenilir	1	2	3	4	5	Güvenilmez	☐	☐	☐	☐	☐

13. WEB İLE İLGİLİ MEVCUT HİSLERİNİZİ BELİRTİN

	1	2	3	4	5		1	2	3	4	5
Uyarıcı	1	2	3	4	5	Tekdüze	☐	☐	☐	☐	☐
Eğlenceli	1	2	3	4	5	Sıkıcı	☐	☐	☐	☐	☐
Kolay	1	2	3	4	5	Zor	☐	☐	☐	☐	☐
Kişisel	1	2	3	4	5	Kişisel olmayan	☐	☐	☐	☐	☐
Engelleyici	1	2	3	4	5	Yardımcı	☐	☐	☐	☐	☐
Korkutucu	1	2	3	4	5	Korkutucu değil	☐	☐	☐	☐	☐
Verimli	1	2	3	4	5	Verimsiz	☐	☐	☐	☐	☐
Güvenilir	1	2	3	4	5	Güvenilmez	☐	☐	☐	☐	☐

14. Ders Katılımı Aşağıdaki etkinliklerden hangilerine katıldınız? Uyanların hepsini işaretleyin.

- Chat
- Web tabanlı işbirliği gerektiren projeler
- Tartışma listeleri
- Öğrencilerin bir şeyler ekleyebildiği (ilave edilebilen web sayfaları)
- Öğrencilere ait kişisel sayfalar
- Web tabanlı okuma alıştırmaları/ödevleri.
- Yukarıdakilerin hiçbiri
- Diğer

**15. Çevrimiçi Ders Desteği
Eğitmenime e-posta yoluyla soru sorduğumda genellikle içinde cevap aldım.**

- Birkaç saat
- Bir günden az bir süre
- İki gün
- Üç veya daha fazla gün
- Bir haftadan fazla bir süre
- Hiçbir zaman
- e-mail ile bir soru sormadım

16. İhtiyacım olduğunda eğitimcimden bireysel yardım alabildim.

Evet

Hayır

17. Web tabanlı ders için gerekli olan teknik desteği nereden aldınız? Uyanları işaretleyin.

İnternet servis sağlayıcı (ISP)

Başka bir öğrenciden

Ders eğitimciminden

Yardıma ihtiyacım olmadı

Diğer

18. Online Ders içeriğine erişim ve katılım Çok Büyük Bir Sorun 1
2 3 4 5 Sorun Değil

	1	2	3	4	5
İnternet bağlantısı olan bir bilgisayara erişim sizin için bir sorun oldu mu?	☐	☐	☐	☐	☐
Ders içeriğinin aktarıldığı sayfalara erişimde sorun oldu mu?	☐	☐	☐	☐	☐
Web sayfalarının geç açılması sizin için bir sorun oldu mu?	☐	☐	☐	☐	☐
İnternet erişim maliyeti sizin için bir sorun oldu mu?	☐	☐	☐	☐	☐
İnternet servis sağlayıcı (ISP) sizin için bir problem oldu mu?	☐	☐	☐	☐	☐

19.**Aşağıdaki ölçeği kullanarak ne kadar katıldığınızı/katılmadığınızı belirtin.****1. Kesinlikle Katılmıyorum****2. Katılmıyorum****3. Kararsızım****4. Katılıyorum****5. Kesinlikle Katılıyorum**

	1	2	3	4	5
Web'deki ders içeriğine erişmek için çok fazla yardıma ihtiyacım oldu	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitmenim eksiksiz bilgiler verdiği için çevrimiçi ders içeriklerine başarıyla ulaşabildim.	☐	☐	☐	☐	☐
Derse ait web sayfasına ne zaman istesem ulaşabilirim	☐	☐	☐	☐	☐
Çevrimiçi tartışmaları kullanmak diğer arkadaşlarımla daha fazla iletişim kurabilmemi sağladı	☐	☐	☐	☐	☐
Sohbet odası ders ile ilgili materyalleri anlamama yardımcı oldu	☐	☐	☐	☐	☐
Diğer sınıf arkadaşlarımla iletişim sağlayabilmem için yeterli fırsat vardı.	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitmenin ile aramda e-posta iletişiminin olması hoşuma gider.	☐	☐	☐	☐	☐
Ders için hazırlanan materyaller benim için ilgi çekiciydi	☐	☐	☐	☐	☐
Ders içeriği önemlidir	☐	☐	☐	☐	☐
Ders hedefleri anlaşılır	☐	☐	☐	☐	☐
Ders içerikleri yetersizdi	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrencilerin çok fazla çalışması gereklidir.	☐	☐	☐	☐	☐
Bu ders bir zaman kayıydı	☐	☐	☐	☐	☐
Bu ders için hazırlanan ders materyallerinin düzeyi size uygun muydu?	☐	☐	☐	☐	☐
Genel olarak bu materyalleri nasıl değerlendiriyorsunuz?	☐	☐	☐	☐	☐
Konu ile daha fazla ilgilenir hale geldim	☐	☐	☐	☐	☐
Temel konuları iyi bir biçimde anladım	☐	☐	☐	☐	☐
Bu konuyla ilgili iletişim kurma yeteneklerimi geliştirdim	☐	☐	☐	☐	☐
Kritik düşünme becerilerim gelişti	☐	☐	☐	☐	☐
Gerçekleri birleştirebilme ve genellemeler yapma becerim gelişti	☐	☐	☐	☐	☐
Yazılı ödevler öğrenmeye katkı sağladı	☐	☐	☐	☐	☐
Verilen yazılı ödevleri yaptım	☐	☐	☐	☐	☐
Fikirlerimi açıklamakta kendimden daha emin bir hale geldim	☐	☐	☐	☐	☐
Sınıfta yeni arkadaşlıklar edindim	☐	☐	☐	☐	☐
İşi en iyi biçimde yapmak için motive oldum	☐	☐	☐	☐	☐
Bilgisayar becerilerimi geliştirdim	☐	☐	☐	☐	☐

Moodle' ı kullanmak öğrenmemi hızlandırdı / arttırdı.	☐	☐	☐	☐	☐
Moodle' ı kullanırken teknik ve dersle ilgili problemlerim hakkında yardım alabiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Web tabanlı aktiviteler problem çözme becerilerimi geliştirdi.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğretimsel materyaller iyi hazırlanmış.	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitmenlerle iletişim kurabiliyorum	☐	☐	☐	☐	☐
Web tabanlı kaynaklar etkili öğrenme araçlarıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
Ödevlerimi zamanında öğrenebiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Ödevlerimi kolaylıkla gönderebiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Chat, Forum bölümlerinde sorularıma cevaplar bulabiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Sistemi kullanmak eğitim verimini arttırdı.	☐	☐	☐	☐	☐
Sistemi kullanmak eğitim kalitesini arttırdı.	☐	☐	☐	☐	☐
Online ders almak daha uygun	☐	☐	☐	☐	☐
Tartışmalara katılırken kendimi daha çekingen hissettim	☐	☐	☐	☐	☐
Online ders'e sınıftaki dersler kadar çok çalışmam gerekmedi	☐	☐	☐	☐	☐
Bilgisayar yardımıyla diğer öğrencilerle daha fazla iletişim kurabildim	☐	☐	☐	☐	☐
Eğitmenlere mesaj gönderebilmem onlara daha kolay ulaşmamı sağladı	☐	☐	☐	☐	☐
Online sanal sınıflar Geleneksel sınıflara göre daha sıkıcıdır	☐	☐	☐	☐	☐
Derste aktif bir rol alınca kendimi daha "ilgili" hissettim	☐	☐	☐	☐	☐
Online derslerin yüz yüze eğitimden daha iyi olduğunu düşünüyorum	☐	☐	☐	☐	☐
Geleneksel öğrenmeye göre daha fazla öğrendim	☐	☐	☐	☐	☐

20.	Sanal sınıf Deneyimleri									
	Bu derste edindiğiniz deneyimleri açığa çıkartmak için hislerinizi en iyi açıklayan seçeneği işaretleyin.									
						1	2	3	4	5
Öğrenmesi Zor	1	2	3	4	5	☐	☐	☐	☐	☐
Öğrenmesi Kolay										
Kişisel Olmayan Arkadaşça	1	2	3	4	5	☐	☐	☐	☐	☐
Hayal Kırıklığı Kırıklığı Değil	1	2	3	4	5	Hayal	☐	☐	☐	☐

Anketi Kaydet

KAYNAKÇA

- [1] Cabı, E., Web Destekli Pascal Öğretimi, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, ANKARA, (2002).
- [2] Şentürk, A., “Web tabanlı sınıfların olumlu ve olumsuz yönlerinin değerlendirilmesi,” U.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 17. Cilt, Sayı:4, (1999) 27.
- [3] Özpeynirci, E., “Sanal üniversite dönemi başlıyor”, Hürriyet Gazetesi, (2001), 12.
<<http://arsiv2.hurriyet.com.tr/hur/turk/01/05/19/ekonomi/09eko.htm>> Erişim tarihi: 10.06.2006
- [4] Volery, T., Lord, D., “Critical Success Factors in Online Education,” The International Journal Education Management, cilt 14, sayı 5, (2000), 216-233.
- [5] İşman, A., Students preception of a class offered through distance education, Doktora Tezi, Ohio University, Ohio, (1998).
- [6] USDLA. United States Distance Learning Association: “Definition of distance learning”, (2004).
<<http://www.usdla.org/html/aboutUs/vmd.htm>> Erişim tarihi: 12.05.2006
- [7] Beşiroğlu, S., İnternet Destekli Öğretim Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, ANKARA, (2001).
- [8] Özeygen, A., “The Instructional Development Process”, İnternet’e Dayalı Uzaktan Eğitim, Bilim ve Teknik Dergisi (2000).
<<http://www.uidaho.edu/eo/dist3.html>> Erişim tarihi: 09.04.2006
- [9] Yalın H.İ., Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara (2001), s. 47.

[10] Çetiner M.H., Gencil Ç, Erten Y.M., "İnternete Dayalı Uzaktan Eğitim ve Çoklu Ortam Uygulamaları", (1999).

<<http://inettr.org.tr/inetconf5/tammetin/gencil-egit.doc>> Erişim tarihi:
11.04.2006

[11] McManus, F. "Delivering instruction on the world wide web", (1996).
<<http://www.svsu.edu/~mcmanus/papers/wbi.html>> Erişim tarihi: 11.04.2006

[12] Kumar, A. "The web is a great tool for", (1998)
<http://www.iteachnet.com/mar98/arun_kumar_tripathy.html> Erişim tarihi:
8.02.2005

[13] Oliver, R., Herrington, J., & Omari, A., "Creating effective instructional materials for the World Wide Web", (1996).

[14] Kaya, Z., Uzaktan Eğitim, Pegem Yayıncılık, Ankara, (2002), s.52.

[15] Brusilovsky, P., Eklund, J., & Schwarz, E., "Web-based Education for All: A Tool for Development Adaptive Courseware", Proceedings of Seventh International World Wide Web Conference, (1998), 291, 300.
<<http://www2.sis.pitt.edu/~peterb/papers/www98.pdf>> Erişim tarihi:
07.01.2006

[16] Yiğit, Y., Yıldırım, S., Özden, M.Y., "Web Tabanlı İnternet Öğreticisi: Bir Durum Çalışması", Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, sayı 19, (2000), 166-176.

[17] Casey, D., "Retaining Human Contact in Web Based Education: Implementing a Model", (1998).
<<http://www.monash.edu.au/groups/flt/1998/papers/retainhc.pdf>> Erişim tarihi:
23.03.2006

[18] Duffy, K.R., Training on the Web: A Guide for Instructor and Designers, Lake Helen Publishing, Florida, (1997).

[19] Kanar, F., An Assesment Of On-Line Instructor: A Case Study For An Effective E-Learning Instructor From E-Learners' Perspectives, Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, ANKARA, (2003).

[20] Murphy, K., L., and Mauri P., C., "Communication Conventions in Instructional Electronic Chats", FirstMonday, cilt no 2, sayı 11, (1997). <http://www.firstmonday.dk/issues/issue2_11/murphy> Erişim tarihi: 23.03.2006

[21] Benbunan-Fich, R., Hiltz, S., R., "Impacts of Asynchronous Learning Networks on Individual and Group Problem Solving: A Field Experiment", Group Decision and Negotiation, cilt no.8, sayı 5, (1999), s. 409-426.

[22] Mayadas, A., F., "Asynchronous Learning Networks", Journal of Asynchronous Learning Networks, cilt no 1, sayı 1, (1997). <<http://www.aln.org/alnweb/aln.htm>> Erişim tarihi: 12.02.2006

[23] Oytun, E., Learners' Perceptions Of A Web Enhanced Course, Yüksek Lisans Tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, ANKARA, (2003).

[24] Crossman M. D., The evaluation of the worldwide web an emerging instructional Technology Tool. Khan, B. H., Khan, Educational Technology Publications, Englewood Cliffs, (2002), s. 120.

[25] Odabaşı H.F., "Yabancı Dil Eğitiminde Bilgisayar Kullanımı", T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları, No:981, (1997), s. 6.

[26] Prensky, M., Digital Game-Based Learning. Blacklick, OH, USA: McGraw-Hill Professional, (2000), s. 53.

[27] Saba, F., "Research in Distance Education: A Status Report", International Review of Research in Open and Distance Learning, cilt no 1, sayı 1, (2000).<<http://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/viewFile/4/24>> Erişim tarihi: 12.02.2006

[28] Hillman, D. C., Willis, D. J. and Gunawardena, C. N., "Learner-Interface Interaction in Distance Education: An Extension of Contemporary Models and Strategies for Practitioners.", The American Journal of Distance Education, cilt no 8, sayı 2, (1994), s. 30–42.

[29] Deryakulu, D., Yapıcı öğrenme. Sınıfta Demokrasi. Eğitimsen Yayınları. Ankara (2000).

[30] Johanssen, D. "Constructivist Learning Environment Design, Instructional Design Theories And Models- A New Paradigm Of Instructional Theory", Reiguluth, C., Lawrence Erlboun Associates, New Jersey, (1999), s. 215-237.

[31] Tam, M., "Constructivism, Instructional Design, and Technology: Implications for Transforming Distance Learning", Educational Technology & Society, cilt no 3, sayı 2, (2000).

[32] Alkan, C., "Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi," Türkiye 1. Uluslararası Uzaktan Eğitim Sempozyumu, Ankara (1997).

[33] Şahin, M.C., "Web Tabanlı Öğretimde Etkileşimin Önemi," Akademik bilişim sempozyumu, Adana (2003).

[34] Bento R.F., Bento A.M., "Using the Web to extend and support classroom learning", College Student Journal, cilt no 34, sayı, (2000), s. 603.

[35] Nemlioğlu, S.B., "Web Tabanlı Coğrafya Dersine Bir Örnek", Eğitim'99-2000, Ted Ankara Koleji, Cilt 1.Sayı 3 (2000).

[36] Xenos, M., "Prediction and assessment of student behaviour in open and distance education in computers using Bayesian networks", Computers & Education, cilt 43, sayı 4, (2004).

[37] Altun, S.A, Altun, A., "Bir Eğitim Aracı olarak internet", Milli Eğitim Dergisi, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, No: 147, (2000), s. 23.

[38] McSporran, M., "Online learning: Which strategies do New Zealand students perceive as most valuable?", Beyond the comfort zone: Proceedings of the 21st ASCILITE Conference, cilt 5, sayı 8, (2004), s. 647.<<http://www.ascilite.org.au/conferences/perth04/procs/mcsporrان.html>>

Erişim tarihi: 14.09.2005

[39] Sakarya Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi, "Uzaktan Öğretim" <http://www.ido.sakarya.edu.tr/Admin/PageViewer.aspx?name=uzaktanogretim>

Erişim tarihi: 18.09.2006

[40] Sakarya Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi, "Uzaktan Öğretim" <http://www.ido.sakarya.edu.tr/sertifika/default.asp?d=g1>

Erişim tarihi: 18.09.2006

[41] İşman, A., "The diffusion of Distance Education in Turkish Higher Education.Educational", Technology Research & Development, cilt 45, sayı 2, (1997).

[42] Varol, A.; Kuş, Ş. "Fırat Televizyonu Yayın Sistemi", Fırat Üniversitesi, Fen ve Mühendislik Bilimleri Dergisi, Cilt 5, Sayı 1, (1993), s.118-131.

[43] Önal, A., Draman, S.E., Kaya, A., "Açık Kaynak Kodlu Çevrimiçi Eğitim Yazılımları", Akademik Bilişim 06 , (2005) <<http://www.ab.org.tr/ab06/bildiri/179.pdf>> Erişim tarihi: 17.08.2006

[44] İntermedia Öğrenim Çözümleri, "LMS Satın Alırken Nelere Dikkat Etmelisiniz?" <<http://www.im.com.tr/satinalirken.htm>> Erişim tarihi: 09.08.2006

[45] Arbaugh, J.B., "Virtual classroom characteristics and student satisfaction with internet-based MBA courses", Journal of Management Education, (2000), s. 24.

[46] Richardson, J. C., Shaw, K., "Examining Social Presence In Online Courses In Relation To Students' Perceived Learning And Satisfaction", JALN, cilt 7, sayı 1, (2003).

[47] Swan, K, Shea, P. Fredericksen, E. Pickett, A. Pelz, W. Maher, G., "Building Knowledge Building Communities: Consistency, Contact & Communication In The Virtual Classroom", Sloan-C, (2000).
<<http://www.sloanc.org/publications/books/pdf/interactions.pdf#search=%22Building%20Knowledge%20Building%20Communities%3A%20Consistency%22>>
Erişim tarihi: 09.08.2006

[48] Swan, K., "Learning Effectiveness: What the Research Tells Us", Elements of Quality Online Education: Practice and Direction, (2003).

[49] "Open Source LMS OLAT - eLearning made easy"
<<http://www.olat.org/public/index.html>> Erişim Tarihi: 15.05.2006

[50] Dokeos Open Source elearning <<http://www.dokeos.com/>> Erişim Tarihi: 15.05.2006.

[51] Hannum, W., Web based training Advantages and Limitations, Educational Technology Publications, Englewood Cliffs, (2001).

[52] Moodle Nedir? <<http://tr.wikipedia.org/wiki/Moodle>> Erişim tarihi: 09.08.2006

[53] Cole, J., Using Moodle: Teaching with the Popular Open Source Course Management System, O'Reilly Media, Inc, Sebastopol, CA, (2005).

[54] Yıldırım H., Students Perceptions on a Web –enhanced Introductory Chemistry Course: A Case Study, Doktora Tezi, Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara, (2002).

- [55] Alkan, C., "Eğitim Teknolojisi", Yargıçoğlu Matbaası, Ankara, (1984).
- [56] Hızal, A., "Programlı Öğretim Yönteminin Etkenliği", A.Ü.E.B.F. Yayınları, No: 117, Ankara, (1982).
- [57] Aşkar, P., "Bilgisayar Destekli Öğretim Ortamı", Eğitimde Nitelik Geliştirme Eğitimde Arayışlar I. Sempozyumu, İstanbul, (1991).
- [58] Palloff, R. M., Pratt, K., Buildin Learning Communities in Cyberspace: Effective Strategies for Online Classroom, The Jossey-Bass, Higher and Adult Education Series, (1999).